

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

ΑΙ ΙΔΙΟΡΡΥΘΜΙΑΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΘΑ ΕΙΣΒΑΛΟΥΝ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΕΙΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΝ ΚΑΙ ΒΕΛΓΙΟΝ·

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Σεπτεμβρίου μέγα τμῆμα τῆς Εὐρώπης εὐρίσκεται εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν, ἡ δὲ παγκόσμιος προσοχὴ ἐναλλάξ ἐστράφη πρὸς τὰ μάλλον ἀντίθετα σημεῖα τοῦ ἐκτεταμένου πολεμικοῦ θεάτρου. Ἀρχικῶς, ἐμαγνήτισεν ἡμᾶς ἡ Πολωνικὴ καταστροφὴ, κατὰ πόδας ἠκολούθησεν ἡ ματαία ἀναμονὴ γαλλικῆς ἐπιθέσεως ἐναντίον τοῦ γερμανικοῦ Δυτικοῦ Τείχους, κατόπιν τὸ ἐνδιαφέρον μας εἰλκύσθη ὑπὸ τῶν εἰς τὰ παράλια τῆς Βαλτικῆς ἐξεληθέντων ἀναιμάκτων μὲν, ἀλλὰ μεστῶν ἐννοίας γεγονότων, ἦδη δέ, ὅτε καὶ ἡ πρὸς στιγμὴν πιστευθεῖσα μετωπικὴ ἐπίθεσις τῶν Γερμανῶν κατὰ τῆς «γραμμῆς *Maginot*» δὲν φαίνεται πιθανή, τὰ βλέμματα ὧλων συγκεντροῦνται ἀγωνιωδῶς εἰς τὰ πρὸς τὴν Γερμανίαν σύνορα τῆς Ὀλλανδίας καὶ τοῦ Βελγίου, τῶν ὁποίων χωρῶν ἡ ἀκεραιότης διατρέχει, ὡς λέγεται, κίνδυνον, συνεπιέει τῆς φημιλογουμένης γερμανικῆς εἰσβολῆς!

Ἀδελον εἶναι, ἂν ἡ ἐπικρεμαμένη αὐτὴ ἀπειλὴ θὰ πραγματοποιηθῇ καὶ τοῦτο διότι τὸ γερμανικὸν σχέδιον πολέμου εἰς τὸ ὁποῖον ἐνδεχομένως περιλαμβάνεται ἡ ἐπιχείρησις κατὰ τῆς Ὀλλανδίας καὶ τοῦ Βελγίου καλύπτεται εἰσέτι, παρ' ὅτι καὶ ἂν γράφῃ ὁ διεθνὴς τύπος, ὑπὸ ἀνεξιχνίαστον μυστηρίου. Εἰκασίας μόνον δυνάμεθα νὰ κάμνωμεν, ὑποθέσεις γοητευτικὰς πρὸς προσωρινὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἀκορέστου περιεργείας τῶν ἀνησυχῶν πνευμάτων μας, τὸσον ὅμως μάλλον ἀβεβαίαις, ὅσον καὶ τὸν χαρακτῆρα ἀπλῶς μόνον τοῦ νέου τούτου πολέμου τώρα μόλις ἀρχίζομεν νὰ διαβλέπωμεν.

Κοινῶς, ἐνομιζέτο ὅτι θὰ ἐπρόκειτο περὶ πολέμου ὁλοκληρωτικοῦ, συνάμα δὲ καὶ ἀπολύτου, περὶ τεραστίας δηλονότι προσπαθείας, ἀναπτυσσομένης πλὴν τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ διπλωματικοῦ, τοῦ πολιτικοῦ (ἐντατικὴ προπαγάνδα καὶ ἐκμετάλλευσις ἐσωτερικῶν διχονοιῶν πρὸς διάσπασιν τῆς ψυχικῆς συνοχῆς τοῦ ἀντιπάλου) καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πεδίου, προσπαθείας ὅμως κυρίως ἐκδηλουμένης διὰ τῆς ἐπὶ εὐρυτάτης ἐκτάσεως συγκρούσεως, ἐπιγείας καὶ ἐναερίως τούλαχιστον, μεγάλων μαζῶν στρατοῦ, ἀρτίως ἐφωδιασμένων μὲ τὰ νεώτατα τεχνικὰ μέσα, ἐπιδιωκουσῶν δέ, καὶ ἀφειδουδὸς σπατάλης ἀνδρῶν καὶ πυρομαχικῶν, νὰ ὑπερισχύσουν ὅσον οἶον τε συντομώτερον ἢ μία τῆς ἄλλης. Παρὰ τὴν αἰφνίδιαν ἀεροπορικὰ ἐπιδρομὰ, θὰ κατεπύοντο τοὺς ἐκατέρωθεν ἀμάχους πληθυσμούς.

Τυπικὸν δεῖγμα τοῦ συστήματος, κεραυνοβόλου δράσεως, παρουσιάσεν εἰς ἡμᾶς ἡ γερμανικὴ κατὰ τῆς Πολωνίας ἐκστρατεία. Πλὴν, τὸ προηγούμενον τοῦτο, δὲν ἔσχε μέχρι τοῦδε ἀνάλογον συνέχειαν, ἔκτοτε δέ, ὁ ὅλος ἀγὼν ἔλαβε τοιαύτην ἰδιόρρυθ-

μὸν μορφήν, ὥστε νὰ διερωτῇται τις, ἂν ὄντως πρόκειται περὶ πολέμου, καὶ δὴ ὁλοκληρωτικοῦ. Πόλεμος ἐν τούτοις γίνεται, ἅπασι ρίπτονται βλήματα καὶ φονεύονται ἄνθρωποι, ὁλοκληρωτικὸς εἶναι διότι εἰς ὅλα τὰ πεδία δράσεως τῶν ἀντιμαχομένων λαῶν, ἐμφανίζεται ὀρθολογιστικῶς ὁργανωμένους, μόνον δὲ ἡ κοινὴ γνῶμη ἀπορεῖ διατί εἰσέτι δὲν κατηνέχθησαν ἀποφασιστικὰ κτυπήματα, καὶ διατί δὲν ἐδόθησαν κρίσιμοι μυριόνεκροι μάχαι ὡς ἐγένετο κατὰ τὸν πόλεμον 1914-1918, καὶ τοὺς προηγθέντας Εὐρωπαϊκοὺς πολέμους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἀπορίαν ταύτην εἶναι ἀπλή. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν πολέμων τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἀκριβέστερον ἀπὸ τῆς Ναπολεοντείου περιόδου, οἱ Εὐρωπαῖοι, οὐχὶ δὲ μόνον οἱ λαοί, ἀλλὰ καὶ οἱ πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν, εἰχον συνειθίσαι νὰ ἀποβλέπουν εἰς πολέμους θέτοντας εἰς κίνησιν μεγάλας μαζὰς ἀποφασιστικῶς ἐπιτιθεμένας ἐναντίον ἀλλήλων, εἰς πολέμους ταχέως διεξαγομένους, βραχείας διαρκείας, διότι ἐπιστευέτο ὅτι τὰ ἀποδυόμενα εἰς αὐτοὺς ἔθνη δὲν θὰ ἠδύναντο ἐπὶ μακρὸν νὰ βαστάσουν τὰ βάρη τῶν. Ὁ πρῶτος Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος διέψευσε τὴν πρόβλεψιν περὶ βραχείας διαρκείας, ἐξ ἄλλου δέ, ἐπέδειξε τρανῶς ὅτι αἱ μεγάλαι μάχαι τῆς ἐποχῆς μας ἀπαιτοῦν καταβολὴν γιγαντιαίων προσπαθειῶν, ἀνυπολόγιστον σπατάλην ἀνδρῶν καὶ ὀλικοῦ, λίαν δυσανάλογον πρὸς τὸ ἐπιτυγχανόμενον ἀποτέλεσμα, ἔκτος ἂν ὁ ἕτερος τῶν ἀντιπάλων παρουσιάξῃ ἐξαιρετικὴν ὑπεροχὴν ἀριθμητικὴν τε καὶ βιομηχανικὴν.

Πρὸ τῆς φρίκης τῶν μεγάλων καὶ ἀνωφελῶν θυσιῶν οἱ Εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ ἐμίσησαν τὸν πόλεμον, πλὴν μὲ τοῦτο ἡ ἀντίθεσις τῶν διεθνῶν συμφερόντων δὲν ἐξηλεφθῇ, τούναντίον μάλιστα ἠδυσύθη, δεδομένου δὲ ὅτι, τὰ δημιουργούμενα ζητήματα ἀπῆλθον ὅπωςδήποτε λύσιν, οἱ ἰθύνοντες τὰς τύχας μεγάλων τιμῶν ἐθνῶν, ἐφεύρουν τὴν οἰκονομικώτερον ὅπωςδήποτε τὸν πολέμου μέθοδον ἀμφιβίων, ἡμειορηνικῶν ἢ ἡμιπολεμικῶν, πραξικοπημάτων δι' ὧν, ἐπισείοντες τὸ φόβητρον τῆς κηρύξεως ὁλοκληρωτικοῦ πολέμου, ἐπέτυχον μὲ ἐλάχιστα σχετικῶς ἐξοδα, νὰ καταλάβουν ἐδόφη, νὰ προσαρτῇσιν χώρας, πρὸς κατάκτησιν τῶν ὁποίων ἄλλοτε θὰ ἀπῆλθοντο ἐπίπονοι καὶ αἱματηρότατοι διαδοχικαὶ ἐκστρατεῖαι.

Ἡ εὐφυὴς καὶ πρωτότυπος αὕτη μέθοδος τῆς ἀσκήσεως πιέσεων ἀκριβῶς ὑπολογισμένων κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἐξίχθουν μέχρι τοῦ κρίσιμου ἐκείνου σημείου, καθ' ὃ ἡ ὑφισταμένη κατάσταση εἰρήνης θὰ ἐθραύετο, καὶ θὰ ἐπηκολούθει ὁ ἀπροκάλυπτος πόλεμος, ἀπέδωσε κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν πᾶν ὅ,τι ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτύχῃ,

ἦδη ὅμως ὑπερέβημεν τὸ τεταγμένον ὄριον καὶ ἡ θραύσις ἐπῆλθεν. Δέον ἄρα γε ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου νὰ συναγάγωμεν, ὅτι ὁ παρὼν πόλεμος, πόλεμος ὁλοκληρωτικὸς, ὡς ἀνωτέρω εἵπομεν, θὰ ἐπρεπε ἀναγκαιῶς νὰ εἶναι καὶ πόλεμος ἀπόλυτος, δηλαδή πόλεμος διεξάχθησόμενος κατὰ τρόπον κλασσικόν, σύμφωνα πρὸς τὴν ναπολεόντειον παράδοσιν τῆς συγκροτήσεως σειρᾶς μεγάλων καὶ ἀποφασιστικῶν μαχῶν, οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ συντριβὴ τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντιπάλων τὸ ταχύτερον, ἀδιαφόρως πόσον τοῦτο θὰ στοιχίσῃ! Ἀναμφισβήτητος ὅχι!

Τὸ πρὸ τοῦ σημερινοῦ πολέμου ἐφαρμοσθὲν σύστημα ἀσκήσεως πιέσεων ποσοτικῶς προσδιωρισμένων ἀκριβέστατα, ἀναλόγως τῆς σημασίας καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ἀπαντωμένου ἐμποδίου, ἐξικνουμένων δὲ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μέχρις ἰσχυρῶν κτυπημάτων καταφερομένων αἰφνιδίως, ὑπὸ περιστάσεις διεθνεῖς καὶ συνθήκας χώρου καὶ χρόνου, ἐπιμελῶς ἐκλεγείσας, ἀπεδείχθη τὸσον ἀποτελεσματικὸν καὶ οἰκονομικὸν ὥστε φυσικὸν ἦτο νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ συνέχισις τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ καὶ ἐν περιόδῳ πραγματικοῦ πολέμου. Ὅντως τοιαύτη τις στρατηγικὴ περίπου φαίνεται νὰ τηρεῖται σήμερον ὑπὸ τῶν διευθυνόντων τοὺς ἐμπολέμους λαούς, στρατηγικὴ «ὁλοκληρωτικὴ» ὡς καὶ ὁ πόλεμος, δηλαδή χρησιμοποιοῦσα παραλήλως καὶ συνδυασμένως τοὺς μοχλοὺς τῆς πολιτικῆς, τῆς διπλωματικῆς, τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς στρατιωτικῆς δράσεως, κατὰ τρόπον ὅμως λίαν ἀκριβῶς σταθμισμένον, πρὸς μεακροσμένην ἴσως, ἀλλ' ἀσφαλῆ ἐπίτευξιν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν, σαφῶς καθωρισμένων, τῶν ὁποίων δὲ ἡ προσέγγισις θὰ γίνῃ, ὅσον οἶον τε οἰκονομικώτερον εἰς αἶμα καὶ χρῆμα, δι' ἀλληλοδιαδόχων σταθμῶν, οὕτως ὥστε ὁ νικητὴς νὰ μὴ φθάσῃ εἰς τὸ τέμαρ ἐξηντηλημέσων τὸσον ὅσον καὶ ὁ ἡττημένος, ἂν μὴ περισσότερον.

Ἀσφαλῶς ἡ πολεμικὴ αὕτη μέθοδος φαίνεται εἰς τοὺς πολλοὺς ἀσυνήθης καὶ παράδοξος, ἐν τούτοις εἶναι δικαιολογημένη ὡς ἀνωτέρω εἵδομεν, διότι ἀποφεύγεται, ἡ ἀλόγιστος σπατάλη ἀνδρῶν καὶ ὀλικοῦ. Ἐκτὸς τούτου ὅμως δὲν εἶναι καὶ ἀπολύτως καινοφανὴς, διότι εἰς παλαιότερας ἱστορικὰς περιόδους πρὸ τῆς Ναπολεοντείου ἐποχῆς, οἱ πλεῖστοι τῶν τότε πολέμων, πλὴν σπανίων ἐξαιρέσεων, διὰ λόγους καὶ ἀσθενεστέρου ὀπλισμοῦ κυρίως ὅμως δ' αἰτία ἀναφερόμενα εἰς τὴν κατὰ τοὺς αἰῶνας ἐκείνους ὑφισταμένην διαφορὸν πολιτικοκοινωνικὴν συγκρότησιν καὶ σύστημα ἰσορροπίας τῶν ἐθνῶν, ἐπὶ μακρὰ ἔτη διήρουν, ἀντὶ δὲ κρίσιμων μαχῶν, ἐπρωτιμᾶτο τούναντίον ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 2αν ΣΕΛΙΔΑ

ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΥΟ ΠΟΛΕΜΩΝ

ΠΡΕΠΕΙ ΑΡΑΓΕ ΝΑ ΘΕΩΡΗΣΩΜΕΝ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΤΕΡΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟΝ·

Ἀφ' ἧς, πρὸ δεκαετίας ἐξέσπασε ἡ παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις, ὁ κόσμος ἤρχισε νὰ θεωρῇ τὴν πτώσιν τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ὡς κατὰστασιν φυσικὴν καὶ τὴν σημειωθεῖσαν πρόσκαιρον ὑπέρβασιν τοῦ 1929 ὡς τὴν ἀποκορύφωσιν τῶν ἐλπίδων αὐξήσεως. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, ὁ κόσμος ἀπέβαλε τὴν ἐλπίδα τῆς συνεχοῦς προόδου, ὡς φυσικῆς ἐξελίξεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἀποτέλεσμα τοῦ ναυαγίου τῶν ἐλπίδων περὶ συνέχισις τῆς προόδου ὑπῆρξεν ἡ ἀναζωπύρησις τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς ποσοτικῆς ἀνακατανομῆς τῶν ἐνεστώτων ἀγαθῶν, ἥτις ἐξεδηλώθη μὲ τὸν ὁξὺν τόσον εἰς τὴν πάλιν τῶν τάξεων, ὅσον καὶ τὸν ἀνταγωνισμόν τῶν Ἐθνῶν διὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ κόσμου.

Καὶ ἦδη, τίθεται τὸ ἐρώτημα ἐὰν δημιουργεῖται ἐκ τῶν πραγμάτων ἡ ἀνάγκη τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς ἐλπίδος, περὶ δυνατότητος τῆς συνέχισις τῆς οἰκονομικῆς προόδου μὲ τὸν ρυθμὸν τῶν ὁποίων εἴχομεν συνηθίσαι πρότερον νὰ θεωροῦμεν ὡς φυσιολογικόν.

Εἰς τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς θεωρίας μου, τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, ἀνέπτυσσα ὅτι, ἡ κανονικὴ προόδος δύναται νὰ ἀποτιμᾶται εἰς ποσοστὸν 3 ο/ο κατ' ἔτος. Ἡ αὐξήσις ἐπάγεται τὸν πολλαπλασιασμόν τοῦ τε κεφαλαίου καὶ τοῦ εισοδήματος εἰς διάστημα εἰκοσι πέντε ἐτῶν, περιοδικῶς ἐπαναλαμβανόμενον. Πολλοὶ ἐθεώρησαν τοὺς ἀνωτέρω ὑπολογισμοὺς ὡς ἀπιστεύτους. Καὶ ὅμως, ἐκ γενομένων ἔρευνῶν, διεπιστώθη ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἐλευθέρων ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, ἡ αὐξήσις αὕτη ἐπραγματοποιήθη πληρέστατα. Κατὰ τὰ ἔτη 1865-1914 ἡ αὐξήσις αὕτη ὑπῆρξε 3.15 ο/ο κατ' ἔτος. Τὸ ποσοστὸν τῆς αὐξήσεως ταύτης ὑπῆρξε μεγαλύτερον διὰ τὰς ἐνισχυόμενας μὲ μεταναστευτικὸν ρεῖμα Χώρας. Αἱ ἠνωμένα Πολιτεῖαι π. χ. ἐσημείωσαν αὐξήσιν προόδου περιπὺ 4 ο/ο ἐτησίως, ὅπερ σημαίνει διπλασιασμόν τῆς παραγωγῆς εἰς διάστημα 18 ἐτῶν.

Ὁ παγκόσμιος πόλεμος διέκοψεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τὴν τοιαύτην φορὰν τῆς ἀναπτύξεως, ἀλλὰ, εὐθύς ὡς ἡ μεταπολεμικὴ κρίσις μὲ τὰ ἐπαναστατικὰ τῆς ἀποτελέσματα παρήλθεν, ἡ οἰκονομικὴ προόδος ἐπανεῦρε τὴν προγενε-

ΕΥΡΕΙΑ ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΑΡΘΡΟΥ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΓΟΥΣΤΑΒΟΥ ΚΑΣΣΕΛ

στέραν χαρακτηριστικὴν τῆς ἐντασιν. Οὕτω, ἡ παγκόσμιος παραγωγή, κατὰ τὰ στατιστικὰ δεδομένα, ἠδυσύθη πλέον τῶν 20 ο/ο κατὰ τὰ ἔτη 1924-1929, δηλαδή κατὰ 3.9 ο/ο κατ' ἔτος. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἡ πρόοδος ἔχει ἐσωτερικὴν δύναμιν, μὴ δυνάμεν νὰ κατασταλῇ οὔτε ὑπὸ καταστροφῆς, ὡς ἡ τοῦ παγκοσμίου πολέμου.

Τότε, πῶς ἄρα γε, τὸ ἔτος 1929 ἐκλαμβάνεται ὡς τὸ ζενὶθ πέραν τοῦ ὁποίου οὐδεμία περαιτέρω προόδος δέον νὰ προσδοκᾶται;

Οὐδεὶς, φαντάζομαι, δύναται σοβαρῶς νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἐλλείπουσιν αἱ φυσικαὶ προϋποθέσεις πρὸς συνέχισιν τῆς προόδου. Ἐν ἄλλοις λόγοις, πρῶται ὕλαι ὑπάρχουσι ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τὴν Γῆν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὅμως ὁ κόσμος, ὑπὸ τὰς σημερινὰς παραδόξους συνθήκας, θεωρεῖ ὡς δυστυχίαν. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀκόμη μελλοντικῶς ἤθελε παρατηρηθῇ τυχὸν σπάνις πρώτων ὕλων, ὑπάρχουσιν αἱ δυνατότητες ἐγκαινιάσεως νέων πεδίων παραγωγῆς. Ἐξ ἄλλου ὁ ὅμως εἶναι ἀληθές, ὅτι πρόοδος δὲν δύναται νὰ νοηθῇ χωρὶς ἐν εἶδος γεωγραφικῆς ἀνακατανομῆς τῆς παραγωγῆς. Ἡ Ρωσσία λ. χ. εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι δύναται, μὲ καλλιτέραν οἰκονομικὴν ὁργάνωσιν, νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς προόδου ἀποτελέσματα δυνάμενα νὰ συγκριθῶσι μὲ τὰ ἀποτελέσματα οἰασδήποτε ἄλλης προηγμένης χώρας.

Ἡ παγκόσμιος οἰκονομία ἐπέδειξε καταπληκτικὴν εὐλυνσίαν προσαρμογῆς εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς προόδου καὶ αἱ τοιαῦται ἀξιώσεις οὐδαμῶς ὑπῆρξαν ὁμοιόμορφοι διὰ τὰς διαφόρους πρώτας ὕλας.

Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ζήτησις τῶν διαφορῶν πρώτων ὕλων μεγάλως ἐποίκιλε, κατέστη πάντοτε δυιὰτὴ ἡ παραγωγή τῶν ζητούμενων ποσοτήτων. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο γεγονός δὲν ἐνισχυετὴν ἀποπνί, ὅτι ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἡ παγκόσμιος παραγωγή θὰ δύναται νὰ αὐξάνῃ ὡς κατὰ τὸ μέχρι τοῦδε ποσοστὸν; Διατί λοιπὸν νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν ἰδέαν τῆς προόδου καὶ νὰ κατατριβώμεθα εἰς ἀκάρπους συζητήσεις περὶ κατανομῆς τῶν ὑπαρχόντων σημεριον περιορισμένων ἀγαθῶν; Πολλὰ ἐλέχθησαν σχετικῶς μὲ τὴν βαθεῖαν μεταπολεμικὴν «ἀλλαγὴν διαρθρώσεως» καὶ τὸν περιορισμὸν δν αὕτη ἐπέφερεν εἰς τὴν συνέχισιν τῆς προόδου. Μή-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	
Σκέψεις καὶ Κρίσεις—Χρησιμοποίησις τοῦ	Σελ.
Ἑλλ. Διγνίτου	3
Ἑθνικὴ Τράπεζα Ἀπολογισμὸς μιᾶς Δεκαετίας	» 5
Ἐξωτερικαὶ Οἰκονομικαὶ Εἰδήσεις	» 7
Τὰ κυριώτερα Ἑμπορεύματα	» 8
Ἐσωτερικαὶ Οἰκονομικαὶ Εἰδήσεις	» 9
Τὰ Κυριώτερα Πολιτικὰ καὶ Οἰκονομικὰ Γεγονότα	» 10

“ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ”

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Έσωτερικού Δελ. 60
Έξωτερικού Δολ. 2

Διαχειριστής
Χ. ΧΑΝΔΑΝΟΣ
‘Ακαδημίας 52

Τὰ ἐμβλήματα ἐπ’ ὀνόματι
τῆς «ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗΣ»

Αἱ ἀποδείξεις δέον νὰ φέρωσι
τὴν ὑπογραφήν τοῦ Διαχειριστοῦ
καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Περιοδικοῦ

Παρακαλῶνται οἱ κ. κ. Συνδρο-
μηταί, ὅπως γνωστοποιῶν εἰς τὰ
γραφεῖα τοῦ Περιοδικοῦ πάσαν
μεταβολὴν τῆς διευσθύνσεώς των.

Δυνάμει τοῦ περὶ Τύπου Νόμου
‘Υπεύθυνος ἐπὶ τοῦ ‘Υλός
Β. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
‘Ακαδημίας 52
Προϊστάμενος Τυπογραφείου
Α. Δ. ΔΕΛΗΔΗΜΗΤΡΗΣ
Μάγερ 21

ΑΙ ΙΔΙΟΡΡΥΘΜΙΑΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ
ὡς ὁ περίφημος Γάλλος στρα-
τάρχης *Maurice de Saxe* ἐξε-
θείαζεν εἰς τὰς «*Réveries*» του,
ὁ δὲ ἐπιτηδεῖων καὶ πολυπλό-
κων ἐλιγμῶν ἐξαναγκασμός τοῦ
ἀντιπάλου εἰς συνθηκολόγησιν,
τοῦθ’ ὅπερ ἐθεωρεῖτο τότε ὡς
τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς πολεμικῆς
τέχνης!

Εἰς τὴν βάσει τῶν ἀνωτέρω
σκέψεων περὶ τῶν δύο χαρακτη-
ριστικῶν μορφῶν τοῦ πολέμου,
τοῦ ἀπολύτου δηλονότι πολέ-
μου, ἀφ’ ἑνός, συντριβῆς τοῦ
ἐχθροῦ, τοῦ ὁποῦοι μερικῇ πε-
ρίπτωσι εἶναι ἡ διατήρησις
ἐν καταστάσει προσωρινῆς ἀνα-
μονῆς μέχρις ὅτου παρουσια-
σθοῦν εὐκαιρία πρὸς ἀποφαι-
στικὴν δρᾶσιν (ἀμυντικὸς πό-
λεμος, μετ’ ἐπιθετικῶν προθέ-
σεων) καὶ τοῦ πολέμου κατατρι-
βῆς τοῦ ἀντιπάλου ἀφ’ ἑτέρου
διὰ τῆς ἀπλῆς ἀμύνης μετ’ ἐν
ἐλπίδι ὅτι ὁ ἐχθρὸς βαθμιαίως
φθειρόμενος θὰ παραιτηθῇ ἐν
τέλει ἐνὸς ἀγώνος στοιχίζοντος
ὕπερμέτρως ἀκριβὰς, εἴμεθα ἤδη
εἰς θέσιν νὰ ἐμβασθύνωμεν πε-
ρισσότερον εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ
σημερινοῦ πολέμου, ὅστις, δι’
ἄλλους βεβαίως λόγους ψυχο-
λογικούς, πολιτικοοικονομικούς
καὶ στρατιωτικούς, παρουσιάζει
ἐν τούτοις, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν
ἰδεῶν, μεγάλαν ὁμοιότητα μετ’
τοὺς πολέμους τοῦ ΙΖ’ καὶ τοῦ
ΙΗ’ αἰώνος.

Συγκεκριμένως, ὑπὸ τὸ πρί-
σμα τῶν ἐπικρατουσῶν σήμερον
ἀντιλήψεων, ἡ κεραυνοβόλος
πολωνικὴ ἐκστρατεία τῶν Γερ-
μανῶν ἥτις αὐτῇ καθ’ ἑαυτὴν
διεξήχθη ὡς κλασσικὸς πόλεμος
συντριβῆς, ἐντασσομένη εἰς τὸ
γενικὸν πλαίσιον τοῦ παρόντος
πολέμου νοεῖται ὡς προκαταρ-
τικῇ πράξει ἐπιθετικῆς ἀποβλέ-
ψασα εἰς περιορισμένον ἀντι-
κειμενικὸν σκοπὸν ἐπιτευχθέντα
ἀμέσως. Δι’ αὐτῆς ἀπεσπῆθη
ἡ δημιουργία δύο συγχρόνως
μετώπων. Τούναντιον, ἡ εἰς τὸ
Δυτικὸν Μέτωπον ἐπικρατοῦσα
ἐκατέρωθεν ἐφεκτικότης καὶ ἀ-
δράνεια ὑπάγεται εἰς τὴν περι-
πτωσιν τῆς στρατηγικῆς ἀνα-
μονῆς εὐκαιρίας πρὸς ἐπιθετι-
κὴν δρᾶσιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν
πόλεμον κατατριβῆς, ἂν οὗτος
εἰσέτι δὲν ἐχρησιμοποιήσῃ εἰς
τὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ ξηράν,
ἐφαρμόζεται ὅμως ἐντατικῶς
ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κατὰ θά-
λασσαν, ὁ δὲ ἀσκούμενος ὑπὸ
τῶν Ἀγγλῶν στενὸς ἀποκλει-
σμός τῆς Γερμανίας, καὶ οὗτος
εἰς τὸν πόλεμον κατατριβῆς κα-
τατάσσεται. Ἡ παντελής ἔλλει-
ψις ἄρα, μεγάλων πολεμικῶν
ἐπιχειρήσεων ἀποβλεπουσῶν ἀ-
μέσως εἰς ἀποφασιστικὰ ἀποτελέ-
σματα, προσδίδει εἰς τὸν σημε-
ρινὸν πόλεμον μικτὴν μορφήν
πολέμου κατατριβῆς καὶ ἀναμο-
νῆς, μὴ ἀποκλείουσιν τὸ ἐνδε-
χόμενον ἐπιθετικῆς δράσεως
κατὰ περιόδους πρὸς ἐπιτεῦξιν
περιορισμένων ἀντικειμενικῶν
σκοπῶν, διὰ τῶν ὁποίων βαθυ-
δὸν θὰ ἀντεστρέφεται ἡ ἀναλο-
γία δυνάμεων ἐπ’ ὠφελεία τοῦ
ἐτέρου τῶν ἀντιπάλων, ἐκτὸς ἂν
ἐν τῷ μεταξύ, ἀμφότεροι ἀπο-
καμώντες ἐκ τῶν μακρῶν καὶ
ἀκάρπων προσπαθειῶν των στέρ-
ξουν νὰ συνομολογήσονται εἰρήνην.

Ἡδη, αἱ ὡς ἄνω λογικαὶ βά-
σεις ἐπιτρέπουν εἰς ἡμᾶς νὰ ἐ-
ξετάσωμεν ἐναργέστερον τὸ ζή-
τημα τῆς ἐνδεχομένης παραβιά-
σεως ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, τῆς
‘Ολλανδίας ἢ καὶ τοῦ Βελγίου.
Ἐκ τῶν παρουσιαζομένων τριῶν
δυνατῶν περιπτώσεων, τῆς με-
μονωμένης παραβιάσεως μιᾶς
τῶν δύο χωρῶν, τῆς συγχρόνου
ἢ τῆς διαδοχικῆς ἀμφοτέρων,
εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἡ ὑπόθεσις περὶ
μεμονωμένης ἐισβολῆς εἰς Βέλ-
γιον ὡς συνέβη τὸ 1914, φαίνε-
ται ἀπίθανος. Ὄντως, πρὸ 25
ἔτων, αἱ εἰσελάσασαι εἰς Βέλ-
γιον τρεῖς γερμανικαὶ στρατιαὶ

(650.000 ἄνδρες περίπου) ἀντι-
μετώπισαν τὸν μικρὸν καὶ ἀπα-
ράσκευον πρὸς ἐκστρατεῖαν βελ-
γικὸν στρατὸν ἐξ 120.000 ἄν-
δρῶν τὸ πολὺ, ὅστις παθητικὴν
μόνον ἄμυναν τηρήσας καὶ ἀ-
πωλέσας ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν
τὰ παραμείναντα ἄνευ τινὸς
συνδέσμου μετὰ τοῦ κυρίου ὄγ-
κου του, κατὰ τὸ πεπαλαιωμέ-
νον ἄλλως τε σύστημα *Brial-
mont* χωρῶν μένα φρούρια τῆς
Liège καὶ *Namur*, ὑπεχώρησεν
ἐσπευσμένως εἰς τὸ περιχαρά-
κωμένον στρατόπεδον τῆς *An-
vers*, πρὸ δὲ τῆς πτώσεως τού-
του, ἡδυνήθη νὰ διαφύγῃ, εἰς
Γαλλίαν. Ἐν τούτοις, ἤδη, τότε
ἡ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν διάβασις
τοῦ Βελγίου μερικῶς ἐπεβρα-
δύνθη, ἀπασχολήθησεν δὲ δια-
δοχικῶς πρὸς ἄλλωσιν τῆς *Liège*
50.000, τῆς *Namur* 90.000, τῆς
Anvers 85.000 ἄνδρες, ἥτοι δυ-
νάμεις σημαντικαί, τῶν ὁποίων
μέγα μέρος ἀπουσίασεν ἐκ τῆς
μάχης τοῦ Μάρνη.

Σήμερον, ἡ κατάστασις πα-
ρουσιάζεται ἐντελὲς διάφορος.
Ὁ στενὸς λαϊκὸς 60—70 χιλ.,
ὅστις, μεταξύ ‘Ολλανδίας καὶ
Λουξεμβούργου ἀποτελεῖ τὴν
πρὸς τὴν Γερμανίαν μεθόριον
ζώνην τοῦ Βελγίου, ἔχει ἰσχυ-
ρὸς ὄχρωρῶν ἐγγύτητα τῶν συ-
νόρων, ὁ βελγικὸς στρατός, ἔμ-
πειρος καὶ πανέτοιμος, ἀριθμεῖ
14-15 μεραρχίας πρώτης γραμ-
μῆς, συνολικῶς μετὰ τῶν ἐφε-
δρεῖων τὸν 600.000 ἄνδρας, εἴ-
ναι δὲ εἰς θέσιν νὰ προασπίσῃ
ἐρρωμένως τὸ ἑδαφός του, ὑπὸ
τὸν ἀπαραίτητον ὅρον ὅμως νὰ
ἐνισχυθῇ ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ἀγ-
γλοαλλικοῦ στρατοῦ. Κατὰ συ-
νέπειαν, ἐνδεχομένη γερμανικὴ
μετωπικὴ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ Βελ-
γίου, εἴτε ἀποβλέπουσα εἰς τὸν
μερικὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν
τῆς καταλήψεως πρὸς τὸ παρὸν
τῆς χώρας ταύτης, εἴτε ἐπιδιώ-
κουσα τὴν διὰ Βελγίου ἄμεσον
εἰσόρμησιν εἰς βόρειον Γαλλίαν,
διατρέχει τὸν κίνδυνον, ἀκόμη
καὶ ἂν πῶς ἢ ἡ παραμεθόριος
βελγικὴ ὠχυρωμένη ζώνη, νὰ
περιέλθῃ εἰς ἀδιέξοδον ἐντὸς
τοῦ ἀμυντικῶς ὁργανωμένου θύ-
λακος τὸν ὁποῖον σχηματίζει ὁ
ποταμὸς *Meuse* μετὰ τῶν παρα-
ποτάμων τοῦ *Ourethe*, *Lesse* καὶ
Semois, τὸσον δὲ μάλλον, ὅσον
ἐλλείψῃ ἐπαρκὸς χώρος, ἔστω
καὶ ἂν παραβιασθῇ τὸ Λουξεμ-
βούργον, αἱ μετακινήσεις τῶν
γερμανικῶν στρατευμάτων σο-
βαρῶς θὰ δυσχεραίνωνται, κυ-
ρίως εἰς τὸ, πτωχὸν συγκοινω-
νικὸν δικτύου, δασώδες καὶ ἐ-
νιαχοῦ ἐλώδες (*Hautes Fagnes*),
οχιστάδες ὁροπέδιον τῶν *Ar-
dennes*.

Τὴν περίπτωσιν μεμονωμένης
ἐισβολῆς εἰς ‘Ολλανδίαν μετ’ τὸν
περιορισμένον ἀντικειμενικὸν
σκοπὸν τῆς ἐκεῖ ἐγκαθιδρύσεως
καὶ χρησιμοποίησεως αὐτῆς ὡς
ἀφετηρίας δι’ ἐισβολὴν βραδύτε-
ρον εἰς Βέλγιον ἢ καὶ Γαλλίαν
δὲν θεωροῦμεν παρουσιάζουσιν
ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον λόγῳ τοῦ
ἔτι, ὡς ἐκ τῆς στενῆς ἀλληλεγ-
γύης Βέλγων καὶ ‘Ολλανδῶν, ἡ
ἀνάμιξις εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν
Βέλγων, ἐνισχυομένων πάραυτα
ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν καὶ Γάλλων,
δὲν νὰ θεωρηθῇ ἀφελος.

Ἐρχόμεθα οὖν, εἰς τὴν πε-
ρίπτωσιν ταυτοχρόνου παραβιά-
σεως τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ τοῦ
Βελγίου. Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη
εἶνε, νομιζομένη, ἡ μάλλον πλεονε-
κτικὴ διὰ τοὺς Γερμανούς. Πράγ-
ματι δὲ, λόγῳ τοῦ ὅτι, αἱ ζωτι-
καὶ περιοχαὶ τῶν δύο μικρῶν
γειτονικῶν κρατῶν κείνται μα-
κρὰν ἀλλήλων, χωριζόμεναι μάλ-
ιστα καὶ ὑπὸ τοῦ εὐρέος ὕδα-
τίνου κωλύματος τὸ ὁποῖον
σχηματίζουν ὁ Ρήνος, ὁ *Meuse*
καὶ οἱ βραχιόνες των ἐκβάλ-
λοντες εἰς τὴν Βόρειον Θάλασ-
σαν συμβαίνει ὅτι καὶ αἱ ἀντί-
στοιχοὶ ἀμυντικαὶ ζῶναι αὐτῶν
ἀπέχουσιν ἢ μία τῆς ἄλλης πε-
ρίπου 120 χιλιόμετρα. Ἐπομέ-
νως οἱ Γερμανοὶ εἰσχωροῦντες

εἰς τὸ ἐνδιάμεσον αὐτὸ διάστημα
συγκεκριμένως δὲ, εἰς τὸ ‘Ολ-
λανδοβελγικὸν Λιμβούργον, καὶ
διαβαίνοντες βιαίως τὸν *Meuse*
ἐπὶ μετώπου 40—50 χιλ. μεταξύ
τῶν ὀλλανδικῶν πόλεων *Roer-
mond* καὶ *Maasticht* δύνανται,
βαίνοντες εὐθέως διὰ τῆς κοιλά-
δος τοῦ *Demer* καὶ κατὰ μήκος
τῆς διώρυγος Ἀλβέρτου πρὸς
τὴν Ἀμβέρσαν, νὰ παρεμβλη-
θοῦν μεταξύ Βέλγων καὶ ‘Ολ-
λανδῶν, ὁπότε ἡ συντριβὴ τῶν
δευτέρων θὰ εἶναι ἀπλῶς ζή-
τημα χρόνου. Τὸ πᾶν δηλαδὴ
θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ ἂν θὰ ἐπι-
τύχῃ ἡ ὑπὸ ἰσχυρῶν Γερμανι-
κῶν δυνάμεων βιαία διάβασις
τοῦ *Meuse*, πρὶν τρέξουν εἰς βοή-
θειαν οἱ Ἀγγλοὶ καὶ Γάλλοι.
Ὅπως δὲ ποτε, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι οἱ
Γερμανοὶ εὐρίσκονται πολὺ ἐγ-
γύτερον τῆς εὐαισθητοῦ αὐτῆς
περιοχῆς ἢ οἱ Γάλλοι, αἱ ἐλπίδες
ἐπιτυχίας εἶναι ἱκαναὶ ἐφ’ ὅσον
βεβαίως θὰ ἔχῃ προκαταρκτι-
κῶς ἐξασφαλισθῇ, ὡς ἐν Πολω-
νίᾳ, τεραστία ἀριθμητικὴ ὑπε-
ροχή.

Εἰδικῶς εἰς ὅτι ἀφορᾷ τοὺς
‘Ολλανδοὺς, ἔχομεν ἐπὶ τοῦ προ-
κειμένου νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι,
κύριον αὐτῶν μέλημα μοιραίως
θὰ εἶναι ἡ προάσπισις τῆς ζω-
τικῆς αὐτῶν οἰκονομικῆς περιο-
χῆς, δηλαδὴ τῶν πλουσιῶν ἐπαρ-
χιῶν *Utrecht*, τῆς βορείου καὶ
νοτίου ‘Ολλανδίας καὶ τῆς *Zee-
land*, ἐνθα ἀπαντῶνται καὶ αἱ
μεγάλαι πόλεις Χάγη, Ἀμστερν-
ταμ, Οὐτρέχτ καὶ Ρότερνταμ.
Εἰς περίπτωσιν γερμανικῆς ἐί-
σβολῆς αἱ ἀνατολικαὶ ἐπαρχίαι
Groningen, *Friesland*, *Drente*,
Overijssel, *Gelderland*, βορείου
Βραβάντης καὶ Λιμβούργου κατὰ
πᾶσαν πιθανότητα θὰ ἐκκενω-
θοῦν, ὁ δὲ εἰς 16 μεραρχίας
ἐνεργῶς καὶ ἐφέδρους, συνολι-
κῶς μετὰ τῆς ἐθνοφρουρᾶς εἰς
450.000 ἄνδρας, ὑπολογιζόμενος
ὀλλανδικὸς στρατός θὰ ταχθῇ
ἐντὸς τῆς προασπιζούσης τὴν
ζωτικὴν περιοχὴν ὠχυρωμένης
ζώνης.

Τῆς ζώνης αὐτῆς κυρία τοπο-
θεσία ἀντιστάσεως εἶναι ἡ λε-
γομένη «Νέα ὕδατιν γραμμὴ»
(*Nieuwe Waterlinie*) διήκουσα
ἐπὶ μήκους 60 χιλ. ἀπὸ τῶν
Muiden καὶ *Naarden* ἐπὶ τοῦ
Zuiderzee μέχρι *Gorinchem* (*Gor-
kum*) ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ *Waal* καὶ
διερχομένη διὰ τοῦ φρουρίου τῆς
Utrecht. Ἀπασα ἡ περιοχὴ αὕτη
δύναται νὰ πλημμυρισθῇ εἰς βά-
θος 6-10 χιλιομέτρων, εἰς τοῦτο
δὲ ἔγκειται ἡ ἰσχὺς τῆς τοποθε-
σίας. Ὅτις ταύτης τὸ φρούριον
τοῦ *Amsterdam* ἀποτελεῖ ὡς ἡ
Ἀμβέρσα διὰ τοὺς Βέλγους, τὸ
«καταφύγιον» τῆς ὅλης ἀμύνης.
Πρὸ τῆς κυρίας γραμμῆς ἀντι-
στάσεως, ὁργανώθησαν πρόκε-
χωρημέναι ἀμυντικαὶ γραμμαί,
ἐνισχυόμεναι ἅπασαι διὰ πλημ-
μυρῶν, ἀνατολικῶς μὲν κατὰ
μήκος τοῦ ποταμοῦ *IJssel*, μεταξύ
Deventer, *Arnhem* καὶ *Nijmegen*,
ὀπίσω τούτου κατὰ μήκος τῶν
μικρῶν ποταμῶν *Eem* καὶ *Grebbe*,
νοτίως δὲ, κατὰ μήκος τοῦ
Maas (*Meuse*) ἀπὸ τῆς πόλεως
Hertogenbosch (*Bois-le Duc*) μέχρι
τοῦ μυχοῦ τῶν ἐκβολῶν τοῦ
Maas εἰς τὴν θάλασσαν (*Hol-
landsch Diep*). Σοβαρὰ ἀμυντικὰ
ἔργα προασπίζουσιν ἐπίσης τὴν
εἰσοδὸν τοῦ κόλπου *Zuiderzee*.
Παρ’ ὅλας ὅμως τὰς ἄνω παρα-
σκευάς, ἐν περιπτώσει ταχέως
γερμανικῆς ἐισβολῆς ὁ ὀλλανδι-
κὸς στρατός θὰ περιέλθῃ εἰς
δυσχερῆ θέσιν, διότι θὰ εὐρεθῇ
πρὸ τοῦ διλημματος ἢ νὰ προ-
στατεῦσιν τὴν ζωτικὴν περιοχὴν
τῆς χώρας, ὁπότε θὰ ἀποκοπῇ
πιθανῶς τῶν Βέλγων μετ’ ἐνδε-
χόμενον ἐν τέλει νὰ συντριβῇ, ἢ νὰ
συνενωθῇ μετὰ τῶν Βέλγων εἰς
τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Βελγίου ἐγκα-
ταλείπων εἰς τὴν τύχην των, τὰς
μεγάλας ὀλλανδικὰς πόλεις.

Ὅπως ὅμως καὶ ἂν συμβῇ, οἱ
Γερμανοὶ βαίνοντες ἀπὸ βορειο-
ανατολῶν πρὸς ὀλοκλήρωσιν
τῆς κυριεύσεως τοῦ Βελγίου, ὁ-

ποχρεούμενοι δὲ συνάμα νὰ ἐκ-
μηδενίσουν τὸ ταχύτερον τὴν
ὀλλανδικὴν ἀντίστασιν, θὰ ἔχουν
ἐξ ἄλλου ν’ ἀντιμετωπίσουν ἐν
τῷ Κεντρικῷ Βελγίῳ, μεταξύ
τῶν ποταμῶν *Meuse* καὶ *Escaut*,
εἰς τὴν εὐρείαν καὶ γονιμωτά-
την αὐτὴν πεδιάδα, σπουδαιο-
τάτην καὶ λόγῳ τῆς ὑπάρξεως
εἰς αὐτὴν σημαντικῶν κοιτασμά-
των γαιάνθρακος, τὸν γαλλικὸν
καὶ ἀγγλικὸν στρατὸν σπεύδον-
τα νὰ φράξῃ τὴν εἰς Γαλλίαν
εἰσοδὸν τῶν ἐχθρῶν καὶ νὰ συν-
δράμῃ τοὺς ‘Ολλανδοβέλγους.
Ὑπάρχουν βάσιμοι λόγοι νὰ πι-
στεύωμεν ὅτι οἱ Γερμανοὶ, τότε
θὰ σταματήσουν ἀρκούμενοι εἰς
τὸν «περιωρισμένον ἀντικειμενι-
κὸν σκοπὸν» τῆς καταλήψεως
τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ τοῦ βο-
ρείου ἡμίσεως τοῦ Βελγίου, εἰς
τὴν διατήρησιν ἐν ἀμύνῃ καὶ ἐν
ἀναμονῇ εὐκαιριῶν πρὸς ἀνά-
ληψιν βραδύτερον ἐκεῖ ἢ ἄλλα-
χοῦ τῆς ἐπιθέσεως, πάντοτε δ’
ἐν πνεύματι αὐστηρᾶς ἐξοικονο-
μήσεως τῶν δυνάμεων των.

Ἀγνοοῦμεν, βεβαίως, ἂν τὰ
γεγονότα θὰ ἐξελιχθοῦν ἀκρι-
βῶς οὕτως, εἰς ἣν περίπτωσιν ὅ-
μως ἀποφασισθῇ ἡ παραβίασις
τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ τοῦ Βελ-
γίου, ἡ ἀνωτέρω εἰκαζομένη τρο-
πὴ τοῦ ἀγώνος παρουσιάζει
τὰς περισσότερας πιθανότητας
πραγματοποιήσεως, δὲν θὰ πρέ-
πει δὲ τότε νὰ ἐκπλαγῶμεν ἐάν
ἴδωμεν ἐπὶ μακρὸν ἴσως χρονι-
κὸν διάστημα διεξαγομένης ἐν
τῷ Κεντρικῷ Βελγίῳ καὶ εἰς τὴν
Φλάνδραν πολεμικὰς ἐπιχειρή-
σεις βραδείας καὶ μεμετρημένης
εἰς τὰς ἐπιδιώξεις των, παρου-
σιαζούσας πολλὰς ὁμοιότητας
μετ’ τὴν συνηρητικὴν στρατηγι-
κὴν καὶ τοὺς περιτέχνους καὶ ἐξι-
διασμένους ἐλιγμούς, πρὸς ἀπο-
φυγὴν μεγάλων αἱματῶν μα-
χῶν, τῶν παλαιῶν στρατηγικῶν
τοῦ ΙΖ’ καὶ τοῦ ΙΗ’ αἰώνος.

Θὰ ἡδύνατο, ἴσως, νὰ τεθῇ
τὸ ἐρώτημα, ἀφοῦ οἱ Γερμανοὶ
θὰ παρημποδίζοντο ἢ καὶ δὲν
θὰ ἐπρωτίθεντο νὰ ἀνοίξουν,
διὰ μαχῶν ἀποφασιστικῶν, δρό-
μον εὐθὺν πρὸς Παρισίους μέσῳ
τῶν κοιλάδων τῶν *Meuse*, *Sam-
bre* καὶ *Oise*, ποῖον ὄφελος τότε
θὰ ἀπεκόμιζον διατηρούμενοι,
ἂν ἡμποροῦσαν, εἰς ‘Ολλανδίαν
καὶ βόρειον Βέλγιον; Τὰ ἐκ τῆς
κατοχῆς ταύτης κέρδη θὰ ἦσαν
πολλά: ἡδύνη μόνον γόητρον ἐσω-
τερικῶς καὶ διεθνῶς, κυριαρχία
ἐπὶ ἐκτάσεως 50.000 τετραγωνι-
κῶν χιλιομέτρων κατοικουμένων
ὑπὸ πληθυσμοῦ ὑπερβαίνοντος
τὰ 12 ἑκατομ., ὅστις θὰ ἐξηγαγ-
κάτο, εἰς συνέβῃ μετ’ τοὺς Αὐ-
στριακοὺς, Τσέχους καὶ Πολω-
νοὺς νὰ ἐργασθῇ διὰ λογαρια-
σμόν των νικητῶν, παραδίδων
εἰς αὐτοὺς τὰ γεωργικὰ καὶ κτη-
νοτροφικὰ προϊόντα του (ἰδίως
τὰ σφάγια καὶ τὰ γαλακτοκο-
μικὰ προϊόντα τῆς ‘Ολλανδίας),
τὰ ἐργοστάσια του, τὸν ὀρυκτὸν
πλοῦτον του (τὰ ἐν βορείῳ Βελ-
γίῳ σπουδαῖα ἀνθρακωρυχεῖα
τῆς *Liège* καὶ τῆς *Campine*
περικλείοντα εἰς τὰ ἔγκατα αὐ-
τῶν ἄνω τῶν 8 δισεκατομμυρίων
τόνων, μεταλλεῖα σιδήρου καὶ
ψευδαργύρου *Liège*), τοὺς σι-
δηροδρόμους του, τὰς διώρυγὰς
του καὶ τοὺς λιμένας του, οἵτι-
νες θὰ ἀπέβαινον ἀσφαλῆ ὀρ-
μητήρια ὑποβρυχίων, τέλος τὰ
ἀεροδρόμιά του ὁποῖον αἱ ἐνα-
έριοι ἐπιδρομαὶ κατὰ τῆς Ἀγ-
γλίας θὰ ἐσυντομεύοντο λίαν.
Ὁ περιορισμένος ἄρα ἀντικει-
μενικὸς σκοπὸς τῆς καταλήψεως
τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ τοῦ Βελ-
γίου, ἐπιτυγχάνομενος ἄνευ ὕ-
περμέτρων θυσιῶν, θὰ συνεπῆ-
γγοτο πλεονεκτήματα οὐχὶ ἀσή-
μαντα. Βεβαίως ἄμεσος συνέ-
πεια τῆς τοιαύτης καταλήψεως
θὰ ἦτο ὅτι ἡ ‘Ολλανδία καὶ τὸ
Βέλγιον καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ
κατακτητὴς αὐτῶν θὰ ἐστεροῦν-
το τὰς ἐκ τῶν ἐκτεταμένων ἀ-
ποικιῶν των (Κόγκον, ‘Ολλαν-
δικαὶ Ἰνδῖαι) πολυτίμους εἰσα-
γωγὰς των ἐκ καουτσούκ, φοι-

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

Εἰς ἓνα λόγον μεστὸν βαθυτάτων νοημάτων, τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησεν εἰς τὸ γεῦμα τῶν ἐμπόρων, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔθιξε πλεῖστα καὶ ἐκτάκτως ἐνδιαφέροντα οἰκονομικὰ ζητήματα, ἰδίᾳ ἐν ἀπόψει τὴν δημιουργηθεῖσαν νέων πολεμικῶν συνθηκῶν.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐτόνισε τὴν εἰδικὴν οἰκονομικὴν χαρακτῆρα τοῦ σημερινοῦ πολέμου καὶ διέγραψε σαφῶς τὰς ἀναποφεύκτους ἐπιδράσεις του ἐπὶ πασῶν τῶν χωρῶν πολιτικῶς ἐμπολέμων ἢ μὴ, οἰκονομικῶς ὅμως ὄλων ἐμπολέμων.

Ἡ πρόγνωση τῶν ἐπιδράσεων τοῦ πολέμου ἐπιβάλλει τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ συστήματος τῆς οἰκονομικῆς αὐταρκείας, παρ' ὁλάνθηποτε θεωρητικὴν ἀντίρρησην.

Εἰς τὸ πεδῖον τούτου ἡ Ἑλλάς ἔσχευ ἀπὸ ἀρκετοῦ ἤδη χρόνου σημαντικὰς ἐπιτυχίας καὶ προσφάτως διὰ τῆς ὁργανώσεως τῆς ἀλιείας, ἣς ἀναπτύξεως τῆς κτηνοτροφίας, τῆς λιγνιτοπαραγωγῆς, τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν πτώσεων τοῦ Ἀχελώου κλπ. Βεβαίως ἡ προσαρμογὴ τῶν

ἐλληνικῶν συναλλαγῶν πρὸς τὴν νέαν οἰκονομικὴν προοπτικὴν θὰ ἀπαιτήσῃ σύντονον προσπάθειαν καὶ ἀρκετοὺς κόπους.

Πρὸ παντὸς ὅμως ἄλλου θὰ ἀπαιτηθῇ βασικὴ μεταστροφή ἀπὸ τὴν χαρακτηριστικὴν διὰ τὸν Ἑλληνα ἀνατομιστικὴν ἐνέργειαν πρὸς τὴν δμαδικὴν τοιαύτην, ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐπι νχία ἐπὶ τοῦ νέου οἰκονομικοῦ πεδίου.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὑπεγράμμισε τὴν πεποίθησίν του, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔμποροι καὶ βιομήχανοι θὰ ἐνστερνισθοῦν τὰς ἀπαιτήσεις τῆς πραγματικότητος καὶ θὰ προσεμοσθοῦν ἀπολύτως πρὸς αὐτάς.

Καὶ ἔχει ἀπολύτως δίκαιον, διότι οἱ Ἕλληνες ἔμποροι μαζὶ μὲ τὸν ἀγκραιφνὴ πατριωτισμὸν τῶν ἔχουν ὅσον ὀλίγοι εἰς τὸν κόσμον τὴν ἱκανότητα τῆς ταχείας προσαρμογῆς καὶ τῆς διανοῦς ἀντιλήψεως τῶν πραγμάτων, ὅταν μάλιστα ἡ τοιαύτη τῶν τακτικὴ σχεῖται πρὸς τὸ κοινὸν καλὸν καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν ἀτομικῶν τῶν ἐπιχειρήσεων.

ΛΙΓΝΙΤΑΙ

Με ἀληθῆ ἱκανοποίησιν ὑπεδέχθη ἡ κοινὴ γνώμη τὴν ὑπογραφὴν συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἐν Ἀμερικῇ ἐγκατεστημένου ὁμογενοῦς κ. Φίλη, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀναζητήσιν καὶ ἐκμετάλλευσιν λιγνιτῶν.

Εἶναι πράγματι ἱκανοποιητικώτατον, ὅτι διεπιστώθη ἡ ὑπαρξίς σοβαρώτατων ἀποθεμάτων λιγνίτου εἰς Πτολεμαῖδα καὶ δὴ εἰς μικρὸν βάθος καὶ ποιότητα ἐκμεταλλεύσιμον.

Ἡ «Τραπεζιτικὴ» ἀσχολεῖται εἰς ἄλλην στήλην ἀναλυτικῶς μὲ τὸ σπουδαιότατον ζήτημα τῆς λιγνιτοπαραγωγῆς.

Ἐπιθυμοῦμεν ὅμως καὶ ἐνταῦθα νὰ ἐξάρωμεν τὴν ὅλως ἰδιάζουσαν ἐθνικὴν σημασίαν τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως, τοσοῦτ' ἄλλο καὶ καθόσον ἡ Ἑλλάς εἶναι χώρα ἐξηρημένη ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τὰς καυσίμου ὕλας τῆς.

Εἰς στιγμὰς πολεμικοῦ συναγερμοῦ, καθ' ὅς προβάλλει δυσχερέστατον τὸ πρόβλημα τοῦ ἐφοδιασμοῦ εἰς καυσίμους ὕλας, ἔρχεται λίαν ἐπικαίρως ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ἐλληνικῶν λιγνιτῶν, ἡ ὁποία καὶ ἐξαιρετικῶς εὐνοϊκὴν λύσιν τοῦ ζητήματος προσφέρει καὶ μεγίστην οἰκονομίαν συναλλάγματος συνεπάγεται.

Ὁφείλεται θερμὸς ἐπαινος πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία ἔγνω νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν καταλληλοτέραν στιγμὴν ὅσον συμφέρουσιν λύσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ὑπεδάφους.

νικελαίου, σακχάρους, ὀρύζης, καφέ, πετρελαίου (ἐξ Ἰάβας), χρυσοῦ, χαλκοῦ καὶ ἄλλων μετάλλων, ἀλλ' ἢ ὅσα αἱ εἰσαγωγαὶ αὐτὰ εἶναι αἰσθητῶς μειωμένα κατόπιν τῶν αὐστηρῶν βρετανικῶν μέτρων πρὸς παρακώλυσιν, τοῦ διὰ μέσου τῶν οὐδετέρων χωρῶν ἐφοδιασμοῦ τῆς Γερμανίας, μὲ πρῶτας ὕλας.

Ἐν συμπεράσματι, ἡ παραβίασις τῆς οὐδετερότητος τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ὀλλανδίας ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, δυνάται πάντοτε νὰ θεωρητὰ πιθανή, τὸ ἐνδεχόμενον δὲ τοῦτο θὰ ὑποχρεοῖ τοὺς Γάλλους καὶ Ἀγγλοὺς ὅπως διατηροῦν συνεχῶς μεγάλας δυνάμεις διαθεσίμους, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς σοβαρᾶς αὐτῆς ἀπειλῆς.

19 Νοεμβρίου 1939

ΑΠΟ ΜΗΝΟΣ ΕΙΣ ΜΗΝΑ

Η ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΙΓΝΙΤΟΥ

ΚΑΤΑΤΟΠΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Ἡ ἐξαιρετικὴ θέσις ἣς ἐδημιουργήθη διὰ τὸν ἑλληνικὸν λιγνίτην, ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ συνόλου τῶν καταναλισκομένων ἐν Ἑλλάδι καυσίμων ὀλῶν, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἀρξαμένου Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, προσδίδει ὅλας ἰδιαιτέρας ἐνδιαφέρον εἰς τὴν παρούσαν κατατοπιστικὴν ἐρευναν, ἡ δημοσίευσίς τῆς ὁποίας συμπίπτει μὲ τὴν λήμιν ἐδικοῦν διὰ τὸν λιγνίτην ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρων.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐλληνικῆς λιγνιτοπαραγωγῆς, προσέκρουεν εἰς τὸ ὅτι ἂν ἐνὸς μὲν οἱ παραγωγοὶ μὴ ἔχοντες ἐξησφαλισμένην κατανάλωσιν, δὲν ἠδύναντο νὰ προβοῦν εἰς ἐπέκτασιν τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ εἰς τὴν κατεργασίαν τοῦ προϊόντος, διὰ τῆς ἀπανθρακώσεως, ἀποστάξεως καὶ πλινθοποιήσεως, ἂν ἔτερον δέ, ἡ κατανάλωσις, εὐρίσκουσα τοὺς λιγνίτας δαπανηροὺς καὶ ποιοτικῶς ἀνεπαρκεῖς ἢ ἀβεβαίως παροχῆς, δὲν προέβαινε εἰς τροποποίησιν τῶν ἐγκαταστάσεών της διὰ τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν.

Ἦδη, συνετελεῖ τῶν πωρουσισομένων δυσχερειῶν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν γαιανθράκων καὶ τῆς ἀνατιμίσσεως αὐτῶν, ὡς ἐκ τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως, ἡ ἐλληνικὴ κατανάλωσις θὰ στραφῇ καὶ πάλιν εἰς τὸν λιγνίτην, ὡς συνέβη

ὅχι μόνον πλήρη ἐπάρκειαν τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως καὶ δὴ εἰς εὐθνητοτάτας τιμὰς νὰ ἐξασφαλίσῃ, ἀλλὰ καὶ σημαντικώτατος ἐξαγωγικὸς κλάδος ν' ἀποβῇ.

Ἐχομεν τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὰ πρόσωπα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐμπιστευθῇ τὴν διοίκησιν τοῦ νεοσυστάτου Ὁργανισμοῦ, θὰ ἀντιληφθοῦν τὴν ἐθνικὴν σημασίαν τοῦ ἔργου καὶ θὰ ἀρδοῦν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς τῶν καὶ τῶν θυσιῶν εἰς αὐτὸν ἀπαιτῶνται τὸ Κράτος διὰ νὰ προκλήσῃ τὴν θαλασσίαν χώραν μας μὲ τὴν παραγωγικὴν ἐκμετάλλευσιν πλουτοπαραγωγικοῦ κλάδου, ἐκ τῶν μᾶλλον προσιδιαζόντων πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἰδιοσυστάσιν τοῦ τόπου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Μία νέα κατάστασις, ἐξαιρέτως εὐνοϊκὴ ἐδημιουργήθη διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ναυτιλίαν, λόγῳ τῆς ἐντάσεως τῶν μεταφορῶν συνετελεῖται τοῦ πολέμου.

Ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία, ἄριστα ὁργανωμένη καὶ μία τῶν σημαντικωτέρων τοῦ κόσμου, ἔχει τὸ ἐξαιρετικὸν πλεονέκτημα τῆς εὐψυχίας τῶν πληρωμάτων της καὶ τῆς ἐμφύτου κλίσεώς των πρὸς τὰ ναυτικά ἔργα.

Τὰ προσόντα ταῦτα ἐξ ἄλλου ἐπροστάτευσεν ἐπαρκέστατα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τῶν αποφασισθέντων ἱκανοποιητικῶν πολεμικῶν ἐπιδομάτων, τῆς ἰδρύσεως μονίμου σταθμοῦ ἀντικαταστάσεως τῶν ἐλληνικῶν πληρωμάτων εἰς Λισαβώνα καὶ σειρὰς ἄλλων μέτρων, χάρις εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἐλληνικὴ ναυτιλία εἰσῆλθεν εἰς νέον εὐρύτατον στάδιον δραστηριότητος.

Ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία, σημαντικώτατος πάντοτε κλάδος τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἀποβαίνει ἤδη πηγὴ πλουτισμοῦ διὰ τὴν χώραν.

Τὴν ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς Ἑλληνικῆς σημαίας εἰς τὰς θαλασσίας ὁδοὺς ὅλου τοῦ κόσμου συμμερίζονται ὅλοι οἱ Ἕλληνες, τῶν ὁποίων θερμαὶ διατυπώνονται αἱ εὐχαὶ διὰ τοὺς γενναίους ναυτικούς, οἱ ὁποῖοι τόσους ἀντιμετωπίζουν κινδύνους εἰς τὸ τραχύ, ἀλλὰ καὶ προσφιλές τὸν ἐπάγγελμα.

καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ παγκοσμίου πολέμου τοῦ 1914, ἀλλὰ μὲ ἀνάγκας πολὺ μεγαλυτέρας τῶν 200.000 τόννων εἰς οὓς ἐφθασεν ἡ παραγωγὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Τοῦ ζητήματος τῆς λιγνιτοπαραγωγῆς ἐπιληφθεῖσα ἡ σημερινὴ κυβερνήσις ἀπὸ τριετίας περὶ τοῦ ἐνέκρινεν, ὅπως μετακληθῇ ὑπὸ τῶν Σ.Ε.Κ. ξένος εἰδικὸς διὰ τὴν μελέτην καὶ ὁργάνωσιν τῶν λιγνιτορυχείων τῆς χώρας. Μετεκλήθη, πράγματι, ὁ γερμανὸς καθηγητὴς κ. Kegel, ὅστις ὑπέβαλε εἰς τὴν κυβερνήσιν σειράν ἐκθέσεων. Τὰ πορίσματα τῆς γενικῆς ἐκθέσεως, παραθέτομεν ἐν συντόμῳ περιλήψει, λόγῳ τῆς ἐπικαιρότητος τοῦ θέματος.

Προηγούμεναι προσπάθειαι ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ παγκοσμίου πολέμου, προσέκρουον εἰς τὴν ἐλλειψιν τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὁργανώσεως. Ἡ πρώτη σοβαρὴ τέρα προσπάθεια, ἐγένετο τῷ 1931 ὅτε ἀπεστάλησαν ποσότητες ἐλληνικοῦ λιγνίτου Ἀμυνταίου εἰς τὴν Ἀγγλίαν πρὸς ἐξέτασιν καὶ δοκιμὴν. Ἡ ἐξέτασις ἀπέδωσε ἱκανοποιητικώτατα ἀποτελέσματα, ὁ πεβλήθησαν δὲ καὶ προτάσεις εἰς τὴν κυβερνήσιν ἐκμεταλλεύσεως. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν προτάσεων ἐκείνων δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις.

Ὡς γνωστόν, ὁ λιγνίτης, εἶναι ὀρυκτὴ καύσιμος ὕλη, λίαν διαδεμένη, κατωτέρας ἀξίας τῶν κυρίως γαιανθράκων ἢ λιθανθράκων καὶ μικροτέρας οἰκονομικῆς σημασίας. Ἀπαντᾷ εἰς γεωλογικὰ στρώματα τοῦ δευτερογενοῦς καὶ ἰδίως τοῦ τριτογενοῦς αἰῶνος ὡς καὶ τοῦ τεταρτογενοῦς. Καὶ σήμερον ἀκόμη, σχηματίζονται λιγνίται εἰς προχωροῦσι ποταμῶν, ἐλῶδη δάση κλπ., ἐντὸς δὲ ἐγκαταλειμμένων στοῶν μεταλλείων, εὐρέθησαν πολλὰς ξύλα ὑποστηρίξεως, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον λιγνιτοποιηθέντα.

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ κ. KEGEL

Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Kegel τὰ κοιτάσματα τοῦ λιγνίτου δέον νὰ θεωροῦνται ὡς ἐν σπουδαῖον κεφάλαιον τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐκτίμησις τῆς σημασίας τῶν λιγνιτικῶν κοιτασμάτων αὐτῆς ἐξαρτᾶται ὡς καὶ πάσα ἐκμετάλλευσίς κοιτασμάτων ἐκ τῶν οἰκονομοπολιτικῶν καὶ οἰκονομογεωγραφικῶν συνθηκῶν τῆς χώρας. Τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἡ ἴδρυσις λιγνιτορυχείων ἀλλὰ δέον καὶ ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία τῆς χώρας νὰ προσαρμοσθῇ ἀναλόγως ὥστε νὰ ὑφίσταται ἐπαρκὴς πελατεία πρὸς κατανάλωσιν τῶν παραγομένων προϊόντων, ἄλλως δύνανται νὰ παρασυρθῶσιν εἰς καταστροφὴν καὶ ὀρυκτὰ διαθέτοντα ἀρίστως ἐγκαταστάσεις.

Ἡ Ἑλλάς ἔχει πλεῖστα ὅσα κοιτάσματα λιγνίτου τῶν ὁποίων οὔτε ἡ ἐκταίς, οὔτε αἱ συνθήκαι διαστρώσεως ἡρευνήθησαν. Πρὸς μελέτην αὐτῶν ἐνδείκνυται νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ γεωλογικὴ ἐξέτασις τῆς χώρας καὶ ἡ σύνταξις ἀκριβῶν τοπογραφικῶν χαρτῶν τῶν μεταλλευτικῶν περιοχῶν.

Ἐξ ἄλλου ἡ κρατικὴ συμβολὴ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν λιγνιτῶν ἔδει νὰ μὴ ἀρκεῖται εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν πρωτογόνων καὶ ὀρυκτικῶν ἐκμεταλλεύσεων ἀλλὰ καὶ 1) νὰ ἐλέγχῃ ἂν ἡ ἐρευνα τῶν περιοχῶν ἐξακριβώσῃ ἐπαρκῆ ἀποθέματα, καὶ νὰ περιορίσῃ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὰς ὑποπαρόχην ἐκτάσεις καὶ 2) νὰ ὑποβοηθῇ τὴν κατανάλωσιν διὰ συντονισμόν τῶν ἐνεργειῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν παραγωγὴν τοῦ καυσίμου καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ὑπηρεσιῶν, εἰς αὐτὴν ὑπάγεται ἡ κατανάλωσις αὐτοῦ

ὡς θερμικὰ ἐργοστάσια, παραγωγῆς ρεύματος, λεβητοστάσια ἐν γένει. ναυτιλία κλπ.

Τὰ ἀποθέματα ἀνθράκων τῆς Ἑλλάδος εἶναι σημαντικά, ἀλλὰ δὲν ἔχουν ἐρευνηθῇ συστηματικῶς. Αἱ μέχοι τοῦδε ἐκτιμήσεις ἐγένοντο μετὰ πολλῆς συντηρητικότητος περιοριζόμεναι νὰ καθορίζωσι τὰ ἀποθέματα μικρᾶς μόνον περιοχῆς περὶ ἕκαστον ὀρυχεῖον.

Τὰ δυνατὰ ἀποθέματα λιγνίτου κατ' ἐκτίμησιν βασιζομένην ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν λιγνιτοφόρων περιοχῶν καὶ τῆς τεκτονικῆς αὐτῶν, ὑπελογίσθησαν εἰς τὰ κάτωθι ποσά, ὑπὸ τὴν ἐπεφύλαξιν διενεργείας συστηματικῶν ἐρευνῶν:

Περιφέρειαι	τόννοι
1) Φλωρίνης-Κοζάνης .	6.000.000.000
2) Σερρών-Παγγαίου .	400.000.000
3) Κατερίνης-Πιερίας .	15.000.000
4) Ἀλβερτίου	50.000.000
5) Κύμης	60.000.000
6) Τανάγρας	150.000.000
7) Ὠρωπόυ	50.000.000
8) Ραφίνας-Μαραθώνος	60.000.000
9) Περιστερίου	40.000.000
19) Ὀλυμπίας-Πύργου .	125.000.000
11) Περφίας . Εὐβοίας . .	250.000.000

Ἡ σημερινὴ ἐξόρυξις κυμαίνεται πολὺ. Λόγῳ τῆς σμικρότητος τῶν ἐγκαταστάσεων, ἡ ἀνὰ ἐργατὴν ἀπόδοσις εἶναι μικρά. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς μεγαλυτέρας ἀκόμη ἐγκαταστάσεις ἠδύναντο τις νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ ἔλλειψις συνεχοῦς ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει ὑπὸ ἡ ὑπὲρ τὴν γῆν, καταβιάζει τὴν δυνατότητα ἀποδόσεως.

Ἡ παραγωγὴ λιγνίτου ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ 1920 ἀνῆλθεν εἰς τόννους:

1920	197.454	1929	156.526
1921	168.576	1930	129.623
1922	132.233	1931	105.208
1923	117.927	1932	137.583
1924	131.109	1933	99.061
1925	142.076	1934	104.193
1926	153.321	1935	92.626
1927	143.346	1936	105.621
1928	120.639	1937	131.082

Παρατηρεῖται, τοῦτέστιν, ὅτι ἡ παραγωγὴ λιγνίτου παρέμεινε τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς τὸ ἐπὶ πλεον τῶν 100.000 τόννων, τὰ εἰσαχθέντα ὅμως καὶ καταναλωθέντα καύσιμα, λιθάνθρακες, κώκ, ἀκάθαρτον πετρέλαιον, μαζούτ, βενζίνη ἀπὸ τοῦ 1929 παρουνίζουσι σημαντικὴν αὐξήσιν:

Ἔτη	τόννοι	Ἔτη	τόννοι
1929	917.169	1934	1.027.180
1930	990.953	1935	1.035.194
1931	969.387	1936	1.226.693
1932	916.425	1937	1.263.097
1933	805.074	1938	317.765

Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ 1938 ἀναλύεται:

	τόννοι	ἀξία εἰς δραχ.
Γαιάνθρακες	896.622	734.339.960
Κώκ	78.633	82.754.530
Ἀκάθ. πετρ.	135.420	261.360.600
Μαζούτ	133.207	142.531.500
Βενζίνη	74.883	187.207.500

1.317.766 1.408.194.090

Διὰ τὸ ἀκάθαρτον μόνον πετρέλαιον καὶ τὸ μαζούτ ἔδαπανήθησαν κατὰ τὸ 1938 δολ. 403.000.000 ποσὸν ὅπερ ἠδύναντο ν' ἀποφύγῃ ἡ Ἑλλάς χρησιμοποιοῦσα ἀέριον παραγόμενον δι' ἐξαιρέσεως ἐλληνικοῦ λιγνίτου εἰς περιογόναν.

Ἡ δυνατὴ ἐτησίᾳ κατανάλωσις λιγνίτου ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι θὰ ἐξετελεῖτο ἡ κατάλληλος τροποποίησις εἰς τὰς παγίας ἐγκαταστάσεις καὶ ὅτι θὰ ἐξενεργεῖτο τὸ ὀρυκτὸν διὰ τὴν μὴ παγίαν κατανάλωσιν, ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σημερινῆς κατανάλωσεως λιθανθράκων, ὅτι δύναται νὰ ἀνέλθῃ, εἰς πλίνθους λιγνίτου ἢ λιγνίτην ἀνηγμένον εἰς τὴν θερμοκρασίαν ἰσχύος τῶν 4500—4800 θερμοῖδων μέχρως

Η ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΙΓΝΙΤΟΥ

Table with 2 columns: Item, Quantity. Rows include 1.150.000 tons of lignite, Greek railways, and various industrial uses.

Θρακώσεως (ξηράς αποστάξεως). Ούτως αι εις θερμοκρασίαν 520° εξανθρακούμεναι πλίνθοι έχουσιν άντοχήν εις την θλίψιν 120—150 χλμα εκ'. Υπό έτι υψηλότεραν θερμοκρασίαν εξανθρακώσεως ή μηχανική άντοχή των πλίνθων γίνεται ακόμη μεγαλυτέρα.

ναται να υποστή περαιτέρω κατεργασίαν. Η περιεκτικότης των άνθράκων της περιφερείας Σερών-Παγαίου εις τέφραν δύναται γενικώς να καταβιβασθῇ διά πλυντηρίων. Ο βαθμός έντούτοις της πλύσεως δεν είναι πολλάκις ικανοποιητικός.

τεμάχια έν συσκευαίς Φλάισνερ. 7) Ω; άνωτέρω και έν συνεχεία ξηρά απόσταξις. 8) Ξηρά απόσταξις άνευ πρηγ-γουμενής έπεξεργασίας εις συ-κευάς Φλάισνερ.

τάλληλοι διά τους ταχείς σιδηρο-μικούς συμούς, διότι ή θερμοαν-τική των ικανότης άνέρχεται εις 7000 θερμίδας. Πλίνθοι εκ μη εκχυλισθέντος άνθρακος θερμανθείσαι διά κα-πναερίων εις 270°, έχουσιν επίσης, εάν ό τρόπος της παρασκευής των ήτο όρθός, άντοχήν τινα εις τας μηχανικάς και άτμοσφαιρι-κάς έπιδράσεις.

ΠΟΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΥΓΕΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΙΓΝΙΤΟΥ

Οι Έλληνικοί λιγνίται παρου-σιάζουν σχεδόν γενικώς σημαντι-κόν ποσοτόν άσβεστολίθου έν τῇ τέφρα των. Ο καταλληλότερος τρόπος απομακρύνσεως του ποσο-στού τούτου είναι ό δι' εκχυλί-σεως δι' ύδροχλωρικού όξέως.

Η θερμοαντική ικανότης των πλίνθων. αιτινες κατεσκευάσθη-σαν έξ εκχυλισθέντος άνθρακος και ύπέστησαν περαιτέρω την ως άνω κατεργασίαν άνέρχεται περί-που εις 7000 θερμίδας. Έκ τού-των αι μὲν υποστᾶσαι την εις 300°

ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΙΓΝΙΤΩΝ Η χρησιμοποίησις των έλληνι-κών λιγνιτών δύναται να πραγμα-τοποιηθῇ κατά διαφόρους τρό-πους αναλόγως των καθ' έκαστα περιπτώσεων.

Η χρησιμοποίησις του λιγνίτου δύναται να έχη την ακόλουθον έλέλιξιν: α) Εις την άκτοπλοίαν δύνα-ται να γίνηται ό έφοδιασμός των άτμοπλοίων διά πλίνθων μει-ωθείσης τέφρας, θερμανθεισών έν άτμοσφαίρα CO2 εις 300. Έάν όμως τα πλοία έφωδιάζοντο δι' άεροκινητήρων τότε θα ήτο δυνα-τόν να χρησιμοποιηθούν πλίνθοι εκ μη εκχυλισθέντος άνθρακος μετά μερικὴν εξανθράκωσιν, ή κατασκευή των οποίων είναι ση-μαντικώς ευθηνότερα.

Πλίνθοι εκ μη εκχυλισθέντος άνθρακος, υποστᾶσαι εξανθράκω-σιν έν υψηλότερα θερμοκρασία έ-χουσιν επίσης μεγάλην μηχανικήν άντοχήν και άνοχήν εις τας άτμο-σφαιρικάς επιδράσεις. Αυται θα ώσι κατάλληλοι διά τας μεταλ-λουργικάς εκείνας χρήσεις, εις ός ούτως ή άλλως θα προσετίθετο άσβεστόλιθος ως συλλίπασμα.

Η εκπλυσίς αυτή εφαρμολομέ-νη επί των άνθράκων των περιφε-ρειών Φλωρίνης, Καϊλαριών Κο-ζάνης, Τατάρας και Όλυμπίας έπιφέρει εξαιρετικήν αύξισιν της άντοχής εις τας άτμοσφαιρικάς έ-πιδράσεις ως και της μηχανικής άντοχής των εκ των άνθράκων τούτων παρασκευαζομένων πλίν-θων. Ιδιαίτέρως μάλιστα αι πλίν-θοι αυται καθίστανται στερεαί και άνθεκτικαί εις τας άτμοσφαι-ρικάς επιδράσεις κατόπιν θερμάν-σεως έν άτμοσφαίρα διοξειδίου του άνθρακος εις 300° ή εξαν-

Πλίνθοι εκ μη εκχυλισθέντος άνθρακος, υποστᾶσαι εξανθράκω-σιν έν υψηλότερα θερμοκρασία έ-χουσιν επίσης μεγάλην μηχανικήν άντοχήν και άνοχήν εις τας άτμο-σφαιρικάς επιδράσεις. Αυται θα ώσι κατάλληλοι διά τας μεταλ-λουργικάς εκείνας χρήσεις, εις ός ούτως ή άλλως θα προσετίθετο άσβεστόλιθος ως συλλίπασμα.

1) έν φυσική καταστάσει. 2) υπό μορφήν κόνεως ξηρα-θέντος άνθρακος όποτε λόγω της μεγάλης χημικής ευπαθείας παρου-σιάζει ιδιαίτερα πλεονεκτήματα. 3) κατόπιν ξηράνσεως και πλιν-θοποίησεως, μετά την απομάκρυν-σιν του ένεχομένου ξυλίου. Κα-τάλληλοι προς τούτο είναι οι λι-γνίται Φλωρίνης - Κοζάνης και Τανάγρας. Αι πλίνθοι κατάλλη-λοι διά σιδηροδρομικάς χρήσεις δύναται να χρησιμεύσουν και δι' οικιακάς τοιαύτας, εάν αποθηκεύ-ωνται έντός ξηρών χώρων, ίνα χρησιμοποιηθώσι διά καταλλήλων θερμοστρώων ή πυραύλων.

β) Εις έργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος ό λιγνίτης δύναται να χρησιμοποιηθῇ ως έξο-ρύσσεται. Η διά τα έργοστάσια ταύτα δαπάνη εγκαταστάσεως, συμπεριλαμβανομένης και της δα-πάνης εγκαταστάσεως ένός δου-χείου λιγνίτου, έργαζομένου δι' ά-ποκαλύψεως, είναι μὲν περίπου ή αυτή με την δαπάνην μιᾶς ύδρο-ηλεκτρικής εγκαταστάσεως, απο-βαίνει όμως μικροτέρα, άν τὸ δου-χείον αποδίδει λιγνίτην και δι' άλλας χρήσεις. Έπιπροσθέτως ή ικανότης αποδόσεως εγκαταστά-σεως είναι άνεπηρέαστος και δεν εξαργτάται όπως π. χ. ή ύδροηλε-κτρική από τας βροχομετρικάς συνθήκας.

Τὸ κόστος παραγωγῆς της άρίστης ποιότητος πλίνθων, αιτι-νες κατεσκευάσθησαν έξ εκχυλί-σματος άνθρακος και ύπέστησαν περαιτέρω θερμανσιν έν άτμο-σφαίρα CO2 εις 300° ή ξηράν απόσταξιν υα ή κατώτερον των σημερινών τιμών (αρχάς του 1939) των άγγλικών γαιανθράκων έρί-στης ποιότητος.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΚΛΗΡΙΓΚ 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1939

Table with 4 columns: Description, Stock, RM., and other financial data. Rows include various bank assets and liabilities.

γ) Πλίνθοι μειωθείσης τέφρας υποβαλλόμεναι εις ξηράν απόστα-ξιν δίδουν άνθεκτικόν κόν άρί-στης ποιότητος δυνάμενον να ευ-ρη χρησιμοποιήσιν εις την μεταλ-λουργίαν του σιδήρου ή άλλων μετάλλων. Εις τας περιπτώσεις, καθ' ός απαιτείται προσθήκη άσβεστολί-θου ως συλλιπάσματα θα προ-τιμηθῇ κόν πλίνθων εκ μη εκ-χυλισθέντος άνθρακος, ούτινος ή μηχανική άντοχή είναι επίσης μεγάλη, εάν και ή θερμοκρασία αποστάξεως είναι μεγάλη. δ) Διά την κατανάλωσιν λιγνί-του μεγάλην σημασίαν έχει ή έγ-κατάστασις έργοστασίου παραγω-γῆς σόδας δι' ήλεκτρολύσεως. ε) Πλίνθοι κατασκευασθείσαι έξ εκχυλισθέντος άνθρακος και θερμανθείσαι κατόπιν έν άτμο-σφαίρα CO2 εις 300° έχουσι κα-λήν άντοχήν εις τας μηχανικάς και άτμοσφαιρικάς επιδράσεις και προβλέπεται ότι θα ώσι πολὺ κα-τέωτεροι.

Η ΣΥΜΒΑΣΙΣ Γ. Ε. ΦΙΛΗ Έντός του μηνός Νοεμβρίου έ.ε. υπεγράφη σύμβασις μεταξύ του Δημοσίου και του κ. Γ. Ε. Φίλη δικηγόρον εγκατεστημένον έν Αμερικῇ περί παραχωρήσεως δικαιώματος άναζητήσεως και εκμεταλλεύσεως λιγνιτών. Δυνάμει της συμβάσεως θα σχηματισθῇ ελληνική εταιρεία με πλειοψηφίαν του διοικητικού συμβουλίου έξ Έλλήνων, ήτις θα έχη τα παρα-χωρηθέντα ως άνωτέρω δικαιώ-ματα επί 40 έτη. Διά να δοθῇ βάσις καταναλώσεως εις την ανά-δοχον, οι ΣΕΚ αναλαμβάνουν την υποχρέωσιν να προμηθεύωνται επί 25 έτη τὸ 2)3 της καταναλώ-σεως των εις λιγνιτοπλίνθους. Μετά την λήξιν της συμβάσεως αι εγκαταστάσεις περιέρχονται εις τους Σιδηροδρόμους του Έλληνι-κού Κράτους άνευ ούδενός άν-ταλλάγματος.

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 7-10-1939 ΚΑΙ 7-11-1939 εις εκατομμύρια δραχμών.

Table with 4 columns: Description, 7.10.1939, 7.11.1939, and Difference. Rows include assets and liabilities of the Bank of Greece.

ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ 31 Μαΐου 1939

Table with 4 columns: Description, Δραχμαί, ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ, and Δραχμαί. Rows include assets and liabilities of the National Real Estate Bank.

Ο Υποδιοικητής Γ. ΙΑΤΡΟΥ Ο Διευθυντής του Γεν. Λογιστηρίου Κ. ΣΤΡΟΥΜΠΟΣ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ Η ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ

ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ
Κ. ΜΠΑΜΠΗ ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΥ

Υπό της Κοινωνίας των ἐθνῶν εἶχε συγκληθῇ διὰ τὸν Ὀκτώβριον 1939 εἰς Γενεύην διάσκεψις τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν πρὸς μελέτην τῶν οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ πνευματικῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τῶν πληθυσμῶν τῆς ὑπαίθρου καὶ συζητήσεις τῆς ἐπιβαλλομένης πολιτικῆς διὰ τὴν βελτίωσιν αὐτοῦ.

Ὁ καταρτισμὸς τῆς μελέτης διὰ τὴν Ἑλλάδα γενόμενος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς διασκεψέως τεθέντων ζητημάτων, ἅτινα καὶ θ' ἀπετέλουν ἀντικείμενον τῶν συζητήσεων τῆς διασκεψέως ἀνετέθη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως εἰς τὸν κ. Μπ. Ἀλιβιζάτου.

Ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου καταρτισθεῖσα σχετικὴ ἐργασία, ἀποτελοῦσα μίαν σύντομον καὶ διαυγῆ εἰκόνα τῆς Γεωργικῆς ἐξελιξέως τῆς χώρας μας περιλαμβάνει τὰ ἐξῆς κεφάλαια.

1) Δημογραφικὴ μορφή τῆς Ἑλλάδος καὶ Ὑγιεινὴ κατάσταση τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν.

2) Ἀγροτικὸν καθεστῶς. Γεωργικὸς Ἐποικισμὸς καὶ Ἀγροτικὴ Μεταρρύθμισις. Συστήματα καλλιέργειας. Ἀξιοποιήσις τῆς ζωῆς. Γεωργικαὶ βιομηχανίαι.

3) Ἡ ὀργάνωσις τῶν παραγωγῶν, ἡ ἀγροτικὴ πίστις καὶ αἱ γεωργικαὶ ἀσφαλίσεις.

4) Ἡ Γεωργικὴ ἐκπαίδευσις. Ἐκ κῆς Ἐργασίας ταύτης, ἡ τις ἐδημοσιεύθη ὁλόκληρος εἰς τὸ Δελτίον τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς (τεῦχος IV 1939) παραθέτομεν σύντομον περίληψιν τοῦ λίαν ἐνδιαφέροντος κεφαλαίου περὶ τῶν γεωργικῶν βιομηχανιῶν καὶ τῆς ὀργανώσεως τῶν τῶν ἐμπορίου τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

ΓΕΩΡΓΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ

Αἱ γεωργικαὶ βιομηχανίαι ἔλαβον σοβαρωτάτην ἐπέκτασιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι δὲ καὶ χρονολογικῶς αἱ ἀρχαιότερον ἀναπτυχθεῖσαι, προελθοῦσαι, ἄλλαι μὲν ἀπὸ τὴν παλαιὰν οἰκιστικὴν βιοτεχνίαν, ὅπως αἱ κλωστοῦφαντουργικαὶ βιομηχανίαι καὶ ἡ ἀλευροβιομηχανία, ἄλλαι δὲ προήχθησαν διὰ τῆς ἐξελιξέως τῶν μικροαστικῶν βιοτεχνιῶν.

Αἱ βιομηχανίαι αὗται ἐξελιχθῆσαν παραλλήλως πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, εἶναι δὲ χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονός, ὅτι καὶ σήμερον εἰσέτι ἡ μεγαλύτερα κίνησις παρουσιάζεται εἰς τοὺς βιομηχανικοὺς κλάδους, οἱ ὅποιοι ἔχουν σχέσιν ὅπωςδῆποτε μὲ τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν.

Γενικὴν εἰκόνα τῆς σημασίας τῆν ὁποίαν κατέχουν εἰς τὴν βιομηχανικὴν κίνησιν τῆς χώρας αἱ γεωργικαὶ βιομηχανίαι δίδει τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὸ 1937 ἐπὶ συνόλου ἀξίας τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς 13.772 ἑκατομ. δρχ. αἱ βιομηχανίαι αὗται καλύπτουν 7.099 ἑκατομ. τοῦτέστιν, τὰ 52 ο) περίπου αὐτῆς. Ἐκ τῶν βιομηχανιῶν, αἵτινες ἐπεξεργάζονται γεωργικὰ προϊόντα, σπουδαιότεραι κατὰ σειράν εἶναι αἱ κλωστοῦφαντουργικαὶ μὲ ἀξίαν παραγωγῆς κατὰ τὸ 1937 δρχ. 3.966.500.000, αἱ βιομηχανίαι εἰδῶν διατροφῆς μὲ ἀξίαν παραγωγῆς δρχ. 2.416.100.000, αἱ βιομηχανίαι κατεργασίας καπνοῦ μὲ παραγωγὴν ἀξίας δρχ. 211.000.000 καὶ αἱ βιομηχανίαι κατεργασίας ξύλου μὲ παραγωγὴν ἀξίας δρχ. 515.000.000.

Ἐκ τῶν κλωστοῦφαντουργικῶν βιομηχανιῶν αἱ σημαντικώτεραι εἶναι κατὰ σειράν ἡ

βαμβακουργία, ἡ ἐριουργία καὶ ἡ μεταουργία.

Αἱ βιομηχανίαι εἰδῶν διατροφῆς, προμηθεύμεναι τὴν πρῶτην ὕλην κατὰ κύριον λόγον ἐκ τῆς ἐγγυρίου παραγωγῆς, ἀποτελοῦνται ἐκ τῶν ἀκολουθῶν συγκροτημάτων:

1) Ἐξ 7000 ἀλευρομύλων, 2) 6000 ἔλαιουργεῖν καὶ 3) διαφόρων ἐργοστασίων ἐπεξεργασίας γεωργικῶν προϊόντων, Ζυμαρικῶν, Οἶνοποιεῖν, Οἶνοπνευματοποιεῖν, Ποτοποιεῖν, Ὄξοποιεῖν, Κονσερβοποιεῖν, Ζυμῶν, Ζύθου, βίνης, σπορελαουργεῖν κλπ.

Ἡ ἀξία τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν βιομηχανιῶν τούτων, χωρὶς εἰς ταῦτας νὰ ὑπολογισθῇ ἡ ἀξία τῆς χρησιμοποιομένης πρώτης ὕλης (σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου) ὑπολογίζεται ὅτι ἀνῆλθε τὸ 1936 εἰς δρχ. 1913 ἑκατομ., κατὰ δὲ τὸ 1937 εἰς 2.426 ἑκατομ. δρχ.

Πλὴν τῶν κυρίων γεωργικῶν βιομηχανιῶν λειτουργοῦν ἐν Ἑλλάδι καὶ σοβαραὶ βιομηχανίαι, ἐπεξεργαζόμεναι διάφορα προϊόντα ἢ ὑποπρόϊοντα γεωργικὰ καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἐπίσης παρατηρεῖται σημαντικὴ ἀνάπτυξις ὡς πυρηνελαουργεῖα, ἐργοστάσια κατασκευῆς κολοφωνίου καὶ τερεβυνθελαίου.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Αἱ προσπάθειαι πρὸς ὀργάνωσιν τοῦ ἐμπορίου γεωργικῶν προϊόντων ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν μείωσιν τοῦ κόστους τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τὴν προστασίαν τοῦ παραγωγοῦ καὶ τὴν ρύθμισιν τῶν καλλιεργειῶν καὶ τυποποίησιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Τὸ πρόβλημα τὸ ὅποιον ἀντιμετωπίζει ἡ Ἑλλάς ὡς πρὸς τὸ κόστος τῶν γεωργικῶν προϊόντων εἶναι ἀρκετὰ δυσχερὲς διότι λόγω τῆς φύσεως τῆς γεωργικῆς τῆς οἰκονομίας ἐμφανίζεται ὡς χώρα εἰσαγωγικὴ μὲν προϊόντων πρώτης ἀνάγκης, ὡς χώρα δὲ ἐξαγωγικὴ προϊόντων κυρίως εὐγενῶν τὰ ὅποια ὑφίστανται εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν τὸν συναγωνισμὸν ὁμοειδῶν προϊόντων ἄλλων χωρῶν, τὰ ὅποια ἂν καὶ ὕστερον πολλὰκις ποιοτικῶς, παράγονται ὑπὸ συνθήκας ἀσυγκρίτως εὐνοϊκωτέρας ἀπὸ ἀπόψεως κόστους παραγωγῆς.

Καὶ διὰ μὲν τὰ προϊόντα ἐσωτερικῆς καταναλώσεως ἡ λύσις εἶναι σχετικῶς εὐχερής. Διὰ τὰ προϊόντα ἐξαγωγῆς τίθεται ζήτημα μείωσης τοῦ κόστους καὶ πρὸς τοῦτο ἐπιδίδωκεται ἡ εἰσαγωγὴ βελτιωμένων καλλιεργητικῶν μεθόδων, παρέχονται κατάλληλοι πιστωτικὴ ἐνίσχυσις, ὑπεβιάσθη ὁ τόκος τῶν χορηγήσεων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς καὶ ἐρυθμίσθησαν τ' ἀγροτικὰ χρέη (νόμος 677).

Τὴν προστασίαν τοῦ γεωργοῦ ἐπέβαλε ὁ ἐκχρηματισμὸς τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐξαρτᾶται ὁλοῦν περισσότερον ἐκ τῆς ἀγορᾶς ὅχι μόνον ὡς παραγωγὸς ἀλλὰ καὶ ὡς καταναλωτής. Ἡ πρὸς τοῦτο προστατευτικὴ πολιτικὴ τοῦ Κράτους, ἀσκεῖται εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως. Ἀμέσως δι' ἀγορὰς τῶν πλεονασμάτων παρὰ τῶν διαφόρων ὀργανισμῶν, ρυθμίσεως τῆς κινήσεως ὀρισμένων προϊόντων καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς. Ἐμμέσως, διὰ τῆς ποστωτικῆς παρεμβάσεως τῆς Ἀγροτικῆς, ἥτις διὰ δανείων ἐπὶ τῶν προϊόντων ἐπιτρέπει εἰς τοὺς γεωργοὺς ν' ἀποφεύγουν τὰς βεβιασμένας πωλήσεις.

Ὡς πρὸς τὴν ρύθμισιν τῶν

2. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΣΧΙΣΙΝ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ *

Τὴν κατὰ τὴν ἐπακολούθησάν, ἀπὸ τῆς ἀποσχίσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ κλάδου, δεκαετίαν, ἱστορίαν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ἀπὸ τῆς στενωτέρας ἀπόψεως τῆς ἐξελιξέως τῶν κυριωτέρων ἐργασιῶν αὐτῆς, καλύτερον παντὸς ἄλλου διηγούνται οἱ ἀριθμοὶ καὶ οἱ πίνακες οἵς θέλομεν παραθέσει ἐν τῇ εἰδικῇ περὶ ἐργασιῶν κεφαλῇ. Ἰνα ὅμως καταστῇ σαφὴς ἡ εἰκόνα καὶ ἐκτιμηθῇ κατ' ἀξίαν τὸ συντελεσθὲν ἔργον, εἶναι ἀνάγκη νὰ προηγηθῇ ἄφ' ἐνὸς μὲν σύντομος ἐπισκόπησις τοῦ περιβάλλοντος (διεθνοῦς καὶ τοπικοῦ) ἐνὸς τοῦ ὁποῖου ἐκινήθη ἡ Τράπεζα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκτίμησις τῆς ἐπιδράσεως ἣν ἤσκησεν ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ζωῆς τῆς ἡ κληρονομία, ἣν κατέλειπεν αὐτῇ τὸ μακρὸν παρελθόν τῆς.

Ἡ Διεθνὴς οἰκονομικὴ κατάσταση.

Καθ' ὅλην τὴν ἀπὸ τοῦ 1928 δεκαετὴ περίοδον μία λέξις ἐκκυρίαρχησεν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἱστορίας τοῦ Κόσμου. Ἡ λέξις Κ ρ ῖ σ ι ς.

Τὴν μετὰ τὸν μέγαν πόλεμον ἔντασιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς προξενηθείσης παντοειδοῦς φθορᾶς, ἐνίσχυσαν ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τῶν ἀτόμων πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἀγαθῶν ὧν ἐπὶ ἔτη εἶχον στερηθῇ, ὡς καὶ ἐκ διαφορῶν ἄλλων παροδικῶν καταστάσεων αἵτινες εἶχον προκύψῃ ἐκ τοῦ πολέμου, διεβέβηθη περίοδος δεινῆς καταπτώσεως, ὁμοίαν τῆς ὁποίας δὲν εἶχε γνωρίσῃ ἡ ἀνθρωπότης.

Περὶ τῶν αἰτίων ἅτινα προεκάλεσαν τὴν οἰκονομικὴν ταύτην κατάπτωσιν πολλὰ πανταχοῦ ἐγράφησαν, σκοπὸς δὲ τῆς παρούσης δὲν εἶναι ἡ λεπτομερὴς περὶ αὐτῶν ἐκθεσις. Σύντομος ὅμως ἀνασκόπησις αὐτῶν εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐξήγησιν τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως.

Γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ κρίσις ὑπῆρξε συνέπεια τῆς διαταραχῆς τῆς ὁποίας ἐπέφεραν εἰς τὸν Κόσμον ὁ πανευρωπαϊκὸς πόλεμος καὶ ἡ μετ' αὐτὸν ἐπικρατήσασα δυσπιστία τῶν Κρατῶν πρὸς ἄλληλα.

Αἱ ἐπανορθώσεις καὶ τὰ πολεμικὰ χρέη, συνεπαγόμενα τὴν ἀνίσον ἐν τῷ κόσμῳ κατανομήν τοῦ χρυσοῦ καὶ τὴν δυσανάλογον καταπίεσιν τῶν ὀφειλετῶν χωρῶν, συγκαταλέγονται βεβαίως μεταξὺ τῶν κυριωτέρων αἰτίων τῆς κρίσεως.

Ἡ δημιουργηθεῖσα ἐν Ρωσίᾳ κατάσταση καὶ ἡ προσπάθεια τῶν ἐκεῖ κρατούντων ὁπως ἐκμεταλλενθῶσι τὴν ἐκ τῆς κρίσεως δυσπραγίαν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιδιώξεων των, συνετέλεσαν οὐκ ὀλίγον ἐπίσης εἰς τὴν ἐπιδεινωσιν τῆς καταστάσεως.

Ἡ ὑπερπαραγωγὴ γεωργικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων, καὶ λόγω εὐνοϊκῶν καιρικῶν συνθηκῶν καὶ λόγω τῶν βελτιωμένων νεωτέρων μεθόδων παραγωγῆς καὶ λόγω τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου γενικῆς προσταθείας τῶν Κρατῶν πρὸς ἐπίτευξιν αὐταρκείας, συνένελεσαν ἐπίσης εἰς

* Ὁ τίτλος τοῦ εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον δημοσιευθέντος πρώτου μέρους, παραληφθεὶς ἐκ τυπογραφικῆς ἀβελήσεως, εἶναι: «Τὰ προηγούμενα τῆς ἀποσχίσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ κλάδου».

καλλιεργειῶν καὶ τυποποίησιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἢ παρέμβασιν τοῦ Κράτους ἀποβλέπει ὅχι μόνον εἰς τὸν περιορισμὸν καλλιεργειῶν, αἱ ὁποῖαι διέρχονται ἤδη κρίσιν ἢ προβλέπεται ὅτι θὰ δημιουργηθῇ τοιαύτη συντόμος ἀλλὰ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος ποραλλήλως πρὸς τὴν μείωσιν τοῦ κόστους διὰ τῆς καλλιεργείας εἰς τὰ περισσότερον κατάλληλα καὶ ἀποδοτικὰ δι' ἑκάστον εἶδος ἐδάφη.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

14 ΜΑΪΟΥ 1928 - 14 ΜΑΪΟΥ 1938

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ

ΥΠὸ ΔΗΜ. Π. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
Τμηματάρχου Ἑθνικῆς Τραπεζῆς

τὴν δημιουργίαν τῆς μεταξὺ παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως ἀνισορροπίας.

Καὶ τὰ ληφθέντα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κρίσεως παρὰ τῶν κατ' ἰδίαν κυβερνήσεων μέτρα, αἱ διάφοροι ἐπιβληθεῖσαι ἀπαγορεύσεις, προστασίαι, περιορισμοὶ καὶ ἐλεγχοί, ἐπήρξην τὴν γενικὴν δυσπιστίαν καὶ τὴν ἠρισταμένην κρίσιν τῆς πίστεως καὶ ἐπέφεραν τὴν νέκρωσιν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου.

Τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῆς ἐνσηπώσεως ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος θεωρητικῆς, ἥσαν ὁ ἀνευ προηγουμένου ἐξευτελισμὸς τῶν τιμῶν τῶν παντὸς εἶδους προϊόντων, προσφερομένων πολλάκις εἰς τιμὰς κατωτέρας τοῦ πραγματικοῦ αὐτῶν κόστους, ὁ περιορισμὸς τῆς παραγωγῆς, ἰδίᾳ τῆς βιομηχανικῆς, τὸ σταμάτημα τῶν ἐργασιῶν, αἱ πτωχεύσεις τῶν παντὸς εἶδους ἐπιχειρήσεων, ἡ ἀνεργία (ὁ ἀνὰ τὸν κόσμον ἀριθμὸς τῶν στερηθέντων ἐργασίας ἀτόμων ἐφθάσεν εἰς 30.000.000), ἡ γενικὴ πτωχεία, ἡ ὑποκατανάλωσις, ἐπιτείνουσα τὴν πτώσιν τῶν τιμῶν καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἐπακόλουθα, ἡ ὑπέρμετρος ἐπιβάρυνσις τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἀνευ ἐργασίας πολιτῶν, ἡ ἀναγκαστικὴ ἡ σκόπιμος ἵποτίμησις τῆς ἀξίας τῶν ἐθνικῶν νομισμάτων, αἱ λόγω τῆς γενικῆς ἀθλιότητος κοινωνικαὶ διαταραχαί, ὁ κίνδυνος τοῦ πολιτισμοῦ ἐκ τῆς ἀπειληθείσης γενικῆς ἀνατροπῆς.

Τὰ ἐκ τῆς κρίσεως δεινὰ ἐπήρξην ἡ κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον ἀνάματος πολιτικῆς κατάστασις. Οἱ ἡττημένοι τοῦ μεγάλου πολέμου καταβάλλουσι προσπάθειαι ὁπως ἀπαλλαγῶσι τῶν εἰς αὐτοὺς ἐπιβληθέντων βαρῶν ὅρων. Οἱ νικηταὶ δυσπιστοῦντες πάντοτε, ἀγωνίζονται νὰ διατηρήσωσι τοὺς ἐπιβληθέντας περιορισμοὺς. Εἰς ὅλας τὰς Χώρας ἐξ ἄλλου, ὁροματιστὰ ἡ ἀσυνείδητοι ἐκμεταλλεῖται προσπάθειαι νὰ συνεγείρωσι τὰς ἐργατικὰς μάζας πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ κρατούντος συστήματος, πρὸς καταστροφὴν παντὸς θεοῦ καὶ πάσης ἀξίας, ἣν ἡ μακραίων ζωὴ τῆς ἀνθρωπότητος διεμέρφωσε καὶ καθέλωσε, ἵνα ἐπὶ τῶν ἱσοπεδομένων ἀρεπιείων ἐγκαθιδρύσωσιν αὐτοὶ νέον οἰκοδόμημα, νέους θεσμούς, νέα μνημεῖα, οἷα ἡ ἐξημενὴ ἡ νοσηρὰ φαντασία των ἐπλάσε. Μέγαν σύμμαχον των οἱ ἀνατροπῆς ἔσχον ἐν τῇ πρώτῳ μισθῶν, τὴν ὁποίαν ἠγωνίσθησαν διὰ παντὸς μέσου νὰ ἐπιτείνωσιν. Ἡ κατὰ τῶν τοιοῦτων προσπαθειῶν ἐγερθεῖσα ἀντίδρασις φθάνει εἰς πολλὰ Κράτη μέχρι τῆς καταργήσεως τοῦ ἐπικρατούντος κυβερνοελευτικῶν συστήματος, τὸ ὅποιον ἀπεδείχθη ἀνίκανον νὰ προστατεύσῃ τὴν κοινωνίαν, καὶ ἐγκαθιστᾷ νέα συστήματα διακυβερνήσεως διὰ τῆς συγκεντρώσεως ὅλων τῶν ἐξουσιῶν εἰς χεῖρας ἐθνικῶν κυβερνήσεων. Ἡ σύγκρουσις τῶν δύο ἀντιθέμενων ἰδεολογιῶν εἶναι δεινὴ, μολοντί περιορίζεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν διαφόρων ἐπικρατειῶν, ἐν Ἰσπανίᾳ δὲ, καταλήγει εἰς ἀμείλικτον ἐμφύλιον πόλεμον.

Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον πόλεμοι ἀκύρητοι διεξάγονται ἐν Ματζουρίᾳ, ἐν Ἀβυσσηνίᾳ καὶ ἐν Κίνᾳ. Ἡ διεθνὴς ἀλληλεγγύη ἐξαφανίζεται. Ἡ χρεωκοπία τοῦ Διεθνοῦς ἐν Γενεύῃ Ὀργανισμοῦ. ἐφ' οὗ τόσαι ἐλπίδες ἐστηρίχθησαν, καθίσταται ἐκδηλος. Ἡ ἀνθρωπότης ἐπανειλημένως διήλθεν ἀγωνιώδεις στιγμὰς, καθ' ἃς ἡ ἐκρηγῆς γενικοῦ πολέμου, ἀπειρῶς φοβερωτέρου τοῦ προηγουμένου ἐφαίνετο ἀναπόφευκτος. Ἡ μεταξὺ τῶν λαῶν δυσπιστία ἐξηχθεῖσα εἰς τὸ ἔπακρον, κατέληξεν εἰς πυρετώδη συναγωνισμὸν τῶν Κρατῶν πρὸς ἐπαύξην τῶν ἐξοπλισμῶν των.

Χρονολογικῶς, τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς κρίσεως ἤρχισαν νὰ διαφαίνονται ἀπὸ τοῦ 1928. Κατὰ τὸ 1929 τὰ συμπτώματα ταῦτα ἐξεδηλώθησαν ἐντονότερον καὶ διὰ τὰς τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους, ἰδίως ἐν Ἀμερικῇ, διὰ τοῦ ἐπισυμβάντος ἐν τῇ Χρηματιστηρίῳ τῆς Νέας Ὑόρκης πρωτοφανοῦς πανικοῦ, οὗτινος ὁ ἀντικειμενικὸς ταχὺς ἐπεξετάθη καὶ ἐν Εὐ-

ρώπῃ. Κατὰ τὰ δύο ἐπόμενα ἔτη 1930 καὶ 1931, ἡ κατάσταση προσέλαβεν ὀξυτάτην εἰς ἔντασιν καὶ εὐρυτάτην εἰς ἔκτασιν μορφήν. Κατὰ Σεπτέμβριον 1931 ἔλαβε χώραν καὶ ἡ ἀναστολὴ τῆς λειτουργίας τοῦ χρυσοῦ κανόνος ἐν Ἀγγλίᾳ, γεγονός, τὸ ὁποῖον συνετάραξεν ἐκ βάθρων τὴν οἰκονομικὴν συγκρότησιν τοῦ Κόσμου.

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος 1932 δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἔτος ἀγωνίας διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ κρίσις ἐφθασεν εἰς τὸ ὀξύτατον αὐτῆς σημεῖον. Αἱ τιμαὶ τῶν προϊόντων ἐξευτελίζονται. Ἡ ἀνεργία καὶ ἡ δυστυχία καταπιέζουν δίκην ἐφιάλτου τὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ παγκόσμιος οἰκονομία ἀνετράπη ἐκ βάθρων. Ὁ πολιτισμὸς ἐκινδύνευσεν.

Κατὰ τὸ 1933 ἐμφανίζονται νὰ πρῶτα συμπτώματα ὑποχωρήσεως τῆς κρίσεως, τὰ πρῶτα σημεῖα τῆς ἀναρρώσεως. Ἡ ἀνθρωπότης ἀρχίζει τὰ προσαρμόζειται πρὸς τὰς νέας δημιουργηθείσας καταστάσεις. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων ἀρχίζει νὰ ἐλαττοῦται. Τὰ ἐθνικὰ νομίσματα πλείστον χωρῶν δεικνύουσι τάσεις σταθερότητος. Τὸ ἐμπόριον ἀρχίζει νὰ κινηται. Ἡ καταναλωτικὴ δύναμις τῶν λαῶν νὰ αὐξάνη. Τὰ ἀποθέματα νὰ ἐλαττωθῶνται. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἔλαβε χώραν καὶ ἡ ὑποτίμησις τοῦ δολλαρίου ἐναντι τοῦ χρυσοῦ.

Αἱ αὐταὶ τάσεις βελτιώσεως ἐξακολουθοῦν καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενο ἔτος 1934, μολοντί ἡ πολιτικὴ κατάσταση τοῦ κόσμου ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀνώμαλος καὶ ἀβεβαία, πολλάκις δὲ κινδυνώδης. Καὶ κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἔτος 1935 παρὰ τὴν συνεχίζομένην ἀνωμαλίαν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, τὴν ἐνιαχοῦ διατάραξιν τῆς εἰρήνης, τὴν ἀπειλὴν γενικῆς συρράξεως, ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης γενικῶς ἐτονώθη καὶ αἱ οἰκονομικαὶ συνθήκαι ἐμφανίζονται βελτιωμέναι.

Κατὰ τὸ ἐπόμενο ἔτος 1936 καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἔξαμηνον τοῦ 1937 ἡ βελτίωσις ἐξηκολούθησεν. Ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης γενικῶς, ἰδίᾳ δὲ ἡ βιομηχανικὴ, ἐνεργάνως ἀξιόλογον ἔντασιν. Εἰς τοῦτο βεβαίως οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν ἡ πυρετώδης ἔντασις τῶν ἐξοπλισμῶν, ὁ σχηματισμὸς μεγάλων ἀποθεμάτων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν παντὸς ἐνδεχομένου λόγω τῆς συχετιζομένης ἀβεβαιότητος τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, καὶ ἡ ἐκτέλεισις μεγάλων δημοσίων ἔργων. Τὸ διεθνὲς ἐμπόριον ἐν τοῦτοις δὲν ἠδυνήθη ν' ἀκολοιούσῃ μὲ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν τὴν γενικὴν βελτίωσιν, λόγω τῆς νέας διαμορφώσεως τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τῶν διαφόρων χωρῶν, ἐκάστη τῶν ὁποίων δὲν ἔπαισεν ἐπιδικουσα τὴν ἰδίαν οἰκονομικὴν ἀνεξαρτησίαν διὰ τῆς ἐπιτεύξεως τῆς τόσον ποθητῆς αὐταρκείας.

Ἀπὸ τοῦ δευτέρου ὅμως ἔξαμηνου τοῦ 1937, σημειοῦται ὕφεσις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ πτώσις τῶν τιμῶν, ἐκδηλωθεῖσα τὸ πρῶτον ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἐνταθεῖσα κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους. Ἡ στροφή αὕτη εἶναι ἴσως δικαιολογημένη μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1933 ἀδιαλείπτως συνεχιζομένη πρὸς τὰ ἀνω φράγ. Κατέστησαν ὅμως ταύτην ἐντονωτέραν ἡ ἐκδηλωθεῖσα ἐν Ἀμερικῇ κρίσις ἐμπιστοσύνης καὶ ὁ φόβος παρεμβάσεων τοῦ Κράτους, ὡς καὶ ἄλλα τινὰ γεγονότα. Ἡ κατάσταση αὕτη, συνεχιζομένη καὶ κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1938, ἐλπίζεται ὅτι θέλει εἶσθαι παροδική. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, δὲν πρέπει ν' ἀναμένηται ἡ ἀποκατάστασις τῆς ὀριστικῆς ὁμαλότητος ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ Κόσμου, πρὶν ἢ ἀποκατασταθῇ ἡ πολιτικὴ ὁμαλότης καὶ ἡ μεταξὺ τῶν λαῶν ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη, ἥτις κατὰ τοὺς νῦν χρόνους διερεχεται κρίσιν δεινῇ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1936 ἡ γακάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν χρυσοῦν κανόνα καὶ τὰ μόνα Κράτη ἅτινα εἶχον μείνῃ μέχρι τότε πιστοὶ εἰς αὐ-

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.-Ο ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ

τών, δηλαδή ή Γαλλία, ή Έλβετία και ή Όλλανδία.

Η οικονομική κατάσταση της Ελλάδος.

Η μικρά ήμων Πατρίς, ζώσα και κινουμένη εντός του πλαισίου της διεθνούς κοινωνίας, συνδεομένη πολλὰ με τὰ λοιπά μέλη αυτής, εν πολ-λοῖς δ' εύρισκομένη εν ἀπολύτῳ οἰκονομικῇ ἀπ' αὐτῶν ἐξαρτήσει, δὲν ἴτο δυνατόν ἢ νὰ ἵπποσῃ τὸν ἀντίκτυπον τῆς κρίσεως, ὅπως συνετάραξεν ἐκ βά-θρων τὴν παγκόσιον οἰκονομίαν. Ἐ-κεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον ἀμέσως προβάλ-λει ἐκ τῆς ἀπλῆς ἐξέτασως τῶν Ἑλ-ληνικῶν οἰκονομικῶν, εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι παρ' ἡμῖν ἡ κρίσις ἐξεδηλώθη ὑπὸ μορφῇ ἡπιωτέραν, αἱ δὲ ἐξ αὐτῆς ἀ-πορρέουσας καταστάσεις δὲν προσέ-λαβον τὴν κρισιμότητα καὶ τὴν ἔντα-σιν ἣν ἔσχον παρὰ ταῖς πλείοταις τῶν λοιπῶν χωρῶν. Καὶ ἡ χώρα ἡμῶν βε-βαίως ἐταλανίσθη δεινῶς. Ὁ ἐξευτελι-σμός τῶν τιμῶν ἐπλήξε τὴν τάξιν τῶν γεωργῶν, ἡ ὑποία εἶναι καὶ ἡ πολυ-πληθεστέρα. Ἡ δυστυχία τῆς τάξεως ταύτης ἔσχε τὸν ἀντίκτυπον αὐτῆς ἐπὶ τῆς μικρᾶς ἡμῶν βιομηχανίας καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου. Ἡ ναυτιλία, σπουδαῖος κλάδος τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, περι-ῆλθεν εἰς δύσκολον θέσιν. Αἱ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐξαγωγὰν περιωρισθῆσαν σημαντικῶς τὸ δ' ἐξ αὐτῶν εἰσαγόμε-νον ποσὸν συναλλάγματος ἐμειώθη δυσανάλογως λόγῳ τοῦ ἐξευτελισμοῦ τῶν τιμῶν. Τὸ ἐθνικὸν μας εἰσόδημα γενικῶς ἠλαττώθη τὸ δὲ Κράτος περι-ῆλθεν εἰς ἀδυναμίαν νὰ ἐξυπηρετήσῃ εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ χρέος. Καὶ τὴν ἀνεργίαν, ἀναγκαῖον ἐπακόλουθον τῶν ἄλλων κακῶν, ὑπέ-στη ἡ χώρα μας, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐν τινι μέτρῳ δημιουργηθέντα κοινωνικὸν σά-λον εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀντι-μετωπίσῃ.

Τὰ φαινόμενα ὅμως ταῦτα δὲν προ-σέλαβον παρ' ἡμῖν τὴν τραγικὴν μορ-φὴν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐξεδηλώθησαν ἄλλαχοῦ. Εἰς τοῦτο πολλοὶ παρά-γοντες συνετέλεσαν, κυρίως ὅμως ἡ ἰδιόσυστα κοινωνικὴ σύνθεσις τοῦ πληθυσμοῦ, ἡ ὁμοιογένεια αὐτοῦ, ἡ ἀνυπαξία τῶν εἰς ἄλλας χώρας ὑφι-σταμένων μεγάλων διαφορῶν ἐκ τῆς συγκεντρώσεως ὑπερβολικῶν πλούτων εἰς χεῖρας ὀλίγων, τὸ λιτοδαίμον τοῦ λαοῦ καὶ ἡ ἰκανότης αὐτοῦ εἰς τὸ νὰ προσαρμόζηται εύκόλως πρὸς τὰς ἐκά-στοτε δημιουργουμένας καταστάσεις, ἡ ἐλλείψις μεγάλων βιομηχανικῶν συγκροτημάτων, ἀλλὰ καὶ ἡ μέχρι τοῦ 1933 σχεδὸν κρατήσασα πολιτικὴ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ὁμαλότης ὡς καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ 1927 μέχρι τοῦ 1931 εἰς τὴν χώ-ραν ἄφθονος εἰσαγωγῆς κεφαλῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. (Δάνεια Δημοσίου Τριμερῆς καὶ Παραγωγικόν, δάνεια Ἑθνικῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς, δάνεια Ἑταιρείας Λιπαμάτων, κεφάλαια Hel-lenic and General Trust Ltd.).

Μεταξὺ ὅμως τῶν παραγόντων τού-των, δέον νὰ κατατάξωμεν καὶ τὴν κατὰ τὰς δυσκόλους στιγμὰς πολιτείαν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς. Καὶ ὄντως, ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κρίσεως, παρακολουθοῦσα ἐκ τοῦ σύγγενους τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδίστασε νὰ παράσχῃ τὴν συνδρομὴν τῆς ὁσάκις ἔκρινεν ὅτι αὕτη ἴτο ἀναγκαία διὰ τὴν ἐξυπηρε-τήσιν τοῦ γενικωτέρου τῆς χώρας συμ-φέροντος. Παραβλέπουσα τοὺς κινδύ-νους ἐφημέρων καὶ παροδικῶν ζημιῶν εἰς πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι οὗτο πολιτευομένη ἐξυπηρετεῖ καὶ τὰ ἴδια αὐτῆς καλῶς ἐννοούμενα συμφέροντα, λόγῳ τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ βάθους τοῦ συνδέσμου αὐτῆς μετ' τὴν καθόλου οἰκονομίαν τῆς Χώρας. Ἐν τῇ προ-σπαθείᾳ τῆς ταύτης ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα μέγα βοήθην ἔσχεν τὴν ἐπ' αὐτὴν ἀ-διάσειστον πίστιν τῶν ἰστανταχῶ Ἑλ-ληνῶν, οὕτως ἐμπιστευόμενοι αὐτῇ τὰ ἀποταμιευμάτα τῶν, τῇ ἐπρόμηνυσαν τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια, ἄνευ τῶν ὁ-ποίων πᾶσα ἀγαθὴ προαίρεσις ἴτο κα-ταδικασμένη εἰς ἀδράνειαν.

Ἄξιον μνεῖσθαι ἐνταῦθα εἶναι τὸ γε-γονός ὅτι ἡ παγκόσιος κρίσις συνέπε-σε μετ' τὴν ἐποχὴν κατ' ἣν ἡ χώρα ἡμῶν κατέβαλε δύσκολον προσπάθειαν ὕπὸς τακτοποίησιν τὰ κατ' ἑαυτὴν καὶ ἰδίως τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν αὐτῆς, μετὰ τὴν ἐπὶ ἔτη κρατήσασαν ἀνωμαλίαν τῆς πολεμικῆς καὶ τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου.

Ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως ἡ Ἑλλάς, κατ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις αὐτῆς, μετὰ τῶν γειτονικῶν μὲν ἐν τῇ Βαλκανικῇ λαῶν συνῆψε σύμφωνα φιλίας καὶ συνεργασίας, ἐπι-λύσασα ὀριστικῶς τὰς μετ' αὐτῶν διαφορὰς τῆς, μετὰ τῶν λοιπῶν δὲ Ἑπικρατειῶν ἐκαλλιέργησε σχέσεις φιλίας καὶ ἐμπιστοσύνης. Ἡ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ πολιτικῇ κατάστασις κατὰ μὲν τὰ πρῶτα τέσσαρα ἔτη, τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν δεκαετίας, ἐξεῖλχθη ὁμαλῶς ὑπὸ τὴν κοινοβουλευτικὴν δικτατορίαν τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς τετραετίας ἐπακολουθή-σαν σκληροὶ κοινοβουλευτικοὶ ἀγῶνες, ψηφοφοροῖαι διεξήχθησαν ἀεπαλλή-λοι, αἱ κυβερνήσεις διεδέχθησαν ἀλ-λήλας ἐν τῇ ἀρχῇ, ἡ δὲ κατάστασις ἐξετραχύνθη μέχρι τοιούτου σημείου ὥστε καὶ ἐμφύλιος πόλεμος κατὰ Μάρτιον 1935 νὰ ἐκσπῇσῃ, ἀπειλήσας αὐτὴν τὴν ἐνότητά ἀλλὰ καὶ τὴν ἀ-κεραιότητα τῆς χώρας ἡμῶν.

Εὐτυχῶς μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Βασιλέως καὶ μετὰ τὴν ἀκάρπου προ-σπαθείαν αὐτοῦ πρὸς συνδιαλλαγὴν τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ἡ τάξις καὶ ἡ ἡσυχία ἀπεκατεστάθη καὶ πάλιν διὰ τῆς ἐπελθούσης κατὰ τὴν 4 Αὐγούστου 1936 μεταβολῆς. Ἐκτοτε ἡ χώρα ἡ-μῶν ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν ἰσχυρᾶς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως, ἀπεδόθη εἰς νέαν μεγάλην προσπάθειαν διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ἰδανικῶν, τὰ ὁ-ποῖα τὸ μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον ἱστορικὸν παρελθὼν τῆς τῇ ἐπιβάλλει.

Εἰδικώτερον ἡ ἐσωτερικὴ ἡμῶν κα-τάστασις, μετὰ τὴν κατὰ Μάιον τοῦ 1928 Νόμῳ καθιερωθεῖσαν σταθερο-ποίησιν τῆς ἀξίας τοῦ ἐθνικοῦ νομί-σματος καὶ τὰ συγχρόνως ληφθέντα διάφορα μέτρα διὰ τὴν γενικωτέραν ἐξυγιάνσιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας, ἐνεφάνισεν, ὡς ἴτο φυσικὸν ἀλλωστε, συμπτώματα στενοχωρίας κατ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἐκδηλώσεις αὐτῆς. Πολλὰ ἐπιχειρήσεις αἵτινες εἰ-χον ἰδρυθῇ κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν ἀνώμαλον περίοδον, μὴ στήριζόμεναι ἐπὶ πραγματικῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν ἀλλὰ ἐπὶ παροδικῶν καὶ ἐφημέρων κα-ταστάσεων, ἠναγκάσθησαν νὰ σταμα-τήσωσι τὰς ἐργασίας των, ἀλλὰ εἰ δὲ νὰ συγχωνευθῶσι μετ' ἰσχυροτέρους τοιαύ-τας. Αἱ πηγὰι τῶν μεγάλων καὶ εύκό-λων κερδῶν, τῶν προερχομένων ἐκ τῶν ἀλεπαλλήλων ὑποτιμήσεων τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος καὶ τῶν ἀποτό-μων αὐτοῦ διακυμάνσεων ὡς καὶ ἐξ ἄλλων παροδικῶν γεγονότων ἐστήρευ-σαν. Ἡ πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὸν ὁμα-λὸν οἰκονομικὸν βίον πορεία δὲν ἴτο βεβαίως εύκολος. Τὰς δυσχερεῖας ὅμως ταύτας ἐπηύξησε κατὰ τὰ ἔτη 1928, 1929 καὶ 1930 ἡ μετρία γεωργικῆς πα-ραγωγῆς λόγῳ τῶν κρατήσασαν δυσμε-νῶν καιρικῶν συνθηκῶν, ἡ ἔκπτωσις τῶν τιμῶν λόγῳ τῆς γενικῆς κρίσεως, ἡ συγεία τούτων δημιουργηθεῖσα στενοχωρία εἰς τὰς βιομηχανικὰς καὶ βιοτεχνικὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ζημίαι τὰς ὁποίας ὑπέστη ἡ ναυτιλία λόγῳ τῆς με-γάλης ἐκπτώσεως τῶν ναύλων ἐν τῇ διεθνῇ ἀγορᾷ καὶ ἡ μείωσις τοῦ συ-ναλλαγματικοῦ ἀποθέματος τῆς Χώ-ρας (1929-3000 χιλ. £. 1930-280 χιλ. £.) καὶ λόγῳ τῶν ἀνωτέρω αἰτίων καὶ λό-γῳ τοῦ πρὸς Ἀμερικὴν μέχρι τοῦ Σε-πτεμβρίου 1929 δημιουργηθέντος ρεύ-ματος κεφαλαίων. Παρὰ ταῦτα, κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη ἡ δημοσία πίστις διετηρήθη ἀμειωτος. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν προϋπολογισμῶν κατέλιπε περισσεύμα-τα. Τὸ Κράτος ἐξεπλήρωσε ἀκεραίως τὰς πρὸς τοὺς δανειστάς ὑποχρεώσεις του, παρὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀναλογίας (34 %) τοῦ πρὸς τοῦτο ἀποταμιευμένου ποσοῦ πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐξόδων. Αἱ τιμαὶ τῶν κρατικῶν ὁμολογιῶν διε-τηρήθησαν σταθεραὶ παρὰ τὴν ἐκπτω-σιν τῶν τιμῶν τῶν λοιπῶν ἐν τῇ Χρη-ματιστηρίῳ διαπραγματευομένων ἀξιών.

Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1931, ἰδίως δὲ μετὰ τὴν κατὰ Σεπτέμβριον ἐγκα-τάλειψιν τοῦ χρυσοῦ κανόνος ἐν Ἀγ-γλίᾳ, τὰ συμπτώματα τῆς κρίσεως ἐξε-δηλώθησαν παρ' ἡμῖν ἐντονώτερον. Αἱ τιμαὶ τῶν προϊόντων ἐξηκολούθησαν μειοῦναι. Ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή, ἐπηρεαζομένη καὶ ἐκ τῆς μετριάς σχε-τικῶς γεωργικῆς παραγωγῆς, περιορί-σθη ἐπὶ πλέον. Ἡ ναυτιλία δὲν κα-τωρθώνει οὐδὲ τὰ ἐξόδα αὐτῆς νὰ κα-λύψῃ ἐνίστε. Αἱ τιμαὶ τῶν ἀξιών ἐκπύ-

πτουσι μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ κα-ταστῇ ἀναγκαία ἡ ἀναστολὴ τῶν ἐρ-γασίων τοῦ Χρηματιστηρίου (18 Σε-πτεμβρίου). Τὰ Δημόσια οἰκονομικὰ ἐ-ξακολουθοῦσι παρὰ ταῦτα χάρις εἰς τὰ λαμβανόμενα μέτρα νὰ διατηρῶν-ται εἰς καλὴν σχετικῶς κατάστασιν τὸ Κράτος ὅμως κατέβαλλεν ἀγωνιώδεις προσπάθειας ἵνα συγκρατήσῃ, ἰδίως μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς στερλίνας, τὴν μετὰ τὸς θυσίας ἐπιτευχθεῖσαν σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος. Δι' ἀ-ναγκαστικῶν Νόμων (28ης Σεπτεμβρίου καὶ 8ης Ὀκτωβρίου), ἡ ἀγοραπωλησία τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος ἀνατί-θεται μονοπωλιακῶς εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, λαμβάνονται μέτρα ὁ-πως τὸ ἐκ τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐξα-γωγῶν ἀποκτούμενον συναλλάγμα πε-ριόχεται εἰς αὐτὴν, ἐπιβάλλονται δὲ περιορισμοὶ εἰς τὴν παρ' αὐτῆς πώλη-σιν αὐτοῦ, ἐπιτρεπομένην μόνον πρὸς ἐξυπηρετήσιν ἀπαραίτητων πραγμα-τικῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τῆς Χώρας καὶ κατόπιν ἀδείας τῆς ἐπὶ τούτῳ συ-σταθείσης ἐπιτροπῆς. Παρὰ τὰ ληφθέν-τα ὅμως μέτρα τὸ συναλλαγματικὸν ἀ-πόθεμα τῆς Χώρας διαρκῶς ἐλαττοῦ-ται, ἡ δὲ ἐλάττωσις αὐτοῦ ἐξακολου-θεῖ ραγδαία καὶ κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1932. Αἱ τιμαὶ τῶν ξένων νομισμάτων ἐν τῇ ἐλευθέρῳ ἀγορᾷ ἀνέρχονται διαρκῶς. (Τιμὴ δολλαρίου κατὰ Ὀκτώβριον 1931 89αχ. 86.— κατὰ Μάρτιον 1932 89χ. 111.—, κατ' Ἀπρίλιον 1932 89χ. 120 καὶ κατὰ Δε-κέμβριον 1932 89χ. 184.—).

Πρὸ τῆς τοιαύτης δημιουργηθείσης καταστάσεως ἡ διατήρησις τῆς σταθε-ροποιήσεως καθίσταται ἀδύνατος. Τῇ 26 Ἀπριλίου 1932 διὰ τοῦ Νόμου 5422 ἀναστέλλεται ἡ ὑποχρέωσις τῆς Τρα-πέζης τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἐξαργύρωσιν τῶν τραπέζιων ἡμερησίων αὐτῆς, διατη-ρουμένων τῶν μέτρων τῆς μονοπωλί-σεως τοῦ συναλλάγματος καὶ τῶν λοι-πῶν περιορισμῶν. Τὸ Κράτος εὐρεθεῖν πρὸ τῆς μειώσεως ἀφ' ἐνὸς τῶν εἰσ-πραξέων του ἐκ φόρων, λόγῳ κυρίως τοῦ περιορισμοῦ τῶν εἰσαγωγῶν, καὶ πρὸ τῆς ἐξαντλήσεως τοῦ συναλ-λαγματικοῦ ἀποθέματος τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, ἠναγκάσθη ν' ἀναστείλῃ μὲν τὴν χρεολυτικὴν ἀπό-σβεισιν πάντων ἐν γένει τῶν δανείων αὐτοῦ, νὰ περιορίσῃ δὲ τὸ ποσὸν τῶν πληρωτέων τόκων τῶν μὲν εἰς δραχ-μὰς δημοσίων δανείων εἰς τὰ 75 ο/ο τῶν δὲ εἰς συνάλλαγμα τοιούτων εἰς τὰ 30 ο/ο τοῦ συμβατικοῦ τόκου. Συ-νέπειν τῶν ἀνωτέρω ὑπῆρξε καὶ ὁ διὰ τὸ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1932 «περὶ μετα-τροπῆς εἰς δραχμὰς τῶν εἰς ξένον νό-μισμα ὀφειλῶν» διατάγματος διακανο-νισμός τῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ εἰς συν-ἀλλάγμα σχέσεων. Οὕτω κατὰ τὸ ἔτος 1932, ἡ κρίσις ἤγησε καὶ παρ' ἡμῖν τὸ δξύτατον αὐτῆς σημείον. Παρὰ ταῦτα, κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους ἐμφανίζονται εὐοίωνα τινὰ σημεῖα ἡ γεωργικὴ παραγωγή, ἐννοηθεῖσα ὑπὸ τοῦ καιροῦ ὑπῆρξε καλύτερα τῆς προ-ηγουμένης καὶ ἡ βιομηχανία λόγῳ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰ-σαγωγῶν καὶ τῆς ἐκπτώσεως τῆς ἐξω-τερικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς καλῆς γεωργικῆς παρα-γωγῆς, εἰργάσθη δραστηριώτερον. Ἀ-πόδειξιν τῆς σχετικῆς ταύτης βελτιώ-σεως καταστάσεως, ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἐπικρατήσασα αἰσιοδοξία ἐν τῇ Χρη-ματιστηρίῳ κατὰ τὴν ἐπαναλήψιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, πραγματοποιηθεῖσαν τῇ 16ῃ Δεκεμβρίου.

Ἡ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1932 παρατηρηθεῖσα βελτίωσις ἐξηκο-λούθησε καὶ κατὰ τὰ τρία ἐπακολου-θήσαντα ἔτη 1933, 1934 καὶ 1935. παρὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν πολιτικῶν ἡ-μῶν πραγμάτων, ἥς τὸ κορύφωμα ὑ-πέγραψε τὸ κατὰ Μάρτιον 1935 ἐκρηγν-ῆσαναστατικὸν κίνημα. Εἰς τὴν βελτί-ωσιν τῆς καταστάσεως μεγάλως συνε-τέλεσεν ἡ κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα καλὴ γεωργικὴ παραγωγή καὶ λόγῳ τῶν κρατήσασαν εὐνοϊκῶν καιρικῶν συν-θηκῶν καὶ λόγῳ τῆς ἐκ τῶν μεγάλων παραγωγικῶν ἔργων αὐξήσεως τῆς καλλιεργηθείσης ἐκτάσεως. Ἡ βιομη-χανία, ὑποβροθυμένη ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἀναφερθέντων εὐνοϊκῶν δι' αὐτὴν συντελεστώσιν καὶ ἐκ τῆς καλῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἀνέπτυξεν ἐξαι-ρετικὴν δραστηριότητα. Ἡ δὲ ναυτι-λία, ἥτις μέχρι τοῦ 1933 ἐδοκιμάσθη σκληρῶς, κατωρθώσε νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν τῆς συνετελεῖ τῶν δημιουργηθέν-

των ἐν τῇ διεθνῇ ἀγορᾷ εὐνοϊκῶν δι' αὐτὴν ὄρων. Καὶ τῶν δημοσίων οἰκο-νομικῶν ἡ κατάστασις ἐξεῖλχθη κατὰ τὴν τριετίαν ταύτην ἱκανοποιητικῶς, τῶν ἀντιστοιχῶν προϋπολογισμῶν ἐκ-τελεσθέντων ἄνευ σοβαρῶν ἐλλειμμά-των. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε βεβαίως ἡ γενικὴ βελτίωσις τῆς οἰκονομίας ἡμῶν ἀλλὰ καὶ ἡ μερικὴ ἀναστολὴ τῆς ἐξυ-πηρετήσεως τοῦ Δημοσίου Χρέους, ἡ ἐπιβράδυνσις τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐκτελέ-σεως τῶν παραγωγικῶν ἔργων καὶ ἡ ἀναστολὴ πάσης δαπάνης διὰ τὸν πο-λεμικὸν ἐφοδιασμὸν τῆς Χώρας. Κατὰ Νοέμβριον 1933 ἐπὶ ἤλθε συμφωνία διὰ τὸ καταβλητέον εἰς τοὺς ὁμολογιού-χους τῶν ἐξωτερικῶν δανείων ποσο-στὸν τῶν τόκων διὰ τὰς οἰκονομικὰς χρήσεις 1933—1934 καὶ 1934—1935. Διὰ τὴν πρώτην τῶν χρήσεων τούτων συμφωνήθη ἡ καταβολὴ ποσοστοῦ 27 1/2 ο/ο, διὰ δὲ τὴν δευτέραν ποσο-στοῦ 35 ο/ο. Ἀποτέλεσμα τῆς ἱκανο-ποιητικῆς καταστάσεως τῆς οἰκονομίας ἡμῶν ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὴν τριετίαν ταύτην σταθερότης τῆς ἀξίας τοῦ νο-μίσματος ἡμῶν, ἐκδήλωσις δ' αὐτῆς ἡ ἐν τῇ Χρηματιστηρίῳ συνεχὴς βελ-τίωσις τῶν τιμῶν τῶν ἐν αὐτῷ δια-πραγματευομένων ἀξιών.

Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1936 παρε-τηρήθη ἀνακοπὴ τῆς βελτιώσεως. Ἡ γεωργικὴ παραγωγή δὲν ὑπῆρξε γενη-κῶς ἱκανοποιητικὴ. Ἡ δραστηριότης τῆς βιομηχανίας ἐμφανίζει κάμψιν τινά. Ἡ ναυτιλία ὅμως βοηθουμένη ἐκ τῶν εὐνοϊκῶν δι' αὐτὴν ὄρων ἐν τῇ διεθνῇ ἀγορᾷ ἐπραγματοποίησε ση-μαντικὰ κέρδη. Ἡ κατάστασις τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἱκανοποιητικὴ, τὸ δὲ νόμισμα ἡμῶν διετήρησε σταθερὰν τὴν ἐξωτερικὴν αὐτοῦ ἀξίαν.

Ἡ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀνακοπὴ τῆς πρὸς τὰ πρόσω πορείας τῆς οἰκονο-μίας ἡμῶν, δέον ν' ἀποδοθῇ ἐν μέρει καὶ εἰς τὴν κατὰ τοὺς ἐπτὰ πρώτους μῆνας αὐτοῦ ἐπικρατήσασαν ἀβεβαί-ωτητα τῆς πολιτικῆς καταστάσεως. Ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου ὅμως, μετὰ τὴν ἐπελθούσαν ριζικὴν μεταβολὴν καὶ τὴν ἀνάληψιν τῆς διακυβερνήσεως τῆς Χώρας ὑπὸ ἰσχυρᾶς Ἑθνικῆς Κυ-βερνήσεως, ἡ τάξις καὶ ἡ ἡσυχία ἀ-πεκατεστάθη ἡ δὲ ἐμπιστοσύνη διὰ τὸ μέλλον τοῦ τόπου ἐπανήλθεν, ἀσ-κήσασα τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐν αὐτῇ ἐκδηλώ-σεων. Ἡ ἐξέλιξις τῶν τιμῶν τῶν ἐν τῇ Χρηματιστηρίῳ διαπραγματευ-ομένων ἀξιών, εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς. Ἐνῷ κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον ἐσημειώθη ἐπιφύ-

λακτικότης εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ πτώσις τῶν τιμῶν, ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἑξαμήνου ἐπεκράτησε σταθερότης καὶ βελτίωσις τῶν τιμῶν, ἰδίᾳ τῶν ὁ-μολογιῶν τῶν ἐθνικῶν δανείων. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ διὰ τὴν ὑπη-ρεσίαν τοῦ Δημοσίου Χρέους ἐπελθού-σα συμφωνία, δι' ἣς καθωρίσθη τὸ ποσοστὸν τοῦ πληρωτέου τόκου τῶν ἐξωτερικῶν δανείων διὰ τὰς χρήσεις 1935 1936 καὶ 1936-1937 εἰς 40 ο/ο.

Κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἔτος 1937, συντε-λούσης τῆς παγιοθείσης τάξεως ἐν τῇ πολιτικῇ τῆς χώρας ζωῇ, ἐπεκράτησε ζωηρὰ οἰκονομικὴ δραστηριότης. Ἡ γεωργικὴ παραγωγή ὑπῆρξε γενικῶς καλὴ καὶ καλλιεργηθεῖσα ἐκτασις μεγα-λυτέρα. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν παραγωγικῶν ἔργων ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τῇ βάσει νέου προγράμματος δεκαετοῦς δισηρ-κειας διὰ τὸ ὅποιον θ' ἀπαιτηθῇ δα-πάνη 7 1/2 δισεκατομμυρίων δραχμῶν περίπου. Ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή ἡ-κολούθησε τὴν ἀνιούσαν. Ἡ ναυτιλία ἐξακολουθεῖ πραγματοποιοῦσα σημαν-τικὰ κέρδη. Ἡ κατάσταση τῶν δημο-σίων οἰκονομικῶν δύναται νὰ χαρα-κτηρισθῇ ὡς ἱκανοποιητικὴ παρὰ τὸ μέγεθος τῶν διατεθεισῶν πιστώσεων διὰ τὸν ἀπαραίτητον ἀμυντικὸν ἐξοπλι-σμὸν τῆς Χώρας καὶ διὰ τὴν ἐπὶ νέων συγχρονημένων βάσεων ὀργάνωσιν τῆς κοινωνικῆς προνοίας. Τὸ νόμισμα ἡμῶν διετήρησε τὴν σταθερότητα τῆς ἀξίας του ἡ δὲ γενικὴ αἰσιοδοξία ἐπη-ρέασε τὰς ἐργασίας τοῦ Χρηματιστη-ρίου, ἐν τῷ ὁποίῳ αἱ τιμαὶ τῶν ἀξιών γενικῶς ἐβελτιώθησαν.

Ἡ αὕτη, καλὴ γενικῶς κατάστασις τῆς οἰκονομίας ἡμῶν, ἐπεκράτησε καὶ κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1938, χωρὶς νὰ ἐπηρεασθῇ σοβαρῶς ἐκ τῆς ὑφέσεως ἣτις παρ' τηρήθη ἐν τῇ διε-θνῇ οἰκονομίᾳ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1937 καὶ τοὺς πρώτους μῆ-νας τοῦ 1938.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἐν γενικαῖς γραμ-μαῖς ἡ κατάστασις τοῦ διεθνoῦς καὶ τοῦ στενωτέρου τοπικοῦ περιβάλλοντος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀνέπτυξε τὴν δράσιν αὐτῆς ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλά-δος, κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἀποσχίσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ κλάδου, διαρρευσάσαν δε-καετίαν.

Κατωτέρω, θὰ προσπαθῶμεν νὰ ἐκθέσωμεν δι' ὀλίγων, τὴν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην δράσιν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ ἰδιαιτέρως τὴν ἐπίδρασιν ἣν ἡσκησεν ἐπ' αὐτῆς ἡ προηγηθεῖσα μακρὰ σταδιοδρομία της καὶ ὁ ἰδιότυ-πος χαρακτήρ, ὃν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς προσέλαβεν.

Ἡ ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὸ ἐπόμενον.

ΠΟΛΥΦΩΤΑ

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ = ΜΟΝΟΦΩΤΑ = ΑΜΠΑΖΟΥ

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ

ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Πρὸς τὰ Μέλη

ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΣΕΜΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ-ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΚΤΗΜΑΤ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΑΘΗΝΑΣ

Κύριοι,

Ἀγόμενοι ἐκ τῆς σκέψεως τῆς διαδόσεως τῶν προϊόντων τῆς Βιομηχανίας μας καὶ διὰ μέσου τῶν σοβαρωτέρων Προμηθευτι-κῶν Συνεταιρισμῶν Ἑλλάδος, οἷος τυγχάνει καὶ ὁ ὑμέτερος, γνω-ρίζομεν ὑμῖν, ὅτι εἴμεθα πρόθυμοι νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσωμεν μετὰ τοὺς πλέον εὐνοϊκοὺς δι' ὑμᾶς δρους, προμηθευόμενοι ἀπ' εὐ-θείας παρ' ἡμῶν τὰ πολυφωτὰ σας.

Ἐπιπροσθέτως, πρὸς διευκόλυνσίν σας ἀναλαμβάνομεν τὴν παρ' εἰδικοῦ προσωπικοῦ ἀποστολῇ καὶ τοποθέτησιν τῶν προ-μηθευομένων, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιβαρύνσεως, τόσον διὰ τὰς Ἀθή-νας ὅσον καὶ τὴν Πειραιᾶ.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ἐκ μελέτης τοῦ ἀμερικανικοῦ ὑπουργείου τοῦ ἐμπορίου, προέκυψεν ὅτι, συνεπεία τοῦ πολέμου, τὸ Ράιχ ἀπεκλείσθη ἐκ χωρῶν αἱ ὁποῖαι εἶχον προμηθεύσει εἰς αὐτὸ τὰ 50 οἷο τῶν εισαγωγικῶν ἀναγκῶν του κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ 1939. Ἐξ ἄλλου, κατὰ πληροφορίας τοῦ δανικοῦ τύπου ἐκ Βερολίνου, τὸ γερμανικὸν ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ἐμειώθη κατὰ 50 οἷο ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου. Κυρίως ἐθίγη τὸ μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Ἀπω Ἀνατολῆς καὶ τῶν χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς ἐμπόριον, ἐνῶ, ὡς ὑποστηρίζουν οἱ γερμανικοὶ κύκλοι, τὸ μετὰ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐμπόριον, ἀντιθέτως ηὔξηθη.

Κατ' ἄλλας ἐν τούτοις πληροφορίας, αἱ μετὰ τῶν κρατῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἀνταλλαγαὶ ἐδυσχεράνησαν. Συγκεκριμένως ἡ μεταφορὰ διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ κατέστη ἀδύνατος, ἐπομένως δὲν δύνανται πλέον νὰ ἐκτελεσθῶν αἱ μεταξὺ Γερμανίας καὶ διαφόρων Νοτιοαμερικανικῶν δημοκρατιῶν συναφθεῖσαι συμφωνίαι περὶ ἀνταλλαγῶν, σχετικῶς μὲ τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων δημοσίων ἔργων. Αἱ κυβερνήσεις τῆς Οὐρουγουάης καὶ τῆς Βολιβίας ἀπεφάσισαν νὰ ἀκυρώσουν τὰ μετὰ τοῦ Ράιχ συμβόλαια τῶν καὶ νὰ ἀπευθυνθῶν εἰς ἄλλας χώρας. Ἐπίσης φημιολογεῖται ὅτι ἡ κυβέρνησις τῆς Χιλῆς ἀντιμετωπίζει τὸ ζήτημα τῆς θέρσεως ὑπὸ μεσογγύησιν τῶν εἰς τοὺς ἡμεῶς τῆς καταφυγόντων πλοίων, ἵνα χρησιμεύουν ὡς ἀσφάλεια διὰ τὰ πρὸς αὐτὴν χρέη τῆς Γερμανίας ἐκ τῆς προμηθείας διαφόρων χηλικῶν προϊόντων.

Ἡ γερμανικὴ κυβέρνησις μεριμνῶσα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐπαρκείας εἰς τροφίμα καὶ πρώτας ὕλας, ἤλθεν εἰς συνεννόησιν μετὰ τῆς Ρωσίας, ἐγγνώσθη δὲ ἐν Ρώμῃ, κατὰ τηλεγραφήματα ἐκ Βερολίνου, ὅτι ἡ ρωσικὴ κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραδῶσιν εἰς τὴν Γερμανίαν ἐντὸς μὲν διμήνου 1 ἑκατομμύριον τόννους φορβῆς, ἀπὸ τῆς 1ης δὲ Νοεμβρίου καὶ ἐντὸς προθεσμίας μὴ καθορισθείσης, 1 ἑκατομμύριον τόννους δημητριακῶν. Ἐξ ἄλλου, κατὰ πληροφορίας ἐξ Ὀλλανδίας, ἡ Γερμανία κατέχει ἀποθέματα οἷτου καὶ λίπους περισσοτέρων τῶν ὧν κοινὰς νομίζεται, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐπαρκῆ ἀποθέματα πολεμικῶν πρώτων ὕλων, ὡς τὸ πετρέλαιον. Γαιανθροκῶν ἄλλειψις δὲν προβλέπεται, διότι καὶ αἱ ἐξαγωγαὶ περιορίσθησαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐξορυξὶς γαιανθροκῶς συνεχίζεται κανονικῶς, δεδομένου ὅτι οἱ ἀνθρακὸρυχοὶ εἰσέτι δὲν ἐπεστρατεύθησαν. Διὰ τὰ εἶδη ἱματισμοῦ ἐφηρμόσθη δελτίον ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τὸ ἰσχύον σύστημα δελτίων διὰ τὴν προμήθειαν τροφίμων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δημοσιονομικὴν κατάστασιν τοῦ Ράιχ αἱ ἀκόλουθαι πληροφορίες ἐγγνώσθησαν: Διὰ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τοῦ Βερολίνου ἀνηγγέλθη ὅτι τὴν 3ην Νοεμβρίου ἡνιοχθῇ ἡ ἔγγραφο εἰς ἐσωτερικὸν δημόσιον δάνειον 4 1/2 οἷο, ἐκ μάρκων 300 ἑκατομμυρίων, ὅτι αἱ τράπεζαι ἐνεγράφησαν διὰ ποσὸν 200 ἑκατομμυρίων καὶ ὅτι τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν 100 ἑκατομμυρίων μάρκων ὑπερεκαλύφθη ἐντὸς ὀλίγων ὥρων. Κατ' Ὀλλανδίας ἀνταποκρίσεις ἐκ Βερολίνου αἱ καταθέσεις τῶν ταμειυρίων καὶ τὰ κεφάλαια τῶν ασφαλιστικῶν ἐταιρειῶν ἐτέθησαν ἀναγκαστικῶς εἰς τὴν διάθεσιν τῆς κυβερνήσεως, διὰ πᾶσαν δὲ ἀνάληψιν ἀπαιτεῖται ἤδη εἰδικὴ ἔγκρισις. Δέον, ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰ χαρτοφυλάκια τῶν ασφαλιστικῶν ἐταιρειῶν ζωῆς περιλαμβανόντων ἐθνικὰ γερμανικά χρεόγραφα ἀξίας 2 δισεκατομμυρίων μάρκων, τῶν ταμειυρίων δημόσια χρεόγραφα ἀξίας 5 δισεκατομμυρίων, αἱ δὲ κοινωτικά ἀσφάλειαι δημόσια χρεόγραφα ἀξίας 2.440 ἑκατομμυρίων μάρκων. Οἱ ἀνωτέρω χαρακτηριστικοὶ ἀριθμοὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶν ὡς δείγματα τῶν καταβληθεισῶν προσαφθέντων πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς παγιοποιήσεως τῶν βραχυπροθέσμων γερμανικῶν δανείων.

Περὶ τὰ μέγα Νοεμβρίου ἀνηγγέλθη ὑπὸ τοῦ γερμανοῦ ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δόκτορος Funk ἡ προσεχὴς σύγκλησις ἐν Βερολίνῳ οἰκονομικῆς διασκέψεως εἰς ἣν θὰ κληθῶν νὰ συμμετάσχουν ἡ Ρουμανία, ἡ Νοτιοσλαβία καὶ ἡ Βουλγαρία. Ἡ διάσκεψις αὕτη θὰ ἀσχοληθῇ κυρίως μὲ τὴν ἄρσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Γερμανίας ἀπανημένων σημερινῶν δυσκολιῶν δι' αὐξήσεως τῶν ἀνταλλαγῶν μετὰ τῶν διαφόρων κρατῶν τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ καθίστατο δυνατόν εἰς τὴν Γερμανίαν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν προμήθειαν πρώτων ὕλων, τροφίμων καὶ ἄλλων ἐμπορευμάτων, τῶν ὁποίων ἐστέρησεν αὐτὴν, ὁ ἀπὸ θαλάσσης ἀκόοιμος ἀποκλεισμός.

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ

Ἡ ἀπὸ τῆς εἰρηνικῆς εἰς τὴν πολεμικὴν οἰκονομίαν μετάβασις ἐγένετο ὁμαλῶς, ὁ δ' ἐπιβληθεὶς ἐν Ἀγγλίᾳ ἔλεγχος συναλλαγμάτων ἐλειτούργησεν εὐθὺς ἀμέσως κατὰ τρόπον ἄριστον, μολοντὶ τὰ δημιουργηθέντα προβλήματα, ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν δαπανῶν διὰ τοὺς ἐξοπλισμοὺς, ἐπέβαλον τὴν λήψιν εὐρέων μέτρων συναλλαγματικοῦ ἐλέγχου. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐπὶ τῶν ἐξαγωγῶν τεθέντας ἐν ἰσχύϊ περιορισμοὺς, ὁ μηχανισμὸς αὐτοῦ ἐπρόκალεσε καθυστερήσεις εἰς τὸ ἐμπόριον, ἡλπίζετε ὅμως εἰς ταχέως θὰ ἐπιτευχθῇ εὐρυθμὸς λειτουργία τούτου. Τεκμηρίον τῆς ἐπικρατοῦσης ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τῆς χώρας εἶναι ἡ ἐπάνοδος τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου εἰς χαμηλότερα ἐπίπεδα. Οὗτος ὕψωθεῖς κατὰ τὴν ἐναρξίν τοῦ πολέμου εἰς 4 οἷο, ὑπεβιάσθη διαδοχικῶς τὴν 28ην Σεπτεμβρίου εἰς 3 οἷο, καὶ τὴν 26ην Ὀκτωβρίου εἰς 2 οἷο.

Τὴν 9ην Ὀκτωβρίου συνεστήθη ὑπουργικὴ ἐπιτροπὴ οἰκονομικοῦ συντονισμοῦ μὲ πρόεδρον τὸν sir John Simon καὶ σύμβουλون τὸν λόρδον Stamp. Ἐπίσης, ἀρχομένου τοῦ Νοεμβρίου, ἐλήφθη ἀπόφασις περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς τῶν πολεμικῶν δαπανῶν, πολιτικῶν τε καὶ στρατιωτικῶν, πρὸς ἐπίτευξιν οἰκονομικῶν. Ἡ Βρετανικὴ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ἀγοράσῃ παρὰ τῶν γεωργῶν τῆς χώρας ὁλόκληρον τὴν ἐσοδείαν τῶν ἐκ τῶν κυριωτέρων βασικῶν προϊόντων εἰς τιμὰς συμφερούσας διὰ τοὺς παραγωγούς, ἐξ ἄλλου δὲ προεβλέπετο σημαντικὴ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς γαιανθροκῶν πρὸς ἐξαγωγὴν εἰς χώρας στερηθείσας τοῦ πωλινικοῦ γαιανθροκῶς, ὡς ἡ Ἰταλία καὶ αἱ Σκανδιναυικαὶ χώραι. Ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου περιορίσθη ἡ κατανάλωσις ἐρίου καὶ μαλλίνων ὕφασμάτων δι' ἰδιωτικὰς ἀνάγκας, συνεστήθησαν δὲ πρὸς τοῦτο ὑποεπιτροπαὶ τῆς ἐπιτροπῆς ἐλέγχου ἐπὶ τοῦ ἐρίου, πρὸς ρυθμίσιν τῆς κατανομῆς αὐτοῦ μεταξὺ τῶν βιομηχανῶν.

Αἱ πρὸς τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν κρατικαὶ ἐπιχορηγήσεις διεκόπησαν ἀπὸ τῶν μέσων Ὀκτωβρίου, ἡ κυβέρνησις ὅμως εἶναι διατεθειμένη ὅπως ἐξετάσῃ εὐμένως αἰτήσεις περὶ παροχῆς δανείων διὰ τὴν ναυπήγησιν πλοίων ἥδη παραγγελθέντων. Ἀπὸ τοῦ τοῦ Ὀκτωβρίου ἰδρύθη ἀνεξάρτητον ὑπουργεῖον ἐμπορικῆς ναυτιλίας προοριζόμενον: α) νὰ προνοῇ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν θαλασσίων μεταφορικῶν μέσων πρὸς ἀνεφοδιασμόν τῶν πολεμικῶν δυνάμεων, β) νὰ ρυθμίσῃ τὴν κίνησιν τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ὁ ἀνεφοδιασμὸς τῆς Μεγάλης Βρετανίας διὰ πρώτων ὕλων καὶ τροφίμων, καὶ ἡ διατήρησις καὶ ἀνάπτυξις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου αὐτῆς. Προσέτι τὸ ὑπουργεῖον θὰ ἐλέγχῃ τοὺς ναύλους πρὸς ἀποσώβησιν ὑπερβολικῆς ὑψώσεως τούτων.

Κατὰ πληροφορίας τῶν Λονδινειῶν «Οἰκονομικῶν Νέων», αἱ πρὸς τὴν Τουρκίαν χορηγηθόμεναι οἰκονομικαὶ εὐκολαὶ θὰ ἀνέλθουν εἰς τὸ ποσὸν τῶν λιρῶν Ἀγγλίας 45 ἑκατομμυρίων, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μετᾶσχουν ἐξ ἡμισείας ἡ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ καὶ ἡ Γαλλία. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ 15 ἑκατομμύρια λιρῶν θὰ καταβληθῶν τοῖς μετρητοῖς, τὸ δὲ ὑπόλοιπον θὰ δοθῇ ἐν εἰδῇ πιστώσεων διὰ πολεμικὰς προμηθείας. Ἐπὶ πλέον θὰ χορηγηθῇ εἰς τὴν Τουρκίαν σημαντικὸν δάνειον, ἐν μέρει εἰς χρυσόν, ἵνα ἐνισχυθῇ τὸ κἀλῦμμα τοῦ τουρκικοῦ νομίσματος, καὶ ἐν μέρει εἰς ἐλευθερόν συνάλλαγμα, ἵνα δυνηθῇ ἡ Τουρκία νὰ προβῇ εἰς ἀγοράς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Λήγοντος τοῦ Ὀκτωβρίου ἀνεκοινώθη ἐπισήμως ἡ σύναψις συμφωνίας ἀνταλλαγῆς ρωσικῆς ξυλείας ἐναντι ὠρισμένην ποσοτήτων καουτσούκ καὶ κασιτέρου. Αἱ συνεννόησεις μεταξὺ τοῦ Ἀγγλοῦ ὑπουργοῦ τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ ἐν Λονδίνῳ Ῥώσου πρέσβως συνεχίζοντο πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξετάσεως τῆς δυνατότητος συνάψεως καὶ ἄλλων ἐμπορικῶν συμφωνῶν μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ

Διὰ κυβερνητικοῦ διατάγματος ἡ παραγωγή τῶν ὀρυχείων καὶ μεταλλείων (χαλκοῦ, μολύβδου, ψευδαργύρου, βοξίτου, μαγνησίτου καὶ χρωμίου) ἐτέθη ὑπὸ τὸν ἀνώτατον ἔλεγχον κυβερνητικοῦ ἐπιτρόπου ὅστις θὰ ἀποφασίζῃ περὶ τῆς ποσότητος τῆς παραγωγῆς καὶ περὶ τῶν ποσοτήτων, αἵτινες θὰ διατίθενται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικόν. Οὗτω δὲ ἔχῃ ἐπίσης τὸ δικαίωμα νὰ διατάσῃ τὴν αὐξήσιν καὶ τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς παραγωγῆς, πᾶσα δὲ παράλειψις συμμορφώσεως πρὸς τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ θὰ τιμωρεῖται.

Συναφῶς πρὸς τὴν προμήθειαν πρώτων ὕλων διὰ τὴν βιομηχανίαν, ἀνεκοινώθη τὸν Νοέμβριον ἐν Βελιγραδίᾳ ὅτι ἡ κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τῶν

βιομηχανικῶν ἐνώσεων ἐμελέτα τὸ ζήτημα τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ τῆς χώρας διὰ πρώτων ὕλων καὶ τὰς νέας συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας εἶναι δυνατὴ ἡ προμήθεια αὐτῶν. Συνδιάσκεψις τῶν βιομηχανῶν ἐπρόκειτο νὰ συζητήσῃ τὰ ληπτέα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς καλύψεως τῶν ἀναγκῶν τῆς βιομηχανίας εἰς πρώτας ὕλας.

Λήγοντος τοῦ Ὀκτωβρίου ἐδοιοποιήθη ἀρμόδιος τὸ ἐν Νέα Ὑόρκῃ Συμβούλιον προστασίας τῶν ξένων ὁμολογιούχων ὅτι ἀνεστάλῃ ἡ τοκοχρεωλυτικὴ ὑπηρεσία τῶν νοτιοσλαβικῶν ἐξωτερικῶν δανείων καὶ πιστώσεων, ἐξαιρουμένων τοῦ μέτρου τούτου τῶν εἰς πληρωμὴν ληξοπροθέσμων τόκων καὶ χρεολυσίων ἐκδιδόμενων ἀπὸ τινων ἐτῶν ὁμολογιῶν παγιοποιήσεως (Funding).

Τὸ Ὀκτώβριον ἀνεμένετο εἰς Βελιγραδίᾳ ἡ προσεχὴς ἀφίξις εἰς τὴν πόλιν ταύτην βρετανικῆς ἐμπορικῆς ἀποστολῆς διὰ τὴν διαπραγματεύσιν συμφωνῶν ἐξασφαλίζοντος τὴν σημαντικὴν αὐξήσιν τῶν μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν.

Κατὰ πληροφορίας τοῦ ἐν Βελιγραδίου ἀνταποκριτοῦ τοῦ Παρισιοῦ «Χρόνου», ἡ ἐκεῖ εὐρισκομένη γερμανικὴ οἰκονομικὴ ἀντιπροσωπεία ὑπέβαλεν εἰς τὴν Γιουγκοσλαυίαν τὰς ἀκολουθούσας ἀξιώσεις, τὰς ὁποίας ὅμως ἡ νοτιοσλαβικὴ κυβέρνησις δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένη νὰ ἱκανοποιήσῃ: 1) τὴν ἄμεσον ἐκπληρωσιν ἐκ μέρους τῆς Γιουγκοσλαυίας τῶν ἐκ τοῦ περὶ ἀνταλλαγῶν συμφωνίας ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων αὐτῆς, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τὸ σύμφωνον προβλέπει ἀντιστοίχους παραδόσεις ἐκ μέρους τῆς Γερμανίας, τὸ δὲ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ clearing εἶναι ἤδη ἀρκετὰ σημαντικόν. 2) Τὸ δικαίωμα διὰ τὰ γερμανικὰ ποταμῖνα νὰ διασχίζοντο τὰς γιουγκοσλαβικὰς διώρυγας καὶ τὸν ποταμὸν Σαῦν, ὅστις δὲν εἶναι διεθνὴς, πρὸς ταχύτεραν παραλαβὴν τῶν ἐμπορευμάτων ὑπὸ τῆς Γερμανίας. Κατ' ἀπόφασιν τῆς παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Γιουγκοσλαυίας ἐδρευούσης ἐπιτροπῆς ἐξωτερικοῦ συναλλαγμάτων, ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλαγμάτων ἀπηγόρευσε τὴν ἐπανεξαγωγὴν ἐμπορευμάτων εισαχθέντων ἐν Νοτιοσλαβίᾳ ἐκ χωρῶν, μεθ' ὧν δὲν ὑφίσταται λογαριασμὸς ἀνταλλαγῆς καὶ συμφηψισμοῦ.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Ὁ οὐγγρικός λαὸς ἐδέχθη τὸν ἐκράγντα ἐν Εὐρώπῃ πόλεμον μετὰ περισσῆς ψυχραιμίας. Ἡ ὅλῃ τὸν κόμητα Teleki κυβερνήσις προσπαθεῖ νὰ τηρήσῃ στάνιν πλήρους οὐδετερότητας καὶ ἀμεροληψίας ἐναντι τῶν ἐμπολέμων παρατάξεων, τὸσον εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν τῆς χώρας ὅσον καὶ εἰς ὅτι σχετίζεται μὲ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κοινῆς γνώμης. Γενικῶς οἰαδῆποτε συζητήσις δημοσίᾳ γενομένη περὶ τῶν ἐμπολέμων χωρῶν ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς. Οὐχ' ἦρτον ἡ ἄμερος ἥδη γεντιλίας τῆς Ρωσίας ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς οὐγγρικῆς πολιτικῆς. Ἡ κυβερνήσις διώρισεν μὲν νέον πρέσβυν εἰς Μόσχαν, ἀφ' ἑτέρου ὅμως συνέσφιξε τὰς μετὰ τῆς Γιουγκοσλαυίας καὶ τῆς Ρουμανίας σχέσεις τῆς.

Ὡς γνωστὸν, ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰς προσαρτηθέντας τὸν Νεέμβριον 1938 Τσεχοσλοβακικὰς ἐδάφ (νότιον τμήμα τῆς Ἄνω Οὐγγαρίας), τὸν Μάρτιον 1939 περιήλθεν ἐπίσης εἰς τὴν Οὐγγαρίαν ἡ Νοτιοκαρπάθιος λεγομένη Ρωσία, (Ρουθηνία), οὕτω δὲ ἡ χώρα, ἐπὶ μήκους 300 χιλ. ἀνέκτησε τὰ πρὸ τῆς συνθήκης τοῦ Τrianon παλαιὰ σύνορα τῆς. Πρὸ τοῦ 1914 ἡ Οὐγγαρία εἶχε ἐκτασιν 325.411 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 20.886.487 (ἀπογραφὴ 1910). Διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Τrianon περιορίσθη εἰς 93.073 τετρ. χιλ. μὲ πληθυσμὸν 7.615.117 (Βάσις τῆς ἀπογραφῆς 1910), τὸν Νοέμβριον 1938 ἀνέκτησεν 11.946 τετρ. χιλ. κατοικουμένα ὑπὸ 1.041.401 ψυχῶν (πληθυσμὸς Διβρίου 1938), τὸν δὲ Μάρτιον 1939, 12.141 τετρ. χιλ. μετὰ 592.900 ψυχῶν (ἀπογραφὴ 1930). Ἡδὲ ἡ Οὐγγαρία ἔχει ἐκτασιν 117.160 τετρ. χιλ. (36 οἷο τῆς πρὸ τοῦ 1914) καὶ πληθυσμὸν περίπου 10.750.000. Ἡ κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον πυκνότης κατοίκων ὑπολογίζεται εἰς 92.

Ἐν τῇ προσαρτηθείσῃ Ὑποκαρπάθῳ Ρωσίᾳ τὰ 53,6 οἷο τῆς ὅλης ἐκτάσεως καλύπτονται ὑπὸ δασῶν, τὰ 13,9 οἷο ὑπὸ λειμῶνων, τὰ 13,0 οἷο ὑπὸ βοσκήων καὶ τὰ 15,8 οἷο μόνον ὑπὸ καλλιεργησίμων ἀγρῶν. Κατὰ κύριον λόγον ὁ πληθυσμὸς ἀσχολεῖται εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ δαοικοῦ πλοῦτος, ἐπιδίδεται ὅμως ἐπίσης εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν γεωργίαν. Σημειωτέον, ὅτι ἐπὶ 8.780.500 ζῶων (βοῶν, ἵππων, χοίρων καὶ προβάτων) τὰ ὁποῖα ὑπολογίζεται συνολικῶς ἔχουσα ἡ Οὐγγαρία, ἀναλογίζοντο εἰς τὴν Ὑποκαρπάθῳ Ρωσίᾳ 439.300 περίπου. Ὁ ὁλόγιος πλοῦτος τῆς Ὑποκαρπάθῳ Ρωσίας συνίσταται κυρίως εἰς τὸ ὄρυκτόν ἄλας τῆς περιοχῆς Akna Sijatina, παρα-

γαούσης τὸ 1937 1.605.800 μετρικοὺς στατηήρας ἄλατος, δυναμένης δὲ διὰ τῶν τεραστίων κοιτασμάτων τῆς νὰ ἀνταποκριθῇ ἐπὶ αἰῶνας εἰς τὰς εἰς ἄλλας ἀνάγκας τῆς σημερινῆς Οὐγγαρίας. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος τῆς Ὑποκαρπάθῳ Ρωσίας, πρωτεύουσαν θέσιν κατέχει ἡ βιομηχανία τῆς ξυλείας (πριονιότῃρια κλπ.), ἔπειτα ταύτης ἀμέσως ἡ βιομηχανία χημικῶν προϊόντων, κατόπιν δὲ ἡ βιομηχανία ἐλδῶν διατροφῆς. Διὰ τῆς προσαρτησεως τῆς ἀνωτέρω περιφερείας τὸ σιδηροδρομικὸν δίκτυον τῆς Οὐγγαρίας ηὔξηθη εἰς μήκος κατὰ 426 χιλ. γραμμῶν.

Κατὰ στατιστικὰς πληροφορίας ἀναγραφόμενας εἰς τὸν «Economist» προκύπτει ὅτι ἡ ἐφετεινὴ ἐσοδεία αἰτοῦ τῆς Οὐγγαρίας συνεποσώθη εἰς 31 ἑκατομμ. μετρικῶν στατηῶν (ἐναντι ἀναγκῶν ἐντοπίου καταναλώσεως 20 ἑκατομμ. στατηῶν). Τὸ 1938 ἡ Οὐγγαρία εἰσήγαγεν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορεύματα ἀξίας 418 ἑκατομμ. pengös (ἐξ ὧν 172 ἑκατομμ. ἀξία πρώτων ὕλων, καὶ 120 ἑκατομμ. pengös, ἀξία ἡμικατεργασμένων βιομηχανικῶν προϊόντων). Ἡδὲ, συνεπεία τοῦ πολέμου παρastreῖται εἰς τὴν χώραν ἑλλειψις τετοῦ, καφέ ἐν μέρει δὲ καὶ ἐρίων, παρὰ τὴν ἐτη-

ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΝ 1939

Συμφώνως πρὸς τὰ ἐξαχθέντα ἀποτελέσματα ὑπὸ τῆς στατιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἡ μὲν εισαγωγὴ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1939 ἀνῆλθεν εἰς τόννους 154.999 ἀξίας 729.988 χιλ. δρχ., ἡ δὲ ἐξαγωγή εἰς τόννους 92.616 ἀξίας 1.466.928 χιλ. δρχ., ἐνῶ κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα τοῦ ἔτους 1938 ἡ μὲν εισαγωγὴ ἀνῆρχετο εἰς τόν. 225.385 ἀξίας 1.164.395 χιλ. χιλ. δρχ., ἡ δὲ ἐξαγωγή εἰς τόν. 118.486 ἀξίας 1.186.618 χιλ. δρχ.

Καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν δέκα μηνῶν τοῦ 1939 ἡ μὲν εἰς γαγὴ ἀνῆλθεν εἰς τόν. 2.181.415 ἀξίας 10.647.118 χιλ. δρχ.; ἡ δὲ ἐξαγωγή εἰς τόν. 1.093.226 ἀξίας 7.140.120 χιλ. δρχ. Κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα τοῦ 1938 ἀνῆρχετο ἡ μὲν εισαγωγὴ εἰς τόν. 2.262.684 ἀξίας 12.235.492 χιλ. δρχ., ἡ δὲ ἐξαγωγή εἰς τόν. 1.085.896, ἀξίας 6.839.667 χιλ. δρχ.

ΑΙ ΧΩΡΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Αἱ κυριώτεραι χώραι εισαγωγῆς κατὰ τοὺς μῆνας Ἰανουάριον—Ὀκτώβριον 1939 παρρουσιάζουν κατὰ σειρὰν τὴν ἐξῆς κίνησιν μὲ ἀξίαν εἰς χιλ. δραχμάς: 1) Γερμανία μὲ 3.254.194, 2) Μ. Βρεταννία μὲ 1.216.991, 3) Ρουμανία μὲ 1.026.900, 4) Ἡνωμ. Πολιτεῖαι 758.096, 5) Ἰταλία 549.355, 6) Ἀργεντινὴ 383.507, 7) Γιουγκοσλαυία 334.727, 8) Αἴγυπτος 271.579, 9) Ρωσία 239.633, 10) Τσεχοσλοβακία 223.801, 11) Κ. Χῶραι 208.917, 12) Πολωνία 180.537, 13) Ἰνδία 171.016, 14) Γαλλία 156.508.

ΟΙ ΑΓΟΡΑΣΤΑΙ ΜΑΣ

Οἱ κυριώτεροι ἀγορασταὶ κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα τοῦ ἔτους 1939 ὑπῆρξαν οἱ ἐξῆς μὲ ἀξίαν εἰς χιλιάδας δραχμῶν:

1) Γερμανία 2.031.080, 2) Ἡν. Πολιτεῖαι 1.546.660, 3) Μ. Βρεταννία 944.663, 4) Ἰταλία 452.759, 5) Σουηδία 263.273, 6) Γαλλία 219.805, 7) Κ. Χῶραι 215.345, 8) Τσεχοσλοβακία 157.046, 9) Αἴγυπτος 140.764, 10) Γιουγκοσλαυία 135.732, 11) Ἑλβετία 125.901, 12) Ρουμανία 118.006, 13) Πολωνία 105.451, 14) Τουρκία 89.967.

σίαν ἐγχώριον ἐριοπαρκαγωγὴν 7,5 ἑκατομμ. χγρ. Τὰ ἐν τῇ χώρᾳ ὑπάρχοντα ἀποθέματα βιομηχανικῶν πρώτων ὕλων κατεσχέθησαν, χορηγοῦνται δὲ εἰς τὰ ἐργοστάσια βαθμιαίως, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν. Τὸ σύστημα ἀτομικῶν δελτίων καταναλώσεως διὰ τὰ εἶδη πρώτης ἀνάγκης δὲν ἐπεβλήθη, ἐλέγχονται ὅμως αὐστηρῶς αἱ τιμαὶ ὑπὸ τῆς ἀγορανομίας. Νέοι συναλλαγματικοὶ περιορισμοὶ δὲν ἐθεοπίσθησαν, ἐξακολουθοῦν ἰσχύοντες οἱ παλαιοί. Αἱ ἀναλήψεις καταθέσεων ἀπὸ τὰς τραπεζὰς καὶ τὰ ταμειυτήρια δὲν ὑπόκεινται εἰς περιοριστικὰ διατάξεις. Ἡ κυκλοφορία τραπεζογραμματίων ηὔξηθη διαδοχικῶς ἀπὸ 879 ἑκατομμ. pengös τοῦ τέλους Ἰουλίου, εἰς 1.038 ἑκατομμ. κατὰ τὸ τέλος Αὐγούστου καὶ εἰς 1.087 ἑκατομμύρια pengös τὴν 30ην Σεπτεμβρίου. Ἡ αὐξήσις αὕτη τῆς κυκλοφορίας ἀποδοτέα εἰς τὴν προσωρινὴν αὐξήσιν τῶν ἀποσυρομένων καταθέσεων καὶ εἰς τὴν μεγαλυτέραν ζήτησιν χορηγήσεως πιστώσεων συνεπεία τῆς πλουσίας ἐσοδείας σιτηρῶν. Τὸ εἰς χρυσὸν κάλυμμα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Οὐγγαρίας ἀνῆρχετο τὴν 30ην Σεπτεμβρίου εἰς 221 ἑκατομμύρια pengös.

Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

ΚΑΠΝΟΣ—ΣΤΑΦΙΣ—ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ—ΣΙΤΟΣ—ΚΑΦΕΣ—ΒΑΜΒΑΞ Κ.Τ.Λ.

ΒΑΜΒΑΞ

Κατόπιν αποφάσεως της Κυβερνήσεως προς προστασίαν της βαμβακοπαραγωγής και ενίσχυσιν των βαμβακοκαλλιεργητών αι τιμαί ηυξήθησαν κατά 4 δρχ. άνω των τιμών του παρελθόντος έτους. Αδται καθορίζονται ως έξης δια βάμβακα παραδοτέον εις τὰ έργοστάσια:

Αριθ. κυτίου τιμή κατ' όκάν εις δρ.

1	55
2	54
3	53
4	52
5	51
6	50
7	49
8	48
9	47

Αι τιμαί ίσχύουν δια βάμβακα μέσου μήκους ίνδς μέχρι 23 χιλιοστού μέτρων. Διά μέσον μήκος ίνδς από 23—24 χιλιοστού, δρχ. 1 επί πλέον. Από 24—26 χιλιοστ. δρχ. 2 επί πλέον από 26 — 28 χιλιοστού, δρχ. 3 επί πλέον, από 28 καί άνω δρχ. 4 επί

Περιφέρεια	Συγκομισθεία ποσότης	Πωληθείσα ποσότης
Θράκη	800.000	200.000
Μακεδονία	14.000.000	10.600.000
Στερεά Έλλάς	13.200.000	4.100.000
Θεσσαλία	8.000.000	1.500.000
Πελοπόννησος	5.200.000	2.000.000
Νήσοι	37.700.000	18.650.000

Έκ των μέχρι τούδε συγκεντρωθέντων δελτίων, ή έκκοκκισθεία πο-

Περιφέρεια	Σύνολος βάμβαξ	Δέματα	Έγκοκκισμένος βάμβαξ
Πελοπόννησος	172.131	239	61.664
Στερεά Έλλάς	172.131	239	118.377
Μακεδονία	2.842.560	5.380	996.271

Τέλος τα εις χείρας των βιομηχάνων αποθέματα βάμβακος κατά την 30 Σεπτεμβρίου έ. έ. άνηρχοντο εις 1.468.000 χιλιόγραμμα έκκοκκισμένου βάμβακος.

Υπό του κ. Υπουργού της Έθνικης Οικονομίας άνεκοινώθη ότι έπειδή τελευταίως παρετηρήθη, έκ μέρους ενίων παραγωγών και έμπορων ζητούνται τιμαί έγχωρίου βάμβακος άνωτερας των καθορισθεισών υπό της Κυβερνήσεως, μηδαμιάς δικαιολογούμεναι, έπετράπη ή εισαγωγή πεντακοσίων περίπου τόννων άλλοδαπιού βάμβακος. Έν ή δ περιπτώσει εξακολουθήσει ή άδικαιολόγητος αύτη υπερίτιμσις του έγχωρίου βάμβακος, θέλει έπιτραπεί ή έκ του έξωτερικού εισαγωγή βάμβακος εις μεγαλύτερας ποσότητας.

Αι τιμαί έξωτερικού βάμβακος ήσαν ύψηλότεραι εις την Νέαν Υόρκην και Αλεξάνδρειαν τόν τελευταίον καιρόν.

Εις την Αμερικήν θα παρατηρηταί έλλειψις έτοιμού πράγματος, έφ' όσον ή Κυβέρνησις δέν θ' άποφασίση νά πωλήσ η έκ των αποθεμάτων.

Εις την Αίγυπτον ή Κυβέρνησις άπεφάσισε νά κρατήσει δια λογαριασμόν της κάθε ποσότητα βάμβακος όταν ή τιμή ήναι κατωτέρα εκείνης του τέλους Οκτωβρίου έ. έ. Έπίσης παρέχει δάνεια εις τούς γεωργούς μέχρι των 85 οιο της άξιας του βάμβακος. Τά μέτρα ταύτα έξηγοούν τόν έπαιθόντα ύψωμόν εις τας τιμάς.

Εις την Έλληνικήν αγοράν αι τιμαί όλίγων χαλαρώτεραί και ή ζήτησις άκκοκκίστου βάμβακος μικρά έλπίζεται ότι κατόπιν των μέτρων της Κυβερνήσεως, περί ών ένέγνω λόγος άνωτέρω, οι παραγωγοί θα περιορίσουν τας άπαιτήσεις των.

ΕΛΑΙΑΙ

Η παρατεταμένη ξηρασία του παρελθόντος μηνός και ή θερμοκρασία, ήτις διήρκεσε μέχρι των τελευταίων ήμερών του Οκτωβρίου διατάραξαν την κανονικήν ανάπτυξιν του έλαιόκαρπου. Ός έκ τούτου παρουσιάσθη άφ' ενός πτώσις καρπού, αλλά και μικρά συρρίκνωσις των έδωδιμων έλαιών. Η κατάσταση αύτη δέν έπέτρεψεν εις τόν δάκον νά τοποθετήσ τά φά του και ως έκ τούτου τού έμπορεύμα θα ήναι έφέτος καθάρων όπωσδήποτε έκ προσβολών. Αι τελευταίαι βροχαί ώφέλησαν τας έδωδιμους έλάιας, αι όποιαι έλαβον την κανονικήν των ανάπτυξιν. Ηρχισεν εις τας περιοχάς Βόλου και Αμφίσης ή συλλογή των πριμορλιών. Εις όλας τας έλαιοπαραγωγικάς περιφέρειας ύπολογίζεται, ότι ή έσοδεία των έδωδιμων θα φθάσ ης 54.740.000 όκάδας. Παρουσιάσθησαν εις την αγοράν χαμάδων νήσων έξαιρετικά εις ποιότητα γύρω των 30-32 δρχ. Αι ζητήσεις έκ του έξωτερικού, και ιδίως έκ Αργεντινής και Ηνωμένων Πολιτειών, ήναι άρκεταί μέχρι σήμερα και προβλέπεται, ότι μέσα μέρος της έφετεινής έσοδείας θα έξαχθί εις ούδετέρας Χώρας. Τιμαί χονδρικής πωλήσεως άκόμη δέν καθωρίσθησαν δια τόν έξωτερικόν, ούτε και άποστολαί έλαβον χάραν, έκτός άσημάντων ποσοτήτων.

ΕΛΑΙΟΝ

Αι έξωτερικάί άγοραί δέν έκδηλώνουν ζήτησιν δι' έλληνικά έλαιό-

πλέον. Αι τιμαί αδται ίσχύουν μέχρι 31 Δεκεμβρίου έ. έ. Από 1 Ιανουαρίου θα αύξάνονται κατά 50 λεπτά κατά μήνα προς κάλυψιν των έξόδων, τόκων, άποθηκεύτρων, όσφαλιστρών και φύρας.

Συμφώνως προς τας ύπό του Οργανισμού Βάμβακος παρεχομένης πληροφορίας αι από 15 Οκτωβρίου μέχρι 1 Νοεμβρίου έ. έ. έπικριτήσασαι καιρικά συνθήκαι (ιδία παγετός της 31 Οκτωβρίου), ήσαν λίαν εύνοϊκαι δια τόν άνοιγμα των καρών και την συνέχισιν της συγκομιδής και προχωρεί λίαν συντόμως ούσα πρώιμωτέρα της περαιοινής.

Αι προσβολαί έκ των άσθενειών ήσαν έλάχισται. Προσβολαί ροδίνου σφάλκκος ένεφανίσθησαν εις περιουρισμένην κλίμακα εις τας περιφέρειας Λεβαδείας και Πελοποννήσου.

Επί τη βάσει των τηλεγραφημάτων των κατά τόπους προϊσταμένων βαμβακοκαλλιεργείας ή κατάστασις κατά την 31 Οκτωβρίου έ. έ. έμφανίζεται ως έξης κατά χιλιόγραμμα:

Περιφέρεια	Συγκομισθεία ποσότης	Πωληθείσα ποσότης
Θράκη	800.000	200.000
Μακεδονία	14.000.000	10.600.000
Στερεά Έλλάς	13.200.000	4.100.000
Θεσσαλία	8.000.000	1.500.000
Πελοπόννησος	5.200.000	2.000.000
Νήσοι	37.700.000	18.650.000

σότης βάμβακος μέχρι της 7 Οκτωβρίου έ. έ. έχει ως έξης κατά χιλια:

Περιφέρεια	Σύνολος βάμβαξ	Δέματα	Έγκοκκισμένος βάμβαξ
Πελοπόννησος	172.131	239	61.664
Στερεά Έλλάς	172.131	239	118.377
Μακεδονία	2.842.560	5.380	996.271

λαδα, πλήν ώρισμένων περιπτώσεων και διόξμικράς ποσότητας εις τιμάς γύρω των δολαρίων 22-23 δια τὰ πεντάβαθμα και δολαρίων 27 δια τὰ φαγώσιμα κουπέ. Έν τούτοις ή έσωτερική άγορά δέν φαίνεται νά δεικνύη σημεία περαιτέρω χαλαρώσεως, κυμαινομένη εις έπίπεδα μάλλον σταθερά. Αι τιμαί παρέμειναν παρήμεριαν άμετάβλητοι κατά την διάρκεια του τελευταίου 15ημέρου όσον άφορά τὰ πεντάβαθμα, τά όποια εύρίσκονται σήμεραν γύρω των 34,50 φόντ, μετά της 3δράχμου εισφοράς.

Η έσωτερική άγορά παραμένει ούτω βελτιωμένη μέ έλπίδας σταθεροποιήσεως έν άναμονή της νέας έσοδείας, ή συγκομιδή της όποιας άρχίζει από τὰ μέσα του μηνός τούτου.

ΚΑΠΝΑ

Έξαγωγή.— Κατά τόν από 1-1-31-8-39 χρονικόν διάστημα έξήχθησαν έξ Έλλάδος προς την άλλοδαπην καπνά χιλίων 22.332.860 άξιας δρχ. 1.980.018.506, — ένφ κατά τόν αντίστοιχον χρονικόν διάστημα του παρελθόντος έτους είχαν έξαχθί καπνά χιλίων 23.382.764 άξιας δρχ. 2.425.469.060, —.

Τά όρια καπνοκαλλιεργείας.— Κατά τελευταίον Υπουργικόν Συμβούλιον ένεκρίθη ως πληροφοροσύμθεα, σχέδιον Άναγκαστικού νόμου, δια του όποίου ρυθμίζεται ή καλλιέργεια του καπνού δια τήν έπικειμένην καπνικήν περίοδον.

Τό έγκριθέν νομοσχέδιον καθορίζει, κατά διαμέρισμα ή περιφέρειαν, ως κατά κατηγορία καλλιεργητών, τὰ άνώτατα όρια μέχρι των όποιων

θα έπιτραπεί ή καλλιέργεια καπνού κατά τόν 1940.

Ούτω εις τόν καπνικόν διαμέρισμα Δυτ. Θράκης και Άνατολ. Μακεδονίας ή καλλιέργεια καπνού κατά τόν 1940 δέν δύναται νά ύπερβή τὰ 350.000 δεκαδικά στρέματα.

Εις τόν καπνικόν διαμέρισμα Κεντ. και Δυτ. Μακεδονίας 100.000 στρέματα.

Τό Υπουργικόν Συμβούλιον ένεκρινεν έπίσης και έτερον σχέδιον άναγκαστικού νόμου, δια του όποιου όρίζεται, ότι αι κατά την καπνοκαλλιεργητικήν περίοδον 1929 ίσχύουσαι άποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας δι' ών καθωρίσθησαν αι κατάλληλοι προς καλλιέργειαν καπνού έκτάσεις, θέλουν ίσχύσει και δια τας έπομένους καπνοκαλλιεργητικές περιόδους.

Πορεία καπνοκαλλιεργείας.— Ηρχισεν νά γενικεύεται ή χάρικη έπεξεργασία, αλλά παρά την άρίστην ποιότητα του καπνού, δέν παρατηρείται ζήτησις άνάλογος μέ την σημειουμένην κατά τὰ παρελθόντα έτη, λόγω της διεθνούς καταστάσεως. Τούτο άνεξαρτήτως των μέτρων των υπό Κράτους ληφθέντων, ήρχισεν νά έπιδρά εις τούς γεωργούς, ούτινες θέλουν ν' άντικαταστήσουν έκτάσεις καλλιεργουμένας υπό καπνού μέ σιτηρά, όσπρια και άλλα φυτά.

ΣΙΤΟΣ

Κατά τας πληροφορίας του Διεθνούς Γεωργικού Ίνστιτούτου της Ρώμης, αι προβλέψεις της άποδόσεως της μεγάλης έσοδείας σίτου (1938—1939) παρουσιάζονται ως κατωτέρω:

Τό σύνολον της παραγωγής των εισαγωγικών χωρών σίτου της Εύρώπης προβλέπεται, ότι άνέρχεται εις 307 έκατομ. καντάρια. Τό δέ σύνολον της προβλεπομένης παραγωγής των έξαγωγικών χωρών της Εύρώπης, ήναι περίπου 145 έκατομ. καντάρια.

Η προβλεπομένη έφετεινή σιτοπαραγωγή της Εύρώπης, συγκρινομένη προς τας παλαιότερας έσοδείας, παρουσιάζεται ως έξης:

Έτος	Εισαγ. Χώραι	Έξαγ. Χώραι	Σύνολον Εύρώπης
1939	307	145	452
1938	348	151	499
1937	302	120	422
1936	275	128	403
1935	321	105	429
1934	329	2	424
1933	351	124	475

Τό προβλεπόμενον σύνολον της έν Εύρώπη σιτοπαραγωγής έκ 452 έκατομ. κανταρίων θεωρείται ως άφθονος παραγωγή, άν και ήναι κατώτερον του περαιοινού συνόλου έκ 499 έκατομ. κανταρίων.

Δέον όμως νά σημειωθί, ότι, ό έξαγωγικός αριθμός των 452 έκατομ. κανταρίων βασιζεται εις συμπεσματικούς ύπολογισμούς, ιδίως δια τας εισαγωγικάς χώρας, διότι πολλάί έξ αυτών, λόγω της άνωμάλου καταστάσεως, δέν παρέσχον έπίσημους πληροφορίες.

Αι πληροφορίες φέρουν την σοβιετικήν έφετεινήν παραγωγήν ως άρκετά καλήν.

Εις τας Ηνωμ. Πολιτείας ή νέα έκτίμησης της έφετεινής έσοδείας, γενομένην τόν Σεπτέμβριον, ηύξησε την του παρελθόντος έτους, άνελθούσης ήδη της έκτιμήσεως της συ-

νολικής παραγωγής της χώρας εις 209 έκατομ. καντρία.

Εις τόν Καναδάν ύπολογίζεται προχείρως, εις 122 έκατομ. καντάρια και άποτελεί μίαν από τας μεγαλύτερας έσοδείας της τελευταίας 15ετίας. Έν συνόλω ή παραγωγή Ηνωμένων Πολιτειών και Καναδά άνέρχεται εις 322 έκατ. καντάρια έναντι 347 του παρελθ. έτους.

Έν συγκρίσει προς τὰ παρελθόντα έτη ή έφετεινή παραγωγή του βορείου ήμισφαιρίου παρουσιάζεται ως έξης:

Έτος	Εύρώπη	Β. Αμερική	Ασία	Αφρική	Σύνολον
1939	452	325	189	41	998
1938	499	353	185	33	1.070
1937	422	291	170	32	915
1936	403	235	164	27	829
1935	429	251	157	31	868
1934	421	222	151	37	831
1933	475	231	150	30	886

Όσον άφορά τας χώρας του νο-

τίου ήμισφαιρίου ή πρώτη έκτίμησης των σπαρεισών έκτάσεων έπιβεβαιώνει την πρόβλεψιν περί στρεμματικής έλαττώσεως της σιτοκαλλιεργείας έναντι του παρελθόντος έτους. Η έλάττωσις αύτη ήναι 11,2 οιο.

Η ίδια κατάστασις σημειούται και έν Ουραγγουάη.

Έν Αυστραλία ή πρόδοσις της σποράς έξελίσσεται υπό ευμενείς συνθήκας.

Γενικώς αι προβλέψεις δια τας κυριώτερας χώρας παραγωγής του νοτίου ήμισφαιρίου ήναι εύνοϊκάι.

Πορεία έλληνικής καλλιεργείας.— Η σπορά των σιτηρών έν γένει, ιδία του σίτου, ένυποθηείσα υπό των βροχών του τέλους Σεπτεμβρίου, ήρχισεν έντατικώς κατά τόν διαρρευσαντα Οκτώβριον εις όλα τὰ διαμερίσματα του κράτους και επί έκτάσεων πολύ περισσοτέρων έν συγκρίσει μέ την σποράν του Οκτωβρίου π. έ., όποτε λόγω της παρατεταμένης ξηρασίας αύτη είχε καθυστερήσει.

ΕΠΙ ΤΗ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΙ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ LIMITED

Υπό ΔΙΟΝ. ΚΕΦΑΛΛΗΝΟΥ Υπαλλήλου Ιον. Τραπεζής έν Ζακύνθω

Αι έν Έλλάδι λειτουργούσαι σήμεραν Ιράπεζαι, κατά χρονολογικήν σειράν ίδρύσεως ήναι αι έξης:

1) Ιονική Τράπεζα Limited 1839, έν Κερκύρα (και 1864 μετεφέρθη εις Αθήνας) 2) Έθνική Τράπεζα της Έλλάδος 1841 3) Τράπεζα Όθωμανική 1854 4) Τράπεζα Θεσσαλονίκης 1888 5) Τράπεζα Αθηνών 1893 6) Λαϊκή Τράπεζα 1905 7) Έμπορική Τράπεζα της Έλλάδος 1907 8) Τράπεζα Πειραιώς 1916 9) Γράπεζα Χίου 1919 10) Αμερικαν Έξπρες Κόμπανυ Ινκ 1920 11) Τράπεζα Αμάρ 1920 12) Τράπεζα Έλληνικής Έμπορικής Πιστεως 1924 13) Ιράπεζα Καραβασιλή 1924 14) Τράπεζα Ένωσις 1926 15) Τράπεζα Λακωνίας 1926 16) Έθνική Κτηματική Τράπεζα της Έλλάδος 1927 17) Τράπεζα της Έλλάδος (Έκδοτική) 1928 18) Βρεττανο-Γαλλική Τράπεζα Προεξοφλήσεων 1928 19) Αγροτική Τράπεζα της Έλλάδος 1929 20) Ιταλο-Έλληνική Έμπορική Τράπεζα 1929.

Άξιοσημείωτον γεγονός του τρέχοντος έτους δια την Ιστορίαν, την έξέλιξιν και την συμβολήν των έν Έλλάδι Τραπεζών εις τὰ οικονομικά και τραπεζιτικά της Χώρας μας ζητήματα, ήναι ή συμπλήρωσις έκατόν έτών τραπεζιτικής ζωής και τραπεζικής δράσεως της Ιονικής Τραπεζής.

Κατά τόν έτος 1839, όποτε αι Ιόνιοι Νήσοι διετέλουν υπό την προστασίαν της Μ. Βρετανίας κατόπιν προτάσεως της Αγγλικής Κυβερνήσεως και υπό την αιγίδα αυτής, συνεστήθη εις Λονδίνον ή Ιονική Τράπεζα, μέ κύριον σκοπόν τήν διεκδικούναι και άνάπτειν τού σταθιδικού έμπορίου της Έπτανήσου μετά της Αγγλίας. Κατ' άρχάς έπωνομάσθη Τράπεζα της Ιονίου Πολιτείας και κατόπιν μετά την έγκρισιν της Ιδρύσεως της υπό της Γερουσίας των Ιονίων Νήσων και τήν έναρξιν των εργασιών της κατά τας άρχάς του 1840 εις τας Ιονίους Νήσους (έν Ζακύνθω τήν 18ην Μαΐου 1840) έπώνομάσθη Ιονική Τράπεζα. Κεντρικόν κατάστημα είχεν έν Λονδίνω και όπτα εις Κέρκυραν, Κεφαλληνίαν και Ζάκυνθον. Μετά την ένωσιν δέ της Έπτανήσου μετά της Έλλάδος (1864) ίδρυσε κατάστημα έν Αθήναις, Πάτρας Πειραιεί, Τριπόλει κλπ. Δυνάμει δέ συμβάσεως συνυπολογηθείσε μεταξύ του Ιονίου Κράτους και της Ιονικής Τραπεζής κατά τόν 1860 έχορηγήθη εις αύτήν τού άποκλειστικόν προνόμιον της έκδόσεως και κυκλοφορίας έν Έπτανήσω τραπεζικών γραμματίων της, μέχρι του 1880. Δυνάμει δέ της συνθήκης μεταξύ των Μεγάλων Δυνάμεων και της Έλλάδος κατά την προσάρτησιν των Ιονίων Νήσων εις τόν Έλληνικόν Κράτος, άνεγνωρίσθη υπό της Έλληνικής Κυβερνήσεως και ή ίσχύς του έκδοτικού προνομίου της Τραπεζής, τού λήξαντος κατά τόν 1880. Αλλά κατά τόν έτος τούτο, ένεκα των έπ' άναγκαστική κυκλοφορία κυβερνητικών δανείων εις τὰ όποια μετέσχε και ή Ιονική Τράπεζα, ύπεγράφη μετά της Έλληνικής Κυβερνήσεως και της Ιονικής νέα σύμβασις, δια της όποιας παρητάθη τού έκδοτικόν προνόμιον μέχρι του Απριλίου του 1905. Αλλά δυνάμει και πάλιν νεώτερας συμβάσεως παρητάθη ή ίσχύς τού προνομίου μέχρι του Απριλίου του 1920 και ούτω ή Ιονική Τράπεζα παρέμεινε ως Έκδοτική τοιαύτη έν Έλλάδι μέχρι του 1920.

Η δράσις της Ιονικής Τραπεζής από τού 1839 μέχρι σήμεραν άπέβη έν πολλοίς άρκετά έξυπνερητική, ώφέλιμος και δημιουργική δια την έλληνικήν οικονομίαν και άπετέλεσεν ένά ύπολογισμόν συντελεστήν της

σημερινής προόδου αυτής. Διοικουμένη από της Ιδρύσεως της καλώς, μέ πρότυπα πάντοτε τραπεζιτικά (έσωτερικά ή προς τούς πελάτας της) Αγγλικά συστήματα, μέ σύνεσιν και άποδοτικήν Ικανότητα κατώρθωσε νά έφέλκωσ η και νά έμπνεύσ η εις τόν Κράτος, εις την κοινωνίαν και εις την πολυπληθή πελατείαν της άμέριστον έμπιστοσύνην. Επίσης διεκρίθη πάντοτε εις την νόμιμον, νεικωκυρεμένην, προσδευτικήν και έκπολιτιστικήν τραπεζιτικήν δράσιν. Έργάζεται πάντοτε μετ' ένδιαφέροντος εις τόν κύκλον της δημιουργικής έξυπνερησεως των συμφερόντων πάντων των έλληνικών πλουτοπαραγωγικών κλάδων. Ιδρύσασα εις τας κυριώτερας πόλεις της Έλλάδος ύποκαταστήματα και πρακτορεία έδράσασ η τήν πίστιν τών μετ' αυτής συναλασσόμενων. Όλαι αι κοινωνικάί τάξεις καταθέτουσιν εις αύτήν τας οικονομίας των και τὰ κεφάλαια των, ίνα μέ την διακριθείσαν πλέον άσφαλή και λελογισμένην τοποθέτησιν, των τε καταθέσεων και κεφαλαίων της, άποβίη χορηγητής χρήματος εις έπωφελείς εργασίας και παραγωγικάς έπιχειρήσεις του έμπηριου, της βιομηχανίας, της ναυτιλίας κλπ. κλάδων της Χώρας μας. Η έξέλιξις της εις την τοιαύτην σημερινήν έκπέτασιν των ποικίλων τραπεζιτικών εργασιών της, υπερβεί τας προσδοκίας των ίδρυτών της. Τό κοινόν συναλλάσσεται μέ αύτήν μετ' έμπιστοσύνης και την θεωρεί πλέον μέ βεβαιότητα ως Τράπεζαν άνωτέραν παντός κινδύνου. Τό γεγονός τούτο άποδεικνύεται πασιφανώς από τὰ 35 ύποκαταστήματα και πρακτορεία της έν Έλλάδι, 10 τοιαύτα εις Αίγυπτον και 5 εις Κύπρον και μέ γενικόν Κατάστημα έν Λονδίνω, από την έξαγοράν της πλειοψηφίας των μετοχών της Λαϊκής Τραπεζής ήτις εύρίσκεται πλέον υπό την αύτήν μέ την Ιονικήν Διεθύνουσιν και από την ίδρυσιν της Α.Ε. Γενικών Ασφαλειών ή Ιονικής. Η άγορά των μετοχών της Λαϊκής Τραπεζής συνετελέσθη τή έγκρίσει της Έλληνικής Κυβερνήσεως, ύπογραφείσης και σχετικής συμβάσεως μεταξύ του Δημοσίου και της Λαϊκής Τραπεζής και υπό την αιγίδα της Τραπεζής της Έλλάδος.

Μέ την άνωτέρω τραπεζικήν έξέλιξιν και την βελτιωμένην καθημερινών οικονομικήν θέσιν ή Ιονική Τράπεζα διανοίγει συνεχώς νέους όρίζοντας τραπεζιτικής και οικονομικής δράσεως. Η δημιουργία αύτη ήναι προϊόν μεγάλης συστηματοποίησης και και έννημερότητος εις τὰ έκάστοτε οικονομικά και τραπεζιτικά στάδια της Έλληνικής οικονομίας και του έλληνικού συνόλου από του 1939 μέχρι σήμεραν. Μετ' έξαιρετικοί ένδιαφέροντος παρηκολούθησεν τας καμπάς και τας κρίσιμους στιγμάς της έλληνικής οικονομίας κατά την εκατονταετιαν της και πάντοτε συνέβαλεν εις την πρόδοσιν ταύτης, άνταποκριθείσα εις τόν έθνικόν και κοινωνικόν της προορισμόν. Τό γεγονός τού έορτασμού εκατονταετιος τραπεζιτικής δράσεως της πρώτης έν Έλλάδι ίδρυθείσης Τραπεζής, άποτελεί σημαντικό σταθμόν εις την Ιστορίαν των οικονομικών της Έλλάδος και άξίζει νά χαιρετισθί από τούς έλληνικούς οικονομικούς Τραπεζιτικούς κύκλους μέ ιδιαίτεραν σημασίαν και χαράν. Οί κύκλοι δέ ούτοι και τόν κοινόν, μετά βεβαιότητας θα εύχηθούν δια την προοδευτικήν της έξέλιξιν εις περισσότερας τής μιας εκατονταετίας.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

117 Καταστήματα έν Έλλάδι, 6 καταστήματα έν τώ έξωτερικώ (έν Αγγλία Αιγύπτω και Κύπρω).

Όργανισμός ίδρυθείς υπό της ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
THE BANK OF ATHENS TRUST COMPANY
205 West 33rd Street—NEW YORK

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ—ΤΡΑΠΕΖΑΙ—ΤΙΜΑΡΙΘΜΟΙ—ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

Κατά τὰς ἀρχὰς Νοεμβρίου παρετηρήθη εἰς τὸ χρηματιστήριον ποιά τις βελτίωσις τόσον εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν τίτλων, ὥς ὥν ἐγένιναν ἀγοραπωλησίαι, ὅσον καὶ εἰς τὰ ἐπίπεδα τῶν τιμῶν. Ἀλλὰ περὶ τὰ μέσα Νοεμβρίου ἐσημειώθη ὑποχώρησις καὶ περιορισμὸς τῶν συναλλαγῶν. Τελικῶς αἱ τιμαὶ παρέμειναν εἰς ἐπίπεδα ἀνώτερα τοῦ προηγουμένου μηνός.

ΚΤΗΜΑΤΑΓΟΡΑ

Τὰ δι' ἀγορὰς ἀκινήτων διατεθέντα ποσὰ ἀπὸ 18]10]1939 μέχρι τῆς 14-11-39 ἀνῆλθον:
ἀπὸ 18]10-24]10]39 δρ. 25.232.000
» 24]10-31]10]39 » 24.700.000
» 1]11- 7]11]39 » 62.432.000
» 8]11-14]11]39 » 35.482.000

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΓΓΥΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Κατ' ἀνακοίνωσιν τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, αἱ ὑπέγγυοι εἰς τὸ Δημόσιον Χρέος εἰσπράξεις τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. ἀνῆλθον εἰς δρχ. 389.135.254—ἐναντι δρχ. 394.801.866 τοῦ Σεπτεμβρίου 1938. Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου ἔ.ἔ. ἀνῆλθον εἰς δρχ. 3.209.100.728 ἐναντι δρχ. 3.218.783.095 τῆς αὐτῆς περιόδου τοῦ 1938. Αἱ ὑπέγγυοι εἰς τὸ Προσφυγικὸν Δάνειον εἰσπράξεις τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. ἀνῆλθον εἰς δρχ. 66.189.130 ἐναντι δρχ. 62.278.677 τοῦ Σεπτεμβρίου 1938. Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου ἔ.ἔ. ἀνῆλθον εἰς δρχ. 455.324.385 ἐναντι δρχ. 457.080.544 τῆς αὐτῆς περιόδου 1938. Συνολικαὶ εἰσπράξεις
1)1)1938—30)9]38 δρχ. 3.763.293.623
1)1)1939—30)9]39 » 3.754.960.579

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΣ ΑΛΙΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Κατὰ τὰ στοιχεῖα τῆς γενικῆς στατιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους τὸ σύνολον τῶν προϊόντων τῆς ἐλευθέρως ἀλιείας καὶ τῶν προϊόντων τῶν ἰχθυοτροφείων, θιννείων κλπ. ἀνῆλθεν εἰς 19.324.237 χιλιόγραμμα κατὰ τὸ 1937 ἐναντι 14.172.470 χιλιογράμμων τοῦ 1936 καὶ 14.489.100 χιλιogr. τοῦ 1935. Ἐκ παραλλήλου αἱ εἰσαγωγαὶ ἰχθύων ἀνῆλθον:

	κιλά	ἀξία εἰς δρ.
Νωποί.	1938 6.421.640	38.833.910
	1937 5.489.250	31.008.833
Διατηρημέ- νοι καὶ ἀλί- παστοι.	1938 19.812.300	237.765.930
	1937 15.650.070	186.930.380

Οἱ εἰσαγόμενοι νωποί ἰχθεῖς προέρχονται κυρίως ἐκ Τουρκίας. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν προκύπτει, ὅτι ἡ ἀπώδοσις τῆς ἐλληνικῆς ἀλιείας ἐκάλυψε κατὰ τὸ 1937 τὰς 4]5 περιόδου τῆς καταναλώσεως. Ἡ ἐξαγωγή ἰχθύων εἶναι πολὺ περιορισμένη ἤτοι 1409030 χιλιόγραμμα νωπῶν καὶ 47900 παρασκευασμένων ἀξίας δρχ. 7.500.000. Ἡ βιομηχανία ἀλιπάστων ὑπολογίζεται ὅτι θὰ παραγάγῃ κατὰ τὸ 1939 τόννους 1500 ἀξίας 23 ἐκ. δραχμῶν.

ΑΝΕΤΕΘΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ Ἡ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΟΡΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΝΗΣ ΕΣΟΔΕΙΑΣ

Μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς ὑπεγράφη σύμβασις περὶ συγκεντρώσεως ὑπὸ τῆς τελευταίας ὁλοκλήρου τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας ἀκατεργάστου ὀρύξης διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου. Διὰ τῆς συμβάσεως ἀνατίθεται εἰς τὴν Τράπεζαν ἡ συγκεντρώσις τῆς ὀρύξης τῶν περιφερειῶν Πελοποννήσου, Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Ἡπείρου, ὡς καὶ ἡ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου διάθεσις τῶν συγκεντρωθησομένων ἀκατεργάστων ποσοτήτων εἰς τὰ ἐργοστάσια πρὸς ἐπεξεργασίαν. Ἡ εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς ἐξαγορὰ τῶν προσκομιζομένων ποσοτήτων θὰ γίνῃ πρὸς 6 δραχμὰς κατ' ὅκᾳν διὰ τὴν ποικιλίαν Ἀμερικάνου καὶ λοιπὰς ξενικὰς ποικιλίας τύπου γκλασσέ, πρὸς δρχ. 6.50 διὰ τὴν ποικιλίαν Ρ. 6 καὶ τὰς λοιπὰς τύπου Καρολίνα καὶ δρχ.

5.20 διὰ τὴν ἐντοπίαν ποικιλίαν Ἡπείρου. Συνεργεῖα διὰ τὴν συγκεντρώσιν ὀρίσθησαν ἐν εἰς Εἰρηνοχώριον Μεσολογγίου, ἐν εἰς Ἀγρίνιον, ἐν εἰς Ἀρκαδίαν, ἐν εἰς Μεσσήνην καὶ δύο εἰς Ἡπειρον. Ὁμοίως ὑπεγράφη καὶ ἑτέρα σύμβασις μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς διὰ τὴν συγκεντρώσιν ὑπὸ τῆς τελευταίας τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς ἀραβοσίτου τῶν περιφερειῶν Θράκης, Μακεδονίας, Ἡπείρου, Θεσσαλίας καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος. Διὰ τῆς συμβάσεως ὀρίζονται αἱ κατωτέρω τιμαὶ ἐξαγορᾶς τῶν παραδιδομένων ὑπὸ τῶν παραγωγῶν ποσοτήτων ἀραβοσίτου. Διὰ τὴν περιφέρειαν Θράκης δρχ. 5, Μακεδονίας δρχ. 5.20 καὶ διὰ τὰς περιφερείας Ἡπείρου, Θεσσαλίας καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος δρχ. 5.50

Ἡ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΥ

Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἐνέκρινεν ὅπως κατ' ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως περὶ ἐξαγορᾶς τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας ἐγχωρίου ἀραβοσίτου καὶ εἰσαγωγῆς

ἀλλοδαποῦ τοιοῦτου ἐνεργηθῇ προμήθεια ἐκ μέρους τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς 2.500 τόννων ἀραβοσίτου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ πρὸς 3 3]4 ο)ο μέχρι δραχμῶν 125.000
ΟΨΕΩΣ πρὸς 3 ο)ο
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ πρὸς 3 1)2 ο)ο—4 1)2 ο)ο

Ὁ τόκος ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς καταθέσεως. Ἀπασαὶ αἱ καταθέσεις εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἠγγυημέναι ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἀπηλλαγμέναι τελῶν χαρτοσήμου.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
(Πανεπιστημίου 31)
35 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ καὶ 73 ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ
ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ 30 Ἰουνίου 1939

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ	Δραχμαὶ	ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	Δραχμαὶ
Ταμείον καὶ διαθέσιμα παρὰ Τραπεζαίς	2.229.136.44	Κεφάλαιον Μετοχικόν	80.000.000.—
Δάνεια ἐπ' ἐνεχρῶν χρηματογράφων	1.613.263.25	Κεφάλαια Ἀποθεματικά	43.000.000.—
Ὁμολογία δανείων Ἑθνικῶν πρὸς νομικὰ πρόσωπα καὶ Μετοχαί	67.625.675.30	Πρόβλεψις πρὸς ἀντίκρουσιν διαφορᾶς ἐκδόσεως ὁμολογιῶν εἰς Λίρας	33.450.813.—
Ἀδιάθετοι ὁμολογία μεταβιβασθέντων λαχειοφόρ. Δανείων Ἑθν. Τραπεζῆς	29.081.247.79		
Ἀπαιτήσεις ἀπαρτίζουσαι τὸ κάλυμμα κτηματικῶν ὁμολογιῶν εἰς £:		Καταθέσεις:	
α) Δάνεια ἐπὶ ὑποθῆκῃ £: 1.385.639. 2. 7		α) Ἐν Ὁφει	12.344.334.68
β) Δάν. πρὸς νομ. πρ. ἐπ' ἐκχωρ. προσ. »	2.000.290. 4. 0	β) Δεσμευμένοι Ἀνοικτοὶ ἤσμοι παρὰ Τραπεzaίς ἐν Ἑλλάδι	268.123.669.59
γ) Λήξ. τοκοχ. δόσ. »	470.249.13. 5	Κτηματ. ὁμολογία εἰς £:	130.591.268.27
Ὁμοῦ »	3.856.179. 0. 0	Ὁνομαστικὴ ἀξία τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ ὁμολογιῶν . . . £	4.663.000. 0. 0
Κτηματικαὶ ὁμολογίαι εἰς Λίρας	209.131.541.18	Μεῖον διαφ. τιμ. ἐκ »	414.104.17. 0
Δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ πρὸς νομικὰ πρόσωπα ἐπ' ἐκχωρήσ. προσόδ.	662.033.876.40	Ὑπόλοιπον »	4.248.895. 3. 0
Ἀπαιτήσεις ἐκ μεταβιβάσεως παρὰ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος	223.993.482.80	Λαχειοφ. Δάνειον δρχ.150 ἐκ 5ο]ο 1939	150.000.000
Κατάστημα Τραπεζῆς, ἐγκαταστάσεις καὶ Κτήματα Τραπεζῆς	46.531.644.30	Ὑποχρεώσεις ἐκ μεταβιβάσεως παρὰ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος	362.517.302.20
Διάφοροι Λογαριασμοὶ	1.454.580.28	Ληξιπρόθεσμοι ὑποχρεώσεις καὶ τόκοι	16.398.503.75
	2.639.761.572.74		2.689.761.571.74

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 12 Ἰουλίου 1939.

Ὁ Ὑποδιοικητὴς
Γ. ΙΑΤΡΟΥ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γεν. Λογιστηρίου
Κ. ΣΤΡΟΥΜΠΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Ἡ ΚΑΤΟΧΗ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑ ΜΗ ΑΣΚΟΥΝΤΩΝ ΚΑΤ' ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΝ Ἡ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΝ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ

Δι' ἀγορανομικῆς διατάξεως ἀπαγορεύεται ἡ ἀγορὰ, συγκεντρώσις ἢ κατοχὴ ἐκ τῶν κάτωθι εἰδῶν παρὰ παντός, μὴ ἀσκοῦντος ὡς κύριον ἐπάγγελμα τὴν ἐμπορίαν, βιομηχανίαν ἢ βιοτεχνίαν τὴν σχετικὴν μὲ τὸ εἶδος:
Ἐριον, βάμβαξ κοινός καὶ βάμβαξ ὑδρόφιλος, νήματα, κλωσταὶ ραφῆς πάσης φύσεως, σύρματα, συρματοπλέγματα λεῖα ἢ ἀκιδωτά, σίδηρος, χυτοσίδηρος, ψευδάργυρος, καστοίτερος, χαλκός, λευκοσίδηρος, σιδηροσωλῆνες μαῦροι ἢ γαλβανίζε, λαμαρίνες, καρφοβελόνες πάσης φύσεως, σολοδέρματα, ὀρυκτέλαια, βενζίνη, πετρέλαια, χρώματα πάσης φύ-

σεως, καυστικὴ καὶ ἀνθρακικὴ σόδα, πυρεῖα.
Ὑποχρεοῦνται οἱ κάτοχοι ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν ὅπως ἐντὸς προθεσμίας 10 ἡμερῶν διὰ τὴν περιφέρειαν Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ ἐντὸς ἀναλόγου τοιαύτης διὰ τοὺς νομοὺς τοῦ Κράτους, ὑποβάλουν ὑπευθύνους δηλώσεις περὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ποσοτήτων κατ' εἶδος ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰς τὰ οἰκεία ἀστυνομικὰ τμήματα καὶ ὑποδιοικήσεις Χωροφυλακῆς τῶν περιφερειῶν τῆς κατοικίας τῶν, προκειμένου περὶ τῆς περιφέρειας Διοικήσεως Πρωτευούσης, εἰς δὲ τὰς οἰκείας ἀστυνομικὰς ἀρχὰς προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν νομῶν τοῦ Κράτους.

Ἡ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἀ' δεκαήμερου τοῦ διαρρεύσαντος μηνός Ὀκτωβρίου σχεδὸν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἐσημειώθησαν βροχαὶ μικρᾶς ἐντάσεως καὶ διαρκείας. Κατὰ τὸ β' δεκαήμερον ὁ καιρὸς διετηρήθη αἰθριὸς μὲ ὑψωμένην θερμοκρασίαν, κατὰ δὲ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ τρίτου δεκαήμερου τοῦ Ὀκτωβρίου εἰς τὰς περισσότερας περιφερείας τῆς χώρας ἐπεκράτησαν νότιοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄνεμοι, τελικῶς δὲ ἔπесαν βροχαὶ μετρίας διαρκείας καὶ ἐντάσεως, πλὴν τινῶν περιπτώσεων, μὲ παράλληλον πτώσιν τῆς θερμοκρασίας.
Ἐν γένει καθ' ὅλον τὸν μῆνα Ὀκτώβριον τὸ συνολικὸν ὕψος τῶν βροχῶν τοῦ πρώτου καὶ τρίτου δεκαήμερου ἐκυμάνθη εἰς τὰς περισσότερας περιφερείας ἀπὸ 50 ἕως 100 χιλιοστά. Εἷς τινας περιφερείας ἔφθασε τὰ 200 χιλιοστά (ὡς εἰς Κέρκυραν) ἢ καὶ 300 (ὡς εἰς Θεσπρωτίαν).
Κατ' ἐξαιρέσιν, ὡς συνέβη καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς

τὸν νομὸν Ροδόπης καὶ ὁλόκληρον τὴν Κρήτην, καὶ εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, πλὴν τῆς Λέσβου καὶ ἐν μέρει τῆς Χίου, ὁ καιρὸς καθ' ὅλας σχεδὸν τὰς ἡμέρας τοῦ Ὀκτωβρίου διῆλθε ξηρὸς καὶ θερμὸς μὲ ἐπικράτησιν ξηρῶν ἀνέμων, ἐπιδράσας δυσμενῶς ὡς πρὸς τὴν προετοιμασίαν τῶν ἄγρων καὶ ἐν γένει ὡς πρὸς τὴν σπορὰν τῶν σιτηρῶν καὶ ψυχανθῶν, ἰδίᾳ τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν.

Τοῦναντίον εἰς τὴν ὑπόλοιπον χώραν αἱ πεσοῦσαι βροχαὶ τοῦ ἀ' καὶ κυρίως τοῦ β' δεκαήμερου τοῦ Ὀκτωβρίου ἡυνόησαν ἰδιαζόντως τόσον τὴν προετοιμασίαν τῶν ἄγρων ὅσον καὶ τὴν σπορὰν τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ψυχανθῶν, κυρίως εἰς τὰς ὀρεινὰς καὶ ἡμιορεινὰς περιφερείας. Ἡ σπορὰ μὴ ὁλοκληρωθεῖσα εἰσέτι συνεχίζεται ἐντατικῶς.

Ἀλλ' ἐκ τῶν βροχῶν ἡυνόηθη ἐπίσης καὶ ἡ ἐλαιοπαραγωγή καὶ κυρίως ἡ ἀνάπτυξις τῆς αὐτοφυοῦς κτηνοτροφικῆς χλωρίδος, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς νομαδικῆς ἰδίᾳ κτηνοτροφίας τῆς χώρας.

Κατὰ τὸ τελευταῖον πενθήμερον τοῦ Ὀκτωβρίου, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς περισσότερας περιφερείας τῆς χώρας ἐσημειώθησαν ἀνεμοθύελλαι μετὰ ραγδαίας βροχῆς, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἐπροξενήθησαν ζημίαι τινὲς εἰς τοὺς ἐλαιῶνας. Ἰδιαίτερος ἐπλήγησαν τὰ ἐλαιόδενδρα, εἰς τὰς περιφερείας Ἀρτης, Ἀργολιδοκορινθίας, Κεφαλληνίας καὶ Παξῶν καὶ διάφοροι ἄλλαι καλλιέργειαι (ὄρυζα, ἀραβόσιτος, ὀπωρόδενδρα, κλπ.) εἰς τὰς περιφερείας Θεσπρωτίας, Ἰωαννίνων, Σερρών, Κιλκίς, Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Ἀχαΐας.

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

24 'Οκτωβρίου

Προσεχώς αρχίζουν εν 'Αγκύρα αι διαπραγματεύσεις δια την άνανέωσιν τής 'Ελληνοτουρκικής εμπορικής συμβάσεως, ήτις λήγει εις τὸ τέλος τοῦ μηνὸς 'Οκτωβρίου.

25 'Οκτωβρίου

'Υπὸ τοῦ 'Υπουργείου Σιδηροδρόμων καὶ Αὐτοκινήτων ἀπεφασίσθη ἡ λήψις διαφορῶν μέτρων πρὸς περιορισμὸν τῆς καταναλώσεως τοῦ ἀκαθάρτου πετρελαίου τοῦ χρησιμοποιουμένου πρὸς θέρμανσιν.

27 'Οκτωβρίου

'Επιβάλλεται ἔκτακτος προσωρινή φορολογία ἐπὶ ὧν τῶν ἑλληνικῶν φορτηγῶν χωρητικότητος ἄνω τῶν 500 κόρων.

29 'Οκτωβρίου

Δι' 'Εγκυκλίου τοῦ 'Υφυπουργείου 'Εργασίας κινουηθείσης πρὸς τὰ 'Εμπ. καὶ Βιομ. 'Επιμελητήρια, τὴν 'Ενωσιν 'Ελλην. Τραπεζῶν, τὸν Σύνθεσμον 'Ελλ. Βιομηχανῶν καὶ τὴν Γεν. Συνομοσπονδίαν 'Εργατῶν, ἀπαγορεύεται ἡ αὐτόβουλος ἐφαρμογή τῆς ἐκ περιτροπῆς 'Εργασίας.

30 'Οκτωβρίου

'Απεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως περιορισθῇ ἡ καλλιέργεια καπνοῦ κατὰ τὸ 1940.

2 Νοεμβρίου

'Υπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν ἐπερατώθησαν αἱ προεργασίαι διὰ τὴν καθιέρωσιν τῆς ποιότητος τοῦ πλήρους ἄρτου εἰς ὁλόκληρον τὴν 'Ελλάδα. 'Η ἐφαρμογή τοῦ νέου τούτου μέτρου ὑπηρετεύθη λόγῳ τῆς γενικῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἀνάγκης ἐπιτεύξεως οἰκονομῶν εἰς τὴν ἐξαγωγήν συναλλάγματος

3 Νοεμβρίου

Εἰς τὰς ἐφημερίδας δημοσιεύονται αἱ ἀνταλλαγεῖσαι ἐπιστολαὶ μεταξὺ τῶν κ. κ. Μεταξᾶ καὶ τοῦ ἐν 'Αθήναις 'Ιταλοῦ πρεσβευτοῦ κ. Γκράτσι, δι' ὧν παρέχεται νέα

ἐπιβεβαίωσις τῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν.

4 Νοεμβρίου

'Απέθανεν ὁ Ν. Τριανταφυλλάκος ἄλλοτε πρωθυπουργὸς τῆς 'Ελλάδος.

7 Νοεμβρίου

'Απεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νὰ διατεθοῦν ὑπὲρ τῶν οἰκογενειαρχῶν καπνεργατῶν οἷτινες εἶναι ἀνεργοὶ 30.000.000 δραχ.

8 Νοεμβρίου

'Ελήφθη ἀπόφασις ὑπὸ τοῦ 'Υφυπουργοῦ Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, δι' ἧς ἀπαγορεύεται ἡ λειτουργία νέων ξενοδοχείων.

12 Νοεμβρίου

Εἰς τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας ἐγένετο εἰδικὴ σύσκεψις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀπεφασίσθη νὰ ληφθοῦν διάφορα μέτρα πρὸς ὀργάνωσιν τῆς κτηνοτροφίας.

13 Νοεμβρίου

'Ἠρχισεν ἡ παρασκευὴ ἄρτου ἐκ τῶν τύπων ἀλεύρων 85 οἰο διὰ τὸν πρώτης ποιότητος καὶ 95 οἰο διὰ τὸν δευτέρας ποιότητος. 'Η τιμὴ καθωρίσθη πρὸς δραχ. 9 κατ' ὅκᾳν τῆς πρώτης ποιότητος καὶ πρὸς δραχ. 8 κατ' ὅκᾳν τῆς δευτέρας ποιότητος.

15 Νοεμβρίου

'Ιδρύθη διὰ νόμου 'Οργανισμὸς 'Αλειίας.

16 Νοεμβρίου

'Ανηγγέλθη ἡ καταβύθισις τοῦ ἑλληνικοῦ φορτηγοῦ «Γεώργιος» 2216 τόννων παρὰ τὰς 'Αγγλικὰς ἀκτᾶς. Τοῦτο προσέκρουσεν ἐπὶ ναυαγίου.

19 Νοεμβρίου

'Η 'Υπηρεσία Δασῶν τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἐξησφαλίσθη ἡ πλήρης ἐπάρκεια καυσοξύλων καὶ ξυλανθρά-

κων κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον.

21 Νοεμβρίου

Εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύεται ὁ Προϋπολογισμὸς 1939-1940.

22 Νοεμβρίου

Εἰς τὴν Β. 'Ελλάδα ἀνεκαλύφθησαν σημαντικὰ κοιτάσματα λιγνίτου.

24 Νοεμβρίου

Τὸ 'Υπουργεῖον τῶν 'Εσωτερικῶν μελετᾷ τὴν λήψιν διαφορῶν μέτρων διὰ νὰ παύσουν αἱ ἄσκοποι δίκαι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

24 'Οκτωβρίου

Τὰ στρατεύματα τῆς Λιθουανίας καταλαμβάνουν τὴν πολωνικὴν Βίλναν, παραχωρηθεῖσαν εἰς τὴν Λιθουανίαν ὑπὸ τῶν Ρώσων. 'Ο 'Υπουργὸς τῶν 'Εξωτερικῶν τῆς Γερμανίας εἰς λόγον τοῦ ἐκφωνηθέντα ἐν τῇ πόλει Ντάντσιχ δηλοῖ, ὅτι ἡ Γερμανία θὰ διεξαγάγῃ τὸν πόλεμον δι' ὧν της τῶν δυνάμεων.

25 'Οκτωβρίου

Εἰς τὴν Βουλγαρίαν προκηρύσσονται ἐκλογαί, κατόπιν τῆς διελύσεως τῆς Βουλῆς.

26 'Οκτωβρίου

'Υπὸ τῆς Τραπεζῆς 'Αγγλίας ὑποβιβάζεται ὁ τόκος προεξοφλήσεως ἀπὸ 3 εἰς 2 οἰο.

27 'Οκτωβρίου

Διὰ ψήφων 67 κατὰ 22 ἡ 'Αμερικανικὴ Γερουσία ψηφίζει τὸν νόμον Πίτμαν, ὅστις τροποποιεῖ τὸν περὶ οὐδετερότητος νόμον τῶν 'Ἡν. Πολιτειῶν.

'Εν 'Αγγλίᾳ εἰσάγεται τὸ σύ-

στημα τῆς διὰ δελτίων πωλήσεως καὶ Γερμανίας συγκεντροῦνται ἔφ' ὠρισμένων εἰδῶν.

30 'Οκτωβρίου

Κυκλοφοροῦν φῆμαι, ὅτι ἡ Γερμανία θὰ ἐνεργήσῃ πολὺπλευρον ἐπίθεσιν κατὰ τῶν Συμμάχων.

31 'Οκτωβρίου

'Ο ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπίτροπος τῶν Ρωσικῶν Σοβιέτ κ. Μολότωφ ἀναπτύσσει ἐν Κρεμλίνῳ τὰς ἐπὶ τοῦ πολέμου ἀπόψεις τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως.

1 Νοεμβρίου

'Η 'Ολλανδία κηρύσσει προληπτικῶς τὸν στρατιωτικὸν νόμον εἰς τὰς παραμεθορίους περιφερείας της.

Εἰς τὰς ἐν 'Ιταλίᾳ λαβούσας χώραν κυβερνητικὰς μεταβολὰς δὲν ἀποδίδεται εὐρύτερα σημασία.

2 Νοεμβρίου

'Επιβεβαιοῦται δι' ἀνταλλαγῆς ἐπιστολῶν ἡ μεταξὺ 'Ελλάδος καὶ 'Ιταλίας σύσφιγξις τῶν σχέσεων αὐτῶν.

4 Νοεμβρίου

'Ο νέος περὶ οὐδετερότητος νόμος τῶν 'Ἡνωμ. Πολιτειῶν κυροῦται ὑπὸ τοῦ κ. Ρούσσελτ.

6 Νοεμβρίου

'Ο ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπίτροπος τῶν Ρωσικῶν Σοβιέτ κ. Μολότωφ εἰς σημερινὸν λόγον τοῦ καταφέρεται κατὰ τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων.

7 Νοεμβρίου

'Η Βασίλισσα τῆς 'Ολλανδίας καὶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ Βελγίου ἀπευθύνουν ἔκκλησιν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης πρὸς τοὺς ἀρχηγούς τῶν ἐμπολέμων κρατῶν.

Εἰς τὰ σύνορα τῆς 'Ολλανδίας

καὶ Γερμανίας συγκεντροῦνται ἰσχυραὶ γερμανικαὶ δυνάμεις.

8 Νοεμβρίου

'Ανεπιτυχὴς ἀπόπειρα κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ κ. Χίτλερ ἐν Μονάχῳ εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον, ὅπου ἐξεφώνησε βαρυσήμαντον ἐπὶ τοῦ πολέμου λόγον.

9 Νοεμβρίου

'Η 'Ολλανδία καὶ τὸ Βέλγιον λαμβάνουν μέτρα ἀμύνει κατ' ἐνδεχομένας ἐπιθέσεις. 'Η ἔκκλησις τῶν Βασιλέων τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Βασιλείσης τῆς 'Ολλανδίας θεωρεῖται ὡς συνεπεία πίεσεως τῆς Γερμανίας.

11 Νοεμβρίου

'Η Σοβιετικὴ Ρωσσία ἀπορρίπτει τοὺς τελευταίους ὅρους τῆς Φιλανδικῆς Κυβερνήσεως.

12 Νοεμβρίου

'Η Γερμανία δηλοῖ, ὅτι θὰ σεβασθῇ τὴν οὐδετερότητα τοῦ Βελγίου καὶ τῆς 'Ολλανδίας.

14 Νοεμβρίου

'Αποκρούεται ὑπὸ τῆς Γερμανίας ἡ Βελγο- 'Ολλανδικὴ πρότασις περὶ εἰρήνης, ἐφ' ὅσον αἱ Δυτ. Δυνάμεις θέτουν ἐκ τῶν προτέρων ὅρους.

17 Νοεμβρίου

Συνήλθεν ἐν Λονδίνῳ τὸ ἀνώτατον πολεμικὸν Συμβούλιον τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων καὶ ἐλάβεν σπουδαιοτάτας ἀποφάσεις ἐν πείσει γιὰ τὸν συντονισμὸν τῆς δράσεως αὐτῶν διὰ τὸν ταχύτερον τερματισμὸν τοῦ πολέμου.

Σημειοῦνται ταραχαὶ ἐν Πράγῃ.

18 Νοεμβρίου

Κηρύσσεται ὁ στρατιωτικὸς νόμος ἐν Πράγῃ. 'Ενεργοῦνται πολυάριθμοι συλλήψεις Τσέχων σπουδαστῶν καὶ ἀναγγέλλονται πολλαὶ ἐκτελέσεις διὰ τυφεκισμοῦ.

20 Νοεμβρίου

'Αγγέλλεται ἡ καταβύθισις δέκα σκαφῶν λόγῳ προσκρούσεως αὐτῶν ἐπὶ ναρκῶν.

21 Νοεμβρίου

Συνελήφθη ἐν Γερμανίᾳ ὁ δράστης τῆς ἐν Μονάχῳ ἀποπειράς, ὅστις ὀνομάζεται Γεώργιος 'Εσλερ

22 Νοεμβρίου

Βρετανικὸν ἀντιτορπιλικὸν προσκρούει ἐπὶ νάρκης.

'Η Μεγ. Βρετανία καὶ ἡ Γαλλία ἀποφασίζουν νὰ προβαίνουν εἰς τὴν κατάσχεσιν τῶν γερμανικῶν ἐξαγωγῶν ἐν εἴδει ἀντιποίνων κατὰ τῆς Γερμανίας διὰ τὴν τοποθέτησιν ναρκῶν ἐπὶ τῶν θαλασσίων ἐμπορικῶν ὁδῶν.

23 Νοεμβρίου

Παρητήθη ἡ Ρουμανικὴ Κυβέρνησις καὶ ἀνετέθη ὁ σχηματισμὸς αὐτῆς εἰς τὸν κ. Τουταρέσκου, πρῶτον πρεσβευτὴν τῆς Ρουμανίας ἐν Παρίσι.

Τὴν 21 καὶ 22 κατερρίφθησαν ἐν συνόλῳ 15 γερμανικὰ ἀεροπλάνα ὑπὸ τῶν 'Αγγλῶν καὶ Γάλλων. 'Αγγέλλονται οἱ καταβυθίσεις τριῶν νέων ἀγγλικῶν ἀτμοπλοίων καὶ ἡ καταβύθισις δύο γερμανικῶν ὑποβρυχίων.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1939

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

1. Χρυσὸς καὶ ἐξωτ. συνάλλαγμα	Δρχ.	3.788.215.772.44
2. Δάνεια Δημοσίου εἰς συνάλλαγμα	»	122.872.668.30
3. 'Ετερον ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα	»	—
4. Κερματικά 'Ελληνικὰ νομίσματα	»	155.102.680.50
5. Συναλλαγματικά καὶ γραμμάτια ἐσωτερικοῦ :		
I. 'Εμπορικὰ συν)καὶ καὶ γραμμάτια	Δρχ.	455.615.879.35
II. Γραμμάτια Δημοσίου	»	347.632.536.15
		803.248.415.50
6. Πιστώσεις :		
I. Πληρωτέαι εἰς δραχμάς :		
α' 'Ελλήν. Δημόσ. Λ)σμός		
Συν. 'Εσ. πληρ. Δρ.	8 324.506.939.46	
β' 'Ετεροι	» 3.757.742.234.05	Δρ. 12.082.249.173.51
II. Πληρωτέαι εἰς ἐξωτ. συνάλ.	—	Δρ. 12.082.249.173.51
7. Χρέος τοῦ Δημοσίου	»	4.083.629.672.40
8. Επενδύσεις	»	419.064.554.60
9. Κτίρια Τραπεζῆς καὶ ἐγκαταστάσεις	»	484.183.330.80
10. 'Ετερα στοιχεῖα τοῦ ἐνεργητικοῦ	»	1.207.900.263.08
		Δρχ. 23.146.466.531.13

'Εν 'Αθήναις τῇ 7ῃ Νοεμβρίου 1939

Προεξοφλητικὸς τόκος 6 %

'Ο Διοικητῆς

ΚΥΡ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

11. Κεφάλαιον καταβεβλημένον	Δρχ.	400.000.000—
12. 'Αποθεματικά :		
I. Πρόβλεψις συμφ. ἄρθ. 71 Κατασ. Δρχ.	34.377.950.—	
II. Τακτικὸν ἀποθεματικόν	» 131.900.000.—	» 166.277.950.—
13. Τμήμα Τακτικοῦ 'Αποθεματικοῦ εἰς ἀντίκρουσμα ἀποσβεσνυμένου μέρους τῆς ἐκ £ ζημίας, συμφώνως Ν. 5305	»	30.000.000.—
14. Τραπεζικὰ γραμμάτια ἐν κυκλοφορίᾳ	»	9.593.498.150.—
15. 'Ετεροι ὑποχρεώσεις ὧσεως εἰς δραχμάς :		
I. Λογαριασμοὶ τρεχοῦμενοι καὶ καταθέσεων		
α' Δημοσίου Δρ.	470.630.260.93	
β' Τραπεζῶν	» 337.820.057.60	
γ' Κατ. Δ.Ο.Ε.»	8 743.040.604.27	
δ' 'Ετεροι λογαριασμοὶ	» 1.232.018.451.16	Δρ. 10.774 509.373.96
II. Γραμμάτια καὶ τραβηκτικά δ-ψεως	» 66.518.618.37	» 10.841.027.992.33
16. Καταθέσεις εἰς δρχ. ὑπὸ προθεσμίαν :		
I. Δημοσίου	Δρχ.	
II. Τραπεζῶν	»	
III. 'Ετεροι Λογαριασμοὶ	»	
17. 'Υποχρεώσεις εἰς ἐξωτερικὸν συναλλάγμα εἰς χρυσόν :	Δρχ.	429.198.806.51
18. 'Ετεροι ὑποχρεώσεις	»	1.686.463.632.29
		Δρ. 23.146.466.531.13

'Ο Τμηματάρχης τοῦ Γεν. Λογιστηρίου

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΕΜΒΙΚΟΣ